

NAISEN PAPINPUKU UUDISTUI

CRUX

4 |

SYYSKUU 2011

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI R.Y.

AVAIMIA REKRYTOINTIIN

■ MITÄ SANOO REKRYTOINTISTRATEGIA

■ PAPIN ALKUTAIVAL

■ HARJOITTELU OSANA REKRYTOINTIA

PAPIN JA KANTTORIN YHTEISTYÖ YHÄ SUJUVAMMAKSI

MIKAEL HELENELUND
AKIN PUHEENJOHTAJA
mikael.helenelund@evl.fi

Norjaa kesällä kohdannut tragedia osoitti järkyttävällä tavalla, millaisiin järjestömyyksiin suvaitsemattomuus voi johtaa. Saimme uuden todisteen kirkon yhteiskunnallisesta merkityksestä vaikeina aikoina ja muistutuksen siitä, että meidän on kirkossakin jatkuvasti vaalittava avoimuutta, suvaitsevaisuutta ja erilaisuuden hyväksymistä.

Nämä arvot ovat keskeisiä myös kirkon työyhteisöissä. AKIn ammattiryhmät toimivat seurakunnassa paljon yhdessä. Papin ja kanttorin keskinäistä suhdetta on aikojen saatossa joskus häirinnyt tietty hierarkkisuus, mutta tämä rasite lienee suurelta osin historiaa, jo kanttorien koulutustason nousun seurauksena. Papin ja kanttorin työssä on kuitenkin edelleen piirteitä, jotka voivat aiheuttaa kitkaa ja jotka siksi on hyvä tiedostaa.

Ensinnäkin papin ja kanttorin työtavoissa on eroja. Kanttorin työ edellyttää usein pitkäjänteistä suunnittelua ja valmistelua. Tämä koskee sekä omaa harjoittelua että kuorojen ja musiikkiryhmien toimintaa. Papin työhön sisältyy enemmän sellaisia tehtäviä, joita ei voi suunnitella pitkään etukäteen. Erilainen työtapana näkyy usein myös papin ja kanttorin yhteistyön ytimessä, jumalanpalvelusten valmistelussa.

Yhteistä papin ja kanttorin työlle on työn saama julkinen huomio ja näkyvyys. Molemmille ammattiryhmille on ominaista vastuu erilaisten tapahtumien johtamisesta ja ihmisten innostamisesta. Tehtävään liittyy usein vahva henkilökohtainen panostus ja siihen valikoituu usein henkilöitä, joille julkinen arvostus on tärkeää. Toisen saama huomio herättää ehkä kateutta, ja heikko itsetunto estää tunnustuksen antamista hyvästä suorituksesta. Harvinaista ei myöskään ole herkkyyys kritiikille, joka hankaloittaa palautteen antamista ja vastaanottamista.

Ristiriitoja aiheuttavat myös toisistaan poikkeavat näkemykset ammattiin liittyvistä rooliodotuksista. Jähmeät rooliodotukset ovat este henkilön omien vahvuuksien esille tulemiselle. Näkemuserot työn tavoitteista ja keinoista, kuten esimerkiksi eri musiikkityylien tehtävistä ja tarpeellisuudesta seurakunnassa, aiheuttavat nekin

joskus kitkaa. Vasta kun ymmärtää toisen tehtävien ja toimintatapojen merkityksen seurakunnan perustehtävän toteutumiselle, osaa antaa oikealla tavalla arvoa hänen työlleen.

Ristiriitojen ehkäisemiseksi on luotava seurakuntiin selkeitä vastuualueita ja sovittava yhteisistä pelisäännöistä, joita myös noudatetaan. Näistä kaikista kysymyksistä on syytä käydä jatkuva ja avoin keskustelu seurakunnassa, ja miksei esimerkiksi pappien ja kanttorien alaosastojen yhteisissä tapaamisissa. Keskustelu on hyvää käynnistää jo opiskeluaikana. AKI:ssa teologi- ja kanttoriopiskelijat ovat voineet kohdata Pappisliiton ja Kanttori-urkuriinon opiskelijatoimikuntien järjestämissä yhteisissä seminaareissa. Yhteistyötä tukevia hyviä keinoja ovat myös teologian ja kirkkomusiikin opiskelijoiden yhteiset liturgiset harjoitukset ja yhteiset seurakuntaharjoittelujaksot.

Kun hiippakunnissa järjestetään uusien työntekijöiden orientoitumiskoulutusta, olisi resurssien salliessa harkittava pappien mukaan kutsumista, sillä ilman heitä kirkon poikkiammatillisen yhteistyön yhteinen pohdinta ontuu.

Pappien ja kanttorien yhteistyötä ilmentää parhaiten yhteinen edunvalvontajärjestö AKI. Sen ja yhteisen Crux-jäsenlehden merkitystä ammattikuntien keskinäisen arvostuksen ja luottamuksen vahvistumiselle ei voi yliarvioida. ■

16

42

36

CRUX

4 | SYYSKUU 2011

TEEMA

Rekrytointi. Psykologi Mikko Markkanen kertoo, mistä tekijöistä koostuu onnistunut rekrytointi16

OPISKELIJASTA PASTORIKSI
Miten opiskelija kasvaa papputeen20

TYÖSSÄOPPIMISJAKSO HERÄTTÄÄ POHTIMAAN
Yliopistonlehtori Heikki Salomaa analysoi opiskelijoiden kokemuksia työssäoppimisesta24

PAPIN ALKUTAIVAL
Aloittava pappi kohtaa monia haasteita28

ONKO KIRKON REKRYTOINTISTRATEGIA EDELLEEN AJANKOHTAINEN32

ARTIKKELIT

OPISKELIJAT TULEVAISUUTEEN KURKISTAMASSA36

KOHTUUDEN RAJOISSA
Vuoden kanttorin ajatuksia.....38

OPISKELIJA – LIITY LIITTOON!
Liitto auttaa työelämän kysymysviidakossa40

NAISPAPIT SAIVAT UUDEN PUVUSTON
Pirkko Poisuo kertoo, miten suunnittelusta edettiin valmiiseen pukuun.....42

TOIVEENA TAIVAALLINEN TYÖPAIKKA?

MERJA LAAKSAMO PÄÄTOIMITTAJA

Kirkon rekrytointisivujen logo puhuu taivaallisesta työpaikasta, mutta toisessa logossa taivaallinen onkin muuttunut tavalliseksi. Ammattiliiton näkökulmasta meidän työpaikkamme ovat hyvinkin tavallisia. Samat lainalaisuudet vallitsevat niin kirkossa kuin muuallakin yhteiskunnassa sekä rekrytointiin ja perehdyttämiseen että työntekoon ja työoloihin liittyvissä kysymyksissä. Toiset työnantajat hoitavat asiat taivaallisen hyvin, toiset hyvinkin tavallisesti ja jotkut jopa huonosti.

Taloudellisten resurssien tiuketessa rekrytoinnin merkitys korostuu. Miten parhaat työntekijät kiinnostuisivat ja pysyisivät kirkon ydintehtävissä? Rekrytointi on teemana Cruxin syysnumerossa. Miten sen kuuluisi sujua ja mitä siinä pitäisi ottaa huomioon? Rekrytoinnissa kirkon töihin voidaan nähdä neljä osa-aluetta: rekrytointi oppilaitoksiin,

opintojen aikainen rekrytointi, valmistuneiden rekrytointi kirkon palvelukseen ja työtä hakevien tai vaihtavien rekrytointi. Kaikki nämä osa-alueet tulevat jollakin tavalla esille tässä numerossa.

Rekrytoinnin ammattilainen Mikko Markkanen antaa perustietoa siitä, miten rekrytoinnissa onnistutaan. Tutkijapappi Panu Pihkala pureutuu sekä opiskelijoiden rekrytointiin että nuoren työntekijän alkutaipaleeseen. Ensimmäisillä työkokemuksilla on ratkaiseva merkitys kirkon työhön sitoutumisessa.

Yliopistonlehtori Heikki Salomaan artikkelista ilmenee, miten soveltavat opinnot, työssäoppimisjakso ja harjoittelu kasvattavat opiskelijoita työelämään. Pari vuotta sitten hyväksytyn kirkon rekrytointistrategian ajankohtaisuutta taas pohtii työryhmässä mukana ollut hiippakuntapastori Jussi Peräaho. Tutuksi tulevat myös AKIn linjaukset kirkon rekrytointistrategiaan.

Naisen papinpuku saataneen loppuvuodesta tai ainakin ensi vuoden alkaessa käyttöön. Pirkko Poisuo on kirjoittanut kattavan artikkelin puvun suunnittelusta ja valmistumisesta.

Uudet teologian ja kirkkomusiikin opiskelijat ovat aloittaneet opinahjoissaan. Olette tervetulleita ammattikuntienne ja liittojenne yhteyteen. Tervetuloa opiskelijajäseniksi ja kasvamaan tätäkin kautta tulevaan ammattiin! ■

JULKAISIJA

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y.
Rautatietäistenkatu 6, 00520 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 150 2466
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653, faksi (09) 148 5875
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUSKUNTA

Marita Hakala, seurakuntapastori
Olli-Pekka Laakkonen, kanttori
Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Markku Orsila, seurakuntapastori
Panu Pihkala, seurakuntapastori
Ilkka Raittila, kappalainen
Hanna Remes, kanttori
Jenni Urponen, kanttori

CRUX

OSOITTEENMUUTOKSET

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUS JA ULKOASU

MCI Press Oy
Mikonkatu 18 B, 00100 Helsinki

ILMOITUSHINNAT

Koko		
2/1 s.	380 mm x 255 mm	1 790,- euroa
1/1 s.	190 mm x 255 mm	1 020,- euroa
1/2 s.	166 mm x 118 mm 79 mm x 245 mm	560,- euroa
1/4 s.	79 mm x 118 mm	330,- euroa
1/8 s.	79 mm x 55 mm	200,- euroa
takasisu	190 mm x 230 mm	1 200,- euroa
ISSN 0783-0122		

PAINOPAIKKA

Scanweb Oy

AJANKOHTAISTA

URKUOPETUSTA LAPSILLE JA NUORILLE	8
JÄRJESTÖPAPPIEN ALAOSASTO	10
KIRKON KOULUTUSKESKUKSEN ALKAVAT KOULUTUKSET	12

KIRJOITUSSARJAT

TYÖPÄIVÄ	
En dag på jobbet	48
LUOTTAMUSMIEHELTÄ	
Täällä vartioin minä	50

VAKIOT

KORPPIS	11
OPISKELIJAVINKKELI	35
SATTUMUKSIA	46
TEKSTIN ÄÄRESSÄ	52

MIHIN KAIKKI LOPPUUKAAN?

JUKKA HUTTUNEN

PAPPISLIITON PUHEENJOHTAJA

jukka.huttunen@evli.fi

Alun ajatus oli tämä: ”aina ja kaikkialla.” Siis papit vihittiin palvelemaan Kristuksen kirkkoa aina ja kaikkialla. Vaikka en enää muistakaan käytettiinkö noita sanoja omassa pappisvihkimyksessäni yli 30 vuotta sitten, ajatus sitoutumiseni laadusta ja kestosta oli selkeä, ehkä nuorena vielä hieman pelottavakin. Olin valinnut tien, joka ei anna mitään uutta luontoa tai lähtemätöntä jälkeä itseäni, mutta tunsin kuitenkin työni poikkeuksellisen luonteen. Aina ja kaikkialla.

Niin, sitten se sitoutuminen näkyi seurakunnan apupapin työpäivässä ja sen rakenteessa, mutta myös siinä, että olin kotikylän kaupan kassajonossakin pastori Huttunen, en vain ”se meidän naapurin herra”. Oman harjoittelun se vaatii, joskus kivuliaankin harjoittelun.

Otsikon kysymys nousee mieleen nyt, kun virkauraa on melkoinen siivu takana ja paljon lyhyempi työelämäura enää edessä. Monet työtoverit ovat eläköityneet ja etsineet uudenlaisen tien. Mutta onko sekään tie puhtaan yksityisyyden tie, vapaus kaikista pappisviran vastuista? Aina ja kaikkialla!

Vaikka omiin vapaisiin vuosiin – siis virkatyöstä vapaisiin – on vielä pitkä aika, voin hyvin kuvitella eläkkeellä olemisen parhaat puolet: vapaus kalenterista, ei aina pakollisia aamuhätyksiä, kaikkia työtehtäviäkään ei jää kaipaamaan. Paljon tällaisia asioita on. Mutta jääkö pappeus naulakkoon? Siirrynkö vain yksityiseksi henkilöksi? Aina ja kaikkialla!

Voisimmeko intohimoisesti harjoitella sellaista modernia pappeutta, joka ymmärtää yksityisyyden rajat ja tarpeen, mutta samalla toteuttaa kutsumusta olla Kristuksen kirkon palvelijana ”aina ja kaikkialla”, myös siellä kassajonossa ja vapaapäivän kävelylenkillä. Ei niin, että koko yksityinen minä on ikään kuin kaupan, mutta niin, että raja yksityisen ja julkisen roolini välillä on pakosta tietyllä tavalla hämärä, kulloisessakin tilanteessa erikseen arvioitava. Eikä edes eläkkeelle lähteminen siirrä

minua tyystin yksityisyyteen.

Toivomus on tänä päivänä monille vaativa, ei kaisentään kohtuuton.

Pappisliiton jäsenyys on vapaaehtoinen, ammatillisen järjestäytymisen tapa. Mutta se on mitä suurimmassa määrin myös kollegiaalisuuden, papiston välisen yhteyden edistämistä

ja toteuttamista. Liiton toimintaa ei ole vain Helsingissä tapahtuva edunvalvontatoiminta, vaan keskeistä on papiston paikallinen keskinäinen tuki. Alaosastot ovat edelleenkin paras paikka pitää yllä keskinäistä tukea ja jakamista.

Loppuuko jäsenyys eläkkeelle lähtöön? Jotkut tuntuvat niin ajattelevan. En tarvitse enää liittoa, kun aktiivisen työelämän kysymykset jäävät taakseni. Sellaisia ilmoituksia me aika ajoin liiton toimistoon saamme.

Mutta jos pappeus ei raukea eläkkeeseen, ei niin tarvitse käydä myöskään liiton jäsenyyden. Me työelämässä olevat tarvitsemme eri-ikäisten pappien kokemusta ja tukea. Ymmärrän hyvin sen, että eläkeläiset järjestävät omia kokoontumisiaan. Hyvä niin. Mutta älkää jättäkö, hyvät eläkeläiset, alaosastojanne. Pienellä vuosimaksulla voitte olla Pappisliiton toiminnassa osa kollegiaalista yhteyttä.

Pappisliiton säännöissä puheenjohtajan kaudet on rajattu enintään kahteen kolmivuotiskauteen. Minun kauteni loppuvat marraskuun valtuustoon, joka valitsee uuden puheenjohtajan. Jätän tehtävän sekä helpottuneena, mutta ehkä ennen muuta haikeana. Jos tehtävä on vaatinut, on se ja ennen muuta kaikki te jäsenet antaneet monin verroin. Olen reilusti voiton puolella. Siirryn Pappisliitossa keskustelukumppaniksi, en aktiiviseksi vaikuttajaksi. Jos nyt kukaan haluaa keskustella ”entisen” kanssa. ■

P.s. Jatkan AKIn puheenjohtajana ainakin vuoteen 2012.

JUHLITAAN VIRSIRUNOILIJAA

200 vuotta sitten syntyi Kuortaneella, Haapaniemen pappilassa Lars Stenbäck, runoilija, herännäispappi ja kasvatustieteen professori. Hänet muistetaan seurakuntiemme elämässä erityisesti syvällisestä virrestään 288 ”Silmäisi eteen, Jeesus” ja kirjeenvaihdostaan ”Vanhan puutarhurin”, J. L. Runebergin kanssa.

Perjantaina 28.10.2011 vietetään Lars Stenbäckin syntymän 200-vuotisjuhlaa runoilijan kotipappilassa Kuortaneella, luonnonkauniilla paikalla Lapuan hiippakunnan hiippakuntakartanossa.

Professori (emeritus) **Eino Murto-rinne** valottaa luennollaan herätysliikkeiden lähtökohtia ja luonnetta. TL **Jouko Karjalainen** pohtii uskon ja kulttuurin kohtaamista aiheenaan Stenbäck – runoilija vasten vakau-

mustaan? FM, kirjailija **Tytti Issa-kainen** kertoo runoilijan elämästä otsikolla: Tulinen mies Lars Stenbäck. Rovasti **Jouko Ikola** tuo mukaan Stenbäckin runoja ja johtaa keskustelua uskon ja kulttuurin suhteista. Ohjelman lomassa nautitaan vanhan pappilan kahvihetkestä ja kanttorikvartetin musiikista.

Dekaani **Juha Muilu** pitää hartauden ja TT **Ossi Haaramäki** kertoo Stenbäckin pappilasta ja elämän lähtökohdista.

Herätysliikkeet sekä uskon ja kulttuurin suhde ovat taas ajankoh- taisia asioita. Tervetuloa kuuntelemaan ja keskustelemaan!

Ohjelma ja ilmoittautumisohjeet löytyvät Lapuan hiippakunnan sivuilta www.lapuanhiippakunta.fi.

JÄSENEDET.FI

AKI on mukana uudessa Jäsenedet.fi-jäsenetujärjestelmässä. Perinteisten kiinteiden jäsenetujen rinnalle tuodaan vaihtuvia ja määräaikaista tarjouksia ja matkoja sekä kulttuuripalveluja.

Sivuille pääset osoitteessa <http://www.jasenedut.fi>. Rekisteröitymisen jälkeen voit tutkia ja hyödyntää etuja.

PAPISTON PÄIVÄT

Yhdeksännet valtakunnalliset Papi- piston päivät järjestetään Helsinki Congress Paasitornissa 2. – 3.10.2012.

SEURAAVAT KANTTORIPÄIVÄT LAPPEENRANNASSA 2013

Valtakunnalliset kanttoripäivät järjestetään seuraavan kerran 5.-7.2.2013 Lappeenrannassa Mikkelin hiippakunnassa. Ensi vuonna ei siis ole valtakunnallisia kanttoripäiviä, sillä tällä kertaa kanttoripäiville tulee kolmen vuoden väli.

Valtakunnallisten kanttoripäivien valmistelut ovat alkaneet kirkkohallituksen jumalanpalveluselämän ja musiikkitoiminnan yksikön johdolla. Suomen Kanttori-urkuriiliitto on tärkein yhteistyökumppani. Valmistelutyöryhmässä ovat edustettuina myös Mikkelin hiippakunta, Lappeenrannan seurakuntayhtymä sekä Suomen Kirkkomusiikkiliitto.

Valtakunnallisilla kanttoripäivillä on nyt myös oma Facebook-sivu, jonka kautta päivien valmistelua voi seurata netissä. Tiedotusta hoidetaan vaikiintuneeseen tapaan myös Crux-lehdessä ja AKIn kotisivuilla.

Urkuopetusta lapsille ja nuorille seurakunnan ja musiikkiopistojen yhteistyönä:

URKU AUKI! -HANKE

Suomen evankelis-luterilainen kirkko ja Suomen musiikkioppilaitosten liitto ovat aloittaneet yhteisen hankkeen: Urku auki! Hankkeen tavoitteena on kehittää seurakuntien ja musiikkioppilaitosten välistä yhteistyötä ja edistää urkujensoitonopetuksen asemaa musiikkioppilaitoksissa.

Urkujensoiton voi aloittaa jo lapsena

Perinteisesti on ajateltu, että urkujensoiton voi aloittaa, kun pituutta on sen verran, että jalat ylettyvät jalkiolla. Samoin on ajateltu, että musiikin perusteet, esim. nuottien lukeminen, kannattaa opetella pianolla. Mikään ei kuitenkaan estä urkujensoiton aloittamista jo lapsena. Erityisesti ryhmäopiskelu ja improvisointi antavat tähän hyvät mahdollisuudet. Maailmalla on Suzuki-metodiakin kokeiltu menestyksekkäästi urkujensoitonopetuksen yhteydessä. Nämä menetelmät eivät vielä ole rantautuneet Suomeen. Urkuihin on myös rakennettavissa säädettävä jalkio, jonka avulla jalkiosoittoa voidaan opetella pienestä pitäen.

Pedagogeja ja oppimateriaalia pienille urkureille

Urku auki! -hankkeen tavoitteena on kouluttaa urkupedagogeja erityisesti lasten urkujensoiton parissa tehtävään työhön. Koulutuksien järjestämisessä ja materiaalintuottamisessa yhteistyökumppaneina ovat Oulun, Turun ja Porvoon hiippakunnat sekä Sibelius-Akatemia. Ensimmäiset suomenkieliset kurssit ovat vuonna 2012 Turussa ja Oulussa. Kouluttajina toimivat **Ene Salumäe** ja **Tomi Satomaa**. Keväällä 2012 järjestetään Helsingissä ruot-

sinkielinen kurssi, jonka opettajina ovat **Robert Öhman** Ruotsista ja **Markus Malmgren** Suomesta. Urku auki! -hankkeen tuottamien opetusmateriaalien avulla alakouluikäiset lapset voivat aloittaa urkujensoitonopiskelun ja musiikkioppilaitosten pianonsoitonopiskelijat voivat tutustua urkuihin osana kosketinsoitinperhettä. Improvisaation, vapaan säestyksen ja perinteisen kenraalibasson opiskelun yhteisiä mahdollisuuksia tutkitaan ja kehitetään.

Hyviä kokemuksia seurakunnan ja musiikkiopiston yhteistyöstä

Urku auki! -hankkeen alkuvaiheessa toteutettiin keväällä 2011 kysely, jonka avulla selvitettiin urkujensoitonopetuksen laajuutta Suomessa sekä seurakuntien ja musiikkioppilaitosten välistä yhteistyötä ja siihen mahdollisesti liittyviä haasteita. Varsin monet kanttorit ovat sivutyönään opettaneet urkujensoittoa, joko yksityisesti tai oppilaitoksessa. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että urkujensoitonopetusta ei musiikkioppilaitoksissa välttämättä kovin aktiivisesti tarjota: opiskeluun järjestetään mahdollisuus vasta, jos opiskelija itse on aloitteellinen. Toisinaan pätevän opettajan löytäminen on haasteellista, ja jotkin seurakunnat ovat suhtautuneet nihkeästi kirk-

kojen avaamiseen harjoittelua varten. Monilla paikkakunnilla on erittäin hyviä kokemuksia seurakunnan ja musiikkioppilaitoksen toimintaa rikastuttavasta yhteistyöstä. Seurakunnilla on monia tapahtumia, joihin musiikinopiskelijat voivat tulla soittamaan ja saada myönteisiä kokemuksia sekä esiintymisharjoitusta. Kirkot ovat usein paikkakunnan akustisesti parhaita konserttitiloja, joissa soittaminen voi olla musiikin harrastajalle merkittävä kokemus. Suomen musiikkioppilaitosten liitto ja Suomen evankelis-luterilainen kirkko luovat nyt yhteiset periaatteet yhteistyön vahvistamiseksi.

Urku auki! työryhmä:

Kaisa-Leena Harjunmaa-Hannikainen, vs. musiikkisihteeri, Kirkkohallitus

Timo Klemettinen, toiminnanjohtaja, Suomen musiikkioppilaitosten liitto
Kati Pirttimaa, hiippakuntas sihteeri, Espoo

Tomi Satomaa, kanttori, Länsi-Turunmaan suomalainen seurakunta
Heidi Veikkola, rehtori, Jokilaaksojen musiikkiopisto

Lisätietoja työryhmän puheenjohtaja Kati Pirttimaa, kati.pirttimaa@evl.fi tai 050 3427007

YHTEISKUSTANNUS TIEDOTTAA

Kirkon musiikkijuhlien 2012 ohjelmistosta ovat ilmestyneet elokuussa seuraavat nuotit:

YK 186 G. Ph. Telemann, sov. Timo Kiiskinen: Kiittäkää Herraa, kaikki kansat (hintaa 3,50 €/kpl)

- Timo Kiiskinen on sovittanut tämän alun perin loppiaiskantaatiksi sävelletyn teoksen kolmelle lauluäänelle SAB ja basso continuolle. Teos on juhlilla nuorisokuorojen ohjelmistoa. YK 187 Evankeliumijuna – laulumatka negrospirituaalien maailmaan (hintaa 4 €/kpl)

- Evankeliumijuna sisältää lapsikuorojen workshopin ja konsertin kaikki nuotit, sovitukset ovat tehneet Säde Bartling ja Mikko Seppänen. Nuottivihkosta löytyy myös laulujen esitysohjeet.

YK 189 Timo Kiiskinen: Veni, Sancte Spiritus (hintaa 2,80 €/kpl)

- Kiiskinen on säveltänyt tämän laulun sekakuorolle ja gospelyhtyeelle. Laulu on juhlien gospelkuorojen ohjelmistoa.

Aiemmin juhlien ohjelmistosta on julkaistu:

1) Kaikille yhteinen ohjelmisto

YK 168 Esa Toivola: Henki, armon tuoja -helluntain vuorovirsi (hintaa 2,80 €/kpl)

YK 169 Vesa Koskimaa: Sana (hintaa 2,50 €/kpl)

YK 170 Timo Kiiskinen: Halleluja-kaanon (hintaa 1,50 €/kpl)

YK 176 Juhani Haapasalo: Ehtoollislaulu (hintaa 2 €/kpl)

YK 177 Säde Bartling: Jumalan tuuli (hintaa 2,50 €/kpl)

YK 178 Pekka Kostiainen: Helluntailaulu (hintaa 2,80 €/kpl)

YK 178/1 Pekka Kostiainen: Helluntailaulun säestysnuotti (hintaa 4 €/kpl)

YK 179 Jutta Salminen: Kunniaksesi, Herra (hintaa 3 €/kpl)

YK 180 sov. Senni Valtonen: Uudet taivaat, uuden maan (2 €/kpl)

2) Nuorisokuoroille

YK 172 sov. Mikko Seppänen: All night, All Day – Swing low (hintaa 2,45 €/kpl)

YK 173 sov. Jarkko Yli-Annala: Luoja kaunein ajatus (hintaa 1,50 €/kpl)

Lisäksi vuonna 2010 ja 2011 Yhteiskustannuksen julkaisuja:

YK 182 sov. Säde Bartling: Avaja porttis, ovesi (hintaa 1,20 €/kpl)

YK 183 Teija Tuukkanen: Häälaulu (hintaa 2 €/kpl)

YK 184 Mirka Vähätäri: Häämarssi uruille (2 €/kpl)

YK 188 Sirkku Rintamäki Erkki Melartinin virren pohjalta: Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan (3,20 €/kpl)

Jäsenalennukset 1.9.2011 alkaen

Yhteiskustannuksen jäsenalennukset muuttuvat. Uudet alennukset ovat:

10 kpl 10 %

20 kpl 20 %

40 kpl 25 %

60 kpl 30 %

Tilaukset

Yhteiskustannus/Suomen Kirkkomusiikkiliitto ry

Hietalahdenranta 13, 3 krs.

00180 Helsinki

puh. 09 4366 540

tai

pirkko.paakkanen(at)skml.fi

Toimisto on avoinna arkinen ma-pe klo 9-15 välillä.

JÄSENTIETOJEN MUUTOKSEN VOI TEHDÄ NETISSÄ

Työnantajan muutos itse ilmoitettava!

Liiton kotisivuilla osoitteessa www.aki-liitot.fi on mahdollista itse käydä tekemässä jäsentietojensa muutokset jäsenrekisteriin. Samalla kannattaa tarkistaa kaikkien jäsentietojensa ajantasaisuus. HUOM! Jäsenen täytyy aina itse ilmoittaa työnantajan muutoksesta liittoon.

Liitto tarvitsee jäsenistään ajantasaiset tiedot hoitaakseen edunvalvontaa ja

muuta toimintaansa tehokkaasti. Pyydämme ilmoittamaan pikaisesti aina jäsentiedoissasi tapahtuneista muutoksista.

Kotisivujen kautta voit myös ilmoittautua liiton tilaisuuksiin, kuten jäsenistön neuvottelukokouksiin, koulutuksiin, opintomatkoille, jäsentapaamisiin ja niin edelleen.

Millaista palkkaa työala-johtajan kuuluu saada?

Kirkon palkkausjärjestelmässä palkkaus perustuu tehtävän vaativuuteen. Tehtävän vaativuus selvitetään esimiehen ja työntekijän yhdessä laatimalla tehtäväkuvauksella ja vaativuuskkriteereihin perustuvalla tehtävien vaativuuden arvioinnilla. Tehtävä on pääsääntöisesti sitä vaativampi, mitä korkeampaa koulutusta siihen vaaditaan.

Johtaminen on vaativaa

Esimiestehtävät katsotaan työmarkkinoilla yleisesti tehtävän vaativuutta merkittävästi korottavaksi tehtäväalueeksi. Henkilöstöjohtaminen on erittäin vaativa tehtävä; se vaatii suuren työpanoksen ja edellyttää perustehtävään liittyvästä osaamisesta poikkeavia taitoja.

Kirkonkin palkkausjärjestelmässä työalajohtajuuden/esimiestehtävien tulisi pääsääntöisesti merkitä siirtymistä ylempään vaativuusryhmään suhteessa viran perustehtävään. Nimike, esim. työalajohtaja tai työalakoordinaattori, ei ole ratkaiseva, vaan esimiestehtäviin lukeutuvien tehtävien kuuluminen viran toimenkuvaan. Ratkaisevaa ei myöskään ole alaisten lukumäärä: esimiestehtävän edellyttämät taidot ja vastuut on hallittava alaisten määrästä riippumatta.

Harkinnanvaraista palkanosaa ei ole tarkoitettu käytettäväksi esimiestehtävistä palkitsemiseen. Peruspalkka määräytyy sen perusteella, MITÄ tehtäviä tehdään ja harkinnanvarainen palkanosa sen perusteella, MITEN nämä tehtävät hoidetaan.

Koulutus vaikuttaa

Kirkon yleisen virka- ja työehtosopimuksen liitteenä 3 on vaativuusryhmittely, josta käy ilmi, että 600-sarjan vaativuusryhmissä (ylempää korkeakoulututkintoa edellyttävissä viroissa) johtamistehtävät suuntaavat tehtävän vaativuuden vaativuusryhmään 602 tai 603. Vaativuuskkriteeri 5, vastuu, samoin kuin kriteeri 3, ohjaus, ovat johtamistehtäviin liittyviä kriteereitä. Työalan johtajan tehtävänä on liiton käsityksen mukaan ”toiminnon strategian toteuttaminen tehtävässä”.

Lähetä oma kysymyksesi os. edunvalvonta@akiliitot.fi.

Kari Salonen

Järjestöpapit-alaosasto perustettu

Joukko liiton jäseniä perusti Pappisliittoon uuden alaoston, jonka nimeksi tuli Järjestöpapit. Uuden alaoston jäseniä voivat olla ne liiton jäsenet, jotka ovat järjestöjen palveluksessa ja joiden työnantaja on muu kuin Suomen evankelis-luterilainen kirkko.

Perustamiskokouksessa valittiin alaostolle hallitus. Puheenjohtajaksi valittiin Mikko Mäkelä ja hallituksen muiksi jäseniksi Anssi Almgren, Irja Eskelinen, Eija Kemppi, Jaakko Laasio ja Pekka Uronen.

Kevään aikana toteutettiin nettikysely järjestöpapille koskien sekä näiden pappien näkemystä omasta asemastaan ja edunvalvontakysymyksiä. Vastauksen antoi 80 pappia, reilut 50 % kyselyn saaneista. Tuloksia on luettavissa Pappisliiton sivuilla www.pappisliitto.fi kohdassa Kannanotot.

Pappisliiton opintomatka Roomaan 12. – 19.4.2012

Opintomatkan teemana on roomalaiskatolinen kirkko, paavius ja ekumenia. Lisäksi teemme päivämatkan Assisiin Fransiscuksen jalanjäljille.

Hinta noin 1 300 euroa. Matkalle on mahdollista saada liiton apuraha.

Matkanjohtajat Tallinnan suomalaisen seurakunnan kirkkoherra, TT Hannele Repo ja apulaistoiminnanjohtaja Merja Laaksamo.

Ilmoittautumiset heli.meinola@akiliitot.fi tai 09 1502 653.

HANKI PAPPISLIITON LOGOLLA VARUSTETTU SATEENVARJO

Sateenvarjo on puuvartinen, tummansininen, muovi-ikkunalla ja liiton logolla varustettu. Hinta 12 euroa + toimituskulut 7,80 euroa. Sateenvarjoja voi tilata AKIn toimistosta numerosta 1502 657 tai 1502 653.

KANTTORI-URKURILIITON OPINTOMATKA POHJOISMAISEEN KIRKKOMUSIIKKISYMPOSIUMIIN ISLANTIIN

Kanttori-urkuriliitto järjestää opintomatkan Pohjoismaiseen Kirkkomusiikkisymposiumiin Islantiin. Matkalle lähdetään 4. syyskuuta 2012. Matka päättyy symposiumin päättyessä 9. syyskuuta. Opintomatka sisältää matkat Helsinki – Reykjavik – Helsinki, symposiumin ohjelman (ml. juhlaillallinen ja retki), majoituksen sekä liiton ohjelman ja palvelut. Symposiumin ilmoitus on tässä lehdessä.

Lisätietoa opintomatkan ohjelmasta ja hinnasta julkaistaan liiton kotisivuilla, kunhan tiedot ovat saatavissa palveluntarjoajilta. Alustava hinta-arvio on 1 500 euroa. Matkalle voi saada liiton opintomatkastipendin (200 euroa), jos ei ole sellaista saanut kooten täyteen vuoteen.

Opintomatkalle on ilmoittauduttava 15.10.2011 mennessä, heli.meinola@akiliitot.fi, puh. (09) 1502 653. Paikkoja on rajoitetusti.

HUOM! Liiton opintomatkalle ilmoittautuneiden tulee 15.10. mennessä **myös itse ilmoittautua symposiumiin**, koska opintomatkalaiset voivat vapaasti valita, mihin symposiumin vaihtoehtoisin osuuksiin osallistuvat. Majoitusta ei tarvitse varata itse, vaan se kuuluu opintomatkan järjestelyihin.

Itsenäisesti symposiumiin matkansa järjestävien on hyvä huomata, että lokakuun jälkeen symposiumiin ilmoittautuville osallistumismaksu on korkeampi.

KORPPIS

SUUNNITELMALLISTA OSAAMISEN KEHITTÄMISTÄ

OILI MARTTILA

NEUVOTTELUPÄÄLLIKKÖ,
KIRKON TYÖMARKKINALAITOS

EEVA SALO-KOPPERI

KOULUTUSSUUNNITTELIJA,
KIRKON KOULUTUSKESKUS

Syksy on seurakunnissa perinteisesti koulutussuunnitelmien laatimisen aikaa. Suunnitelmallinen henkilöstön osaamisen kehittämisen näkökulma on lähtökohtana myös voimassaolevassa Kirkon henkilöstön kehittämissopimuksessa. Siinä kannustetaan seurakuntia varmistamaan jatkuvalle ja suunnitelmallisella kehittämisellä seurakunnan toiminnan ja kokonaiskirkon tarpeiden edellyttämä osaaminen, edistämään työntekijöiden työhyvinvointia, tukemaan uusien tehtävien omaksumista sekä muutoksen hallintaa. Henkilöstökoulutus on sopimuksessa mainittu yhtenä ke-

hittämisen keinona. Muita ovat mm. perehdyttäminen, mentorointi ja työnohjaus sekä oppimista ja urakehitystä tukevat menettelytavat, osallistumismahdollisuudet ja hankkeet. Henkilöstön ja seurakunnan kehittämistarpeet määrittävät, mitä keinoja käytetään.

Kehittämistarpeet ja kehittämisen painopistealueet määritellään kehittämissopimuksen mukaan erikseen seurakunnan kolmivuotisen toiminnan ja talouden suunnittelun yhteydessä. Ne konkretisoidaan vuosittain talousarvioon sisällytettävässä henkilöstön kehittämissuunnitelmassa.

Suunnitelmallisuutta henkilöstön osaamisen kehittämisessä korostetaan nyt myös uusitulla Sakastin koulutus-sivustolla. Siellä on mm. mallilomake henkilöstön kehittämissuunnitelman laatimista varten ja muuta ajantasaista suunnittelua tukevaa aineistoa.

Perinteisesti syksyisin ilmestyvä Kirkon henkilöstökoulutuskalenteri on

myös julkaistu Sakastin koulutus-sivustolla vuotta 2012 koskien. Kalenteriin on koottu hiippakuntien, Kirkon koulutuskeskuksen sekä eräiden muiden tahojen järjestämä seurakuntien henkilöstöä koskeva koulutus mahdollisimman kattavasti. Kalenteri sisältää tiedot myös ns. neuvottelupäivistä.

Koulutus-sivustolle on lisäksi lisätty kokonaan uudet ohjaus kirkon työssä-sivut. Niillä tarkastellaan mm. työssä-oppimista ja harjoittelua seurakuntatyöpaikkojen näkökulmasta. Sivut sisältävät myös materiaalia perehdyttämisen ja mentoroinnin tueksi.

Ainakin kaikkien henkilöstön kehittämisestä vastaavien toivotaan tutustuvan tuoreeseen Sakastin koulutus-sivuston materiaaliin. Siitä on toki hyötyä myös muille itsensä ja työpaikkansa kehittämisestä kiinnostuneille.

Katso lisää www.sakasti.evl.fi/palvelussuhde ja www.sakasti.evl.fi/koulutus.

KIRKON KOULUTUSKESKUS, ALKAVAT KOULUTUKSET VUONNA 2012

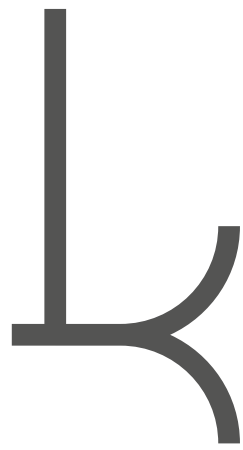
ks. lisää Henkilöstökoulutus 2012 sakasti.evl.fi/koulutus

PASTORAALIKOULUTUS

23.-27.1.	Raamattu, tunnustus ja julistus -pastoraalikurssi I (4 op)
12.-16.3.	Raamattu, tunnustus ja julistus -pastoraalikurssi II (4 op)
3.-7.9.	Raamattu, tunnustus ja julistus -pastoraalikurssi III (4 op)
30.1.-3.2.	Jumalanpalveluselämän pastoraalikurssi I (4 op)
12.-16.3.	Jumalanpalveluselämän pastoraalikurssi II (4 op)
17.-21.9.	Jumalanpalveluselämän pastoraalikurssi III (4 op)
16.-20.1.	Sielunhoidon pastoraalikurssi I (4 op)
7.-11.5.	Sielunhoidon pastoraalikurssi II (4 op)
26.-30.11.	Sielunhoidon pastoraalikurssi III (4 op)
5.-9.3.	Kristillisen kasvatuksen pastoraalikurssi I (4 op)
27.-31.8.	Kristillisen kasvatuksen pastoraalikurssi II (4 op)
15.-19.10.	Kristillisen kasvatuksen pastoraalikurssi III (4 op)
27.2.-2.3.	Seurakunta työyhteisönä pastoraalikurssi I (4 op)
10.-14.9.	Seurakunta työyhteisönä pastoraalikurssi II (4 op)
29.10.-2.11.	Seurakunta työyhteisönä pastoraalikurssi III (4 op)

AJANKOHTAISTA

DIAKONIA JA YHTEISKUNTATYÖ	
10.-12.9. ja 29.-30.11.	Diakonia muuttuvassa toimintaympäristössä (diakoniatyön erityiskoulutus = DEK/Y, 5 op)
8.-10.2. ja 26.-27.4. (DEK/Y, 5 op)	Diakonian muuttuva ja kehittyvä työote
JOHTAMINEN	
26.-28.9. ja 10.-12.12. sekä 3 jaksoa 2013	Kirjo IIB Talousjohtamisen koulutusohjelma 2012 (20 op)
16.- 8.4. ja 21.-23.11. sekä 2 jaksoa 2013	Kirjo IIC Työalajohtamisen koulutus 2012 I ryhmä (20 op)
24.-26.9. sekä 2 jaksoa 2013 ja 1 jakso 2014	Kirjo IIC Työalajohtamisen koulutus 2012 II ryhmä (20 op)
15.-17.10. sekä 3 jaksoa 2013-2014	Kirjo IIC Aluejohtamisen koulutus 2012 (20 op)
12.-4.11. sekä 3 jaksoa 2013	Kirjo IID Esimies- ja johtamistyön valmennus 2012 (15 op)
3.-5.9. sekä 2 jaksoa 2013 ja 1 jakso 2014	Kirjo IIY Johtaminen ja hallinto seurakunnassa 2012 (20 op)
3.-5.10. sekä 4 jaksoa 2013-2014	Kirjo III Johtamisen erityiskoulutus 2012 (20 op)
23.-25.4. ja 24.-26.10. sekä 2 jaksoa 2013	Rakennemuutosta johtamassa 2012 Johtamiskoulutusta seurakuntaliitosten toteuttamiseen (15 op)
12.-14.9. ja 19.-21.11. sekä 6 jaksoa 2013-2014	Konsulttivalmennus 2012 (35 op)
19.-21.3. ja 9.-11.10.	Ylempi pastoraali: Seurakunta yhteisönä ja työyhteisönä muuttuvassa yhteiskunnassa (5 op)
JUMALANPALVELUSÄÄ	
21.-23.5. ja 23.-26.10. sekä 2 jaksoa 2013, mahdollisuus opintomatkalle 2014	Kirkolliset toimitukset 2012 (12 op)
19.-23.11. sekä 2 jaksoa (joista toinen retriittijakso) vuonna 2013, mahdollisuus opintomatkalle 2014	Syvämmälle messuun 2012 (14 op)
KASVATUS	
6.-8.2. ja 7.- 8.5.	Kasvatuksen menetelmät (Kasvatuksen erityiskoulutuksen moduuli = KEK/Y, 5 op)
21.-23.3. ja 25.-27.4.	Dialogisuus kirkon työssä (KEK/Y, 5 op)
13.-15.2. ja 25.-27.4.	Eryistä tukea tarvitsevat lapset ja nuoret (KEK/E, 5 op)
5.-7.9. ja 5.-6.11.	Teologia ja pedagogiikka kristillisessä kasvatuksessa (KEK/Y, 5 op)
11.-13.4.	Aikuistyötä vai aikuistoimintaa (3 op)
MUSIIKKI	
31.1.-3.2. ja 23.-25.4.	Cantor I 2012 (4 op)
4.-5.6. (orientoiva jakso) ja 20.-24.8.	Organum 2012 – Urkujensoiton ja urkujen liturgisen käytön kurssi (6 op)
17.-21.9.	Cantor II 2012 – Kanttori kasvattajana (4 op)
RAAMATUN TULKINTA JA KÄYTTÖ	
14.-16.11. sekä jaksot 2-3 2013, jakso 4 ja opintomatka 2014	Raamattuteologinen koulutus 2012 (20 op)
10.-13.4.	Vanhan testamentin saarnatekstien äärellä Hebrealaisen Raamatun kanssa (3 op)
TYÖNOHJAUS JA MUU OHJAUSTOIMINTA	
14.-16.11. sekä 7 jaksoa 2013-2014	Kirkon työnohjaajakoulutus 2012 (60 op)
29.-30.10.	Harjoitteluohjaajien koulutus- ja neuvottelupäivät 2012 (1 op)
SIELUNHOITO	
	Sielunhoidon erityiskoulutus, Lapuan hpk, alkaa 2013 (40 op)
9.5., 25.-26.5. sekä I kliininen jakso ja väliseminaari 2013 ja II kliininen jakso ja päätösseminaari 2014	Sielunhoidon erityiskoulutus 2012, Turun arkkihpk (40 op)
22.-25.5.	Kokemuspohjainen uniryhmäkurssi 2012 (3 op) Lärkkulla

“The Service in the New Decade”

nordisk kirkemusik symposium 2012

Nordic Church Music Symposium
Pohjoismainen kirkkomusiikkisymposium
Nordiska Kyrkomusiksymposiet
6th - 9th of September 2012
in Reykjavík - Iceland

Organists, choir leaders, choristers, church singers, priests, parish council members and all those who foster fellowship in church music and come from Denmark, Norway, Sweden, Finland and Iceland.

Dear Nordic Friends

The programme for the Nordic Church Music Symposium 2012 is now available, including all practical information. The opening concert will be in Hallgrímskirkja church, where Icelandic choral pieces will be performed together with the Iceland Symphony Orchestra.

The main theme of the symposium is “The Service in the New Decade”. The programme for Friday the 7th September, with the exception of a Nordic Organ Concert, will be concentrating on this theme in the form of four seminars where improvisation is the main task.

As usual, all the participant countries will give their national concerts which will take place on the Saturday. On the Sunday morning, there will be a Celebration Service with the participation of all nations where at the end I will hand over the presidency to Sweden for 2016 symposium.

I hope that everyone will find something inspiring to take home and will feel very welcome in Iceland.

Kjartan Sigurjónsson,
president of the Nordic Church Music Council

Seminar

“The Service in the New Decade” is the title of the Nordic Church Music Symposium 2012, with the programme for the Friday devoted to this theme. The goal of the workshops is to prepare a service where improvisation is the main element. The different aspects of the service are used to divide the seminar into four workshops, which will prepare their parts for a joint evening service to take place in Hallgrímskirkja church on Friday, 7th of September.

S1

Organ Improvisation

Leader: Inger-Lise Ulsrud organist - Norway
Hallgrímskirkja - Friday, 7th of September at 10-12 / 15-17.30

S2

Choir Improvisation

Leader: Gary Graden choral conductor - Sweden
Háteigskirkja - Friday, 7th of September at 10-12 / 15-17.30

S3

Psalms in Dance and Motion

Leader: Anne-Mette Riis choral conductor - Denmark
Langholtskirkja - Friday, 7th of September at 10-12 / 15-17.30

S4

Rhythms in Organ and Choir

Leader: Mattias Wager organist - Sweden
Neskirkja - Friday, 7th of September at 10-12 / 15-17.30

Thursday, 6th of September

10.00 - 16.00

Organ Safari - new and historic organs in the capital*

Frikirkjan í Reykjavík: Sauer 1926

Hafnarfjarðarkirkja: Sauer-Scheffler 2008 & Wegscheider 2009

Lunch at a restaurant in Hafnarfjörður (incl. in the price)

Digraneskirkja: Björgvin Tómasson 1994

Langholtskirkja: Noack 1999

All day

Experience some of Iceland's natural gems on your own

The Blue Lagoon - 40 min. by bus at 9.00/11.00/13.00/16.00*

Westmann Islands - 20 min. flight at 8.00 and back at 17.15*

Akureyri - 45 min. flight at 7.15 and back at 17.10*

The Golden Circle - 8.5 hours tour by bus at 8.30*

19.00 - 20.00

Opening Concert in Hallgrímskirkja

Official opening of the Nordic Church Music Symposium 2012

20.00 - 21.15

Reception

Symposium participants are invited to the Reykjavik Art Museum

21.30 - 23.00

Evening Concert in Hallgrímskirkja

Icelandic choir concert

Friday, 7th of September

08.30 - 09.00

Morning Devotions in Three Churches

Neskirkja: Denmark

Háteigskirkja: Finland

Langholtskirkja: Norway

10.00 - 12.00

Seminar - the first half

S1: Organ Improvisation in Hallgrímskirkja

S2: Choir Improvisation in Háteigskirkja

S3: Psalms in Dance and Motion in Langholtskirkja

S4: Rhythms in Organ and Choir in Neskirkja

13.30 - 14.30

Organ Concert in Hafnarfjarðarkirkja

Nordic organists

15.00 - 17.30

Seminar - second half

Same locations as before.

21.00 - 22.30

Evening Service in Hallgrímskirkja

Seminar participants present the day's work.

Saturday, 8th of September

08.30 - 09.00

Morning Devotions in Three Churches

Dómkirkjan: Faroe Islands

Hallgrímskirkja: Sweden

Áskirkja: Iceland

10.00 - 12.00

National concerts in Hallgrímskirkja

Norwegian concert at 10.00

Swedish concert at 11.00

14.00 - 16.00

National concerts in Langholtskirkja

Finnish concert at 14.00

Danish concert at 15.00

17.00 - 18.30

"Singalong" in Langholtskirkja

All participating countries join together in song.

Each country presents a new hymn.

19.30 - 01.00

NKS 2012 Festival Dinner*

At Radisson Blu - Saga Hotel.

Sunday, 9th of September

10.00 - 12.00

Celebration Service in Hallgrímskirkja

Each participating country presents one part of the service:

Introitus	Iceland
Graduale	Denmark
After the Sermon	Norway
During Communion	Finland
Exitus	Sweden

Transfer of the presidency to Sweden for NKS 2016.

* = This event is not included in the symposium fee.
See more information and prices on www.nks2012.is

Subject to changes in the programme!

Book your flight at www.dohop.com

www.visitreykjavik.is

Until 1st of November 2011 you can pre-register via the Symposium website. Pre-registrations are non-binding.

A final registration can only be made through the Symposium website, including payment of the symposium fee.

For further information and to contact us, please visit our website: www.nks2012.is

© Photo image by Bragi J. Ingibergsson

Symposium fee:

For those registering before 1st of November 2011, the symposium fee is:

ISK 32,000.- / € 196.-

For those registering after 1st of November 2011, the symposium fee is:

ISK 40,000.- / € 245.-

Accommodation:

	ISK	€
	Single / Double	Single / Double
Category A	38,900 / 42,200	240 / 260
Category B	30,800 / 36,500	190 / 225
Category C	24,300 / 30,000	150 / 185
Category D	15,400 / 19,500	95 / 120
Price per. night, breakfast included		

Onnistuneen rekrytoinnin avaimia

JUHANA UNKURI

TM, VAPAA TOIMITTAJA, HELSINKI

Mikko Markkanen korostaa esimiehen roolia ja panosta onnistuneessa rekrytoinnissa. Markkasen mukaan rekrytointi on aina projekti, johon on satsattava riittävästi.

Esimiehen pitää sitoutua rekrytointiin niin kuin projekteihin sitoudutaan. Rekrytoinnissa esimies on projektipäällikkö, jonka tehtävänä on palkata organisaation ja hänen itsensä kannalta tärkeä henkilö, toteaa psykologi **Mikko Markkanen**, jolla on ollut vuodesta 2001 lähtien oma rekrytointifirma, MM – Rekrytointi Oy.

– Monesti on niin, että laitehankinnat saavat esimieheltä enemmän huo-

”Esimiehen pitää sitoutua rekrytointiin niin kuin projekteihin sitoudutaan.”

miota. Laitteita vertaillaan ja pyydetään tarjouksia. Rekrytoinnin tullessa ajankohtaiseksi voidaan sen sijaan kaivaa laatikosta viiden vuoden takainen ilmoitus ja muuttaa siihen vain päivämäärät.

Onnistuneen rekrytoinnin kannalta on tärkeää, että tuleva toimenkuva on määritelty riittävän tarkasti.

– Rekrytointi-ilmoituksessa on kerrottava selkeästi, mistä kyseisessä työssä on kysymys, mitkä ovat päätehtävät nyt ja tulevaisuudessa, mistä tulevan työntekijän pitää vastata ja mitä hänen pitää saada aikaiseksi. On spesifioitava, minkälaisia vahvuuksia hakijalla tulee olla.

Samalla täytyy muistaa realismi.

– Rekrytointia johtavan esimiehen pitää tuntea hyvin oma vastuualueensa, jotta tietää, mitä voi hakea ja mitä on realistista saada. Jos riman asettaa liian korkealle, ei saa ketään, toteaa Markkanen.

Markkanen on kirjoittanut rekrytoinnista neljä WSOY:n kustantamaa kirjaa. Niistä tuorein on Onnistu rekrytointihaastattelijana (2009). Aiemmin hän on julkaissut teokset Henkilöstön hankinta sähköistyy (2005), Rekrytointiopas (2002) ja Etsi, arvioi, valitse -onnistunut rekrytointi (1999).

Saaliin perkaamista

Kun haettavan henkilön toimenkuva on selvillä, pitää miettiä, mistä sopiva henkilö voisi löytyä.

– Hakijat eivät tiedä vapaista työpaikoista, jos heitä ei informoida asiasta. Hyviä väyliä ovat yleensä sanomalehti-ilmoitus, internet-ilmoitus, rekrytointimessut sekä työvoimahlintopalvelujen ja oppilaitosten tarjoamat mahdollisuudet. Sanaa voi laittaa

kiertämään myös viidakkorummun kautta.

– Kun hakuaika on mennyt umpeen, katsotaan, mitä saatiin. Jokaista hakemusta on verrattava toimenkuvaan.

Haastatteluun kutsuttavien määrää tulee rajata riittävästi. Markkasen mielestä sopiva maksimimäärä on kahdeksan haastateltavaa.

– Vaikka hakijoita olisi sata, papeidenkin perusteella on pystyttävä tekemään erittelyjä.

Markkanen korostaa, että myös hylättyjä hakijoita kohtaan on oltava kohtelias.

– Hakijoille on laitettava kirje tai sähköposti, jossa kiitetään mielenkiinnosta ja kerrotaan, että tällä kertaa ei tärpännyt. Sähköpostiviestin tai kirjeen lähettäminen on pieni ele, joka tuo hakijoille hyvän filiksen. Samalla he voivat ajaa täysillä muihin hakuihin.

Hakijoiden huomioiminen lisää myös organisaation myönteistä imagoa.

– He saattavat hakea myöhemmin saman työnantajan muihin tehtäviin, jos heitä kohdeltiin ystävällisesti. Lisäksi he voivat suositella kyseistä työnantajaa ystävilleen. Tämä voi tuoda uusia hyviä hakijoita.

Ammatillinen pätevyys, persoonallisuus ja motivaatio

Markkanen toteaa haastattelun olevan rekrytoinnin kriittinen vaihe.

– Hakemuksessa ihminen mainostaa itseään. Se kuuluu lajin perinteesiin – itseä ei moitita. Työnhakijat ovat dynaamisia, yhteistyökykyisiä ja joustavia. He pystyvät tekemään itsenäistä työtä, mutta tulevat toimeen porukassa.

– Mutta tiedämme, ettei kenelläkään ole pelkästään positiivisia ominaisuuksia.

Psykologi Mikko Markkasen mukaan haastattelussa yritetään saada selville, millainen ihminen oikeasti on. Hän tulee tavattaessa lihaksi ja luuksi.

Haastattelussa yritetään saada selville, millainen ihminen oikeasti on. Hän tulee tavattaessa lihaksi ja luuksi. Hakemuksen rivien väleistä on tehtävä hypoteeseja ja pohdittava, mitä haastattelussa kannattaa kysyä.

Haastattelussa on selvittävä hakijan ammatillinen pätevyys. Toiseksi on selvittävä, miten hakija soveltaa ammattitaitoaan.

– Ammatillinen pätevyys on kivijalka onnistumiselle. Hakijalla tulee olla osaaminen tehtävään, johon hän on hakemassa. Mutta myös korvien välisen serverin merkitys on suuri. Tarjolla voi olla koulutukseltaan, työkokemukseltaan ja muulta ammatilliselta taustaltaan identtiset henkilöt. Silti he toimivat työssä eri tavalla.

– Tämä johtuu heidän persoonallisuudestaan, arvomaailmastaan, asennoitumisestaan ja luontaisista taipumuksistaan. Haastattelussa tulee selvittää, millainen työntekijä hakija on ominaisuuksiensa myötä.

Kolmanneksi haastattelussa on selvitettävä hakijan motivaatio.

– Vaikka henkilö olisi muuten miten hyvä tahansa, motivaation puute voi muodostua ongelmaksi. Hommaan pitää olla tietty palo ja hinku.

Esimiehen tunnettava itsensä

Markkanen muistuttaa, että rekrytoinnissa on kysymys inhimillisestä toiminnasta. Myös henkilökemioilla voi olla ratkaiseva merkitys.

– Hakijan ammatillinen kompetenssi voi olla loistava, ja hän voi sopia toimintatapansa puolesta työhön. Mutta jos hakuprosessia johtavan esimiehen ja hakijan henkilökemiat eivät kohtaa, valinta voi kohdistua johonkin toiseen.

– Esimiehellä on oikeus olla subjektiivinen, niin kauan kuin hän toimii lain puitteissa esimerkiksi tasa-arvo-kysymyksiin liittyen.

Haastatteluvaiheen jälkeen saatetaan teettää myös henkilöarviointi kahdesta–kolmesta hakijasta. Arviointiin liittyy erilaisia soveltuvuustestejä.

– Palkkaavan esimiehen tulee joka tapauksessa olla päätöksentekijä. Hän ei voi sysätä vastuuta muille. Testintekijä ei myöskään tule työskentelemään arvioitavan henkilön kanssa eikä vastaa toiminnasta, johon henkilö tulee, Markkanen sanoo ja muistuttaa, että laki yksityisyyden suojasta työelämässä edellyttää, että hakija saa arvioinnin palautteen samassa muodossa kuin tilaaja.

Markkanen korostaa, että rekrytoivan esimiehen on tärkeää tuntea itsensä.

– Mitä paremmin esimies on sinut itsensä kanssa ja pystyy näkemään myös omat puutteensa, sitä paremmin hän osaa asemoida itsensä organisaatioon, sen tavoitteisiin ja siinä työskenteleviin ihmisiin. ■

Opiskelijasta seurakuntapastoriksi

PANU PIHKALA

TUTKIJA, SEURAKUNTAPASTORI,
KIRKKONUMMEN SUOMALAINEN SEURAKUNTA

Teologian opiskelijat kaipaavat monenlaisia kohtaamisia kirkon kanssa, ja tämä kysely on syytä ottaa hyvin vakavasti. Kuitenkin vastuunkantoa vaaditaan myös opiskelijoilta itseltään. Papin alkutaival piirtää esiin kirkon rekrytoinnin kannalta kaksi suurta haastetta: miten teologian opiskelija kasvaa papputeen ja miten aloittava pappi jaksaa pysyä kirkon töissä.

Voisi sanoa, että teologian opiskelijan sielusta kilpaillaan. Hän kaipaava yhteisöä, johon kuulua, ja uskonnollisen kutsumuksen omaava opiskelija kaipaava ennen kaikkea hengellistä yhteisöä.

Erilaiset hengelliset yhteisöt vuorostaan kaipaavat jäseniä: ja opiskelija voi löytää itsensä markkinapaikalta. ”Liity meihin!” -kutsu kantautuu usean banderollin alta. Yhä harvemmalla opiskelijalla on tutkimusten mukaan perustana jokin tietty hengellinen taustayhteisö opintojen aloittamisvaiheessa: tilanne on vapaa kilpailulle.

Pappiskutsumuksen, toisesta suunnasta katsottuna kirkon rekrytoinnin, ongelma on tämä: miten jäsenyys kokonaiskirkon jäseneksi? Miten liittyä identiteetiltään johonkin niin suureen kuin mitä evankelis-luterilainen kansankirkko on? Ainoa käytännön vaihtoehto on jäsenyys jonkin paikallisen yhteisön kautta: seurakunnan tai liikkeen.

Teologian opiskelijoiden siteet opiskeluajan paikallisseurakuntaan vaihtelevat suuresti. Osa löytää paikkansa,

mutta monet, kokemukseni mukaan useimmat, pysyvät aluksi yhteydessä mahdolliseen aiemman asuinpaikkansa seurakuntaan ja lisäksi kiinnittyvät johonkin liikkeeseen, väljemmin tai vahvemmin.

Tästä on erilaisia seurauksia. Parhaimmillaan tilanne johtaa rikkaaseen erilaisuuteen. Pahimmillaan, eri teologisten näkemysten kärjistyessä, opiskelijat kasvavat opiskeluaikanaan vastakkainasetteluihin, jotka ovat olleet heille aiemmin vieraampia. Kokonais- ja kansankirkolliselle työlle teologian opiskelijoiden parissa on erittäin suuri tarve.

Kirkon työ opiskelijoiden parissa

Opiskelijoiden yleinen kommentti kautta vuosien on ollut, että kirkko ei tue teologian opiskelijoita tarpeeksi. Kirkon opiskelijatyössä toimivien vastakommentti tähän on usein ollut, että faktuaalisesti väite ei pidä paikkaansa: kirkko ja siihen liittyvät eri toimijat tekevät paljon, ja toimintaa on jatkuvasti kehitetty. Kirkon teologikoulutustoimikunta koordinoi toi-

A close-up photograph of a person's arm and hand. The person is wearing a dark green, textured knit sweater. Their right hand is holding a black, leather-bound book or folder. The book has a slightly worn, pebbled texture. The person's blue shirt cuff is visible under the sweater sleeve. The background is a solid, warm brown color.

Erityisesti nykyisessä tilanteessa, jossa yhä harvemmalla opiskelijalla on vahva pappiskutsumus opintoja aloittaessaan, korostuu kirkollisen opintopolun esillä pitämisen merkitys.

mintaa yhteydessä opiskelijajärjestöihin, Pappisliitto on monin tavoin mukana, ja Helsingin tiedekunnassa on kirkon osittain rahoittama rekrytointisuunnittelijan (TSEK) virka. Kirkon illat ja Kirkon päivä, erilaiset seminaarit ja vierailut, mentorointi... Toimintamuotoja on monia ja enemmän kuin ennen.

Silti opiskelijoiden kysely tuen peirään on otettava vakavasti. Tukimudot ovat lisääntyneet, mutta kenties tuen tarve on lisääntynyt vielä enemmän? Kyse on myös olennaisesti kokonaiskirkkoon jäsentymisestä. Yhtäältä teologikoulutustoimikunnan (ja sen yhteistyötahojen) järjestämä toiminta on juuri kokonaiskirkon toimintaa. Toisaalta opiskelijoiden voi olla vaikea kiinnittyä sen kautta syvemmin kirkkoon, koska he kaipaavat paikallista yhteisöä.

On korostettava, että tilanne on monimutkainen ja että kaikkien osapuolien vastuullisuutta vaaditaan. Ollessani monien vuosien ajan järjestämässä opiskelijajäsenenä kirkon opiskelijatoimintaa tietty perustilanne tuli tutuksi: vaikka viestintään panostettiin enemmänkin, eivät tapahtumien osallistujamäärät läheskään aina olleet toivotun suuruisia. Opiskelun oheisten tilaisuuksien tarjonta erityisesti Helsingissä on suurta ja väen saaminen liikkeelle haastavaa. Aina on tarkasteltava kriittisesti tilaisuuksien sisältöä: onko tämä houkuttelevaa ja palveleeko tämä opiskelijoita? Mutta silti korostuu myös opiskelijoiden oma vastuu. Kun kirkollista kutsusta tukevia tilaisuuksia ja toimintamuotoja järjestetään, kannattaa niihin osallistua: muuten valitukset tuen puuttumisesta menettävät pohjaansa.

Huovisen purukumit ja henkilökohtaisuus

Monelle opiskelijasukupolvelle ovat jääneet mieleen pitkäaikaisen Helsingin piispan **Eero Huovisen** vierailut

teologisen tiedekunnan orientointikurssilla. Kirkkoa edustava vierailija antaa kasvot kokonaiskirkolle – tehtävä, joka piispojen työssä yleensäkin on mediapainotteisessa kulttuurissa alati korostunut. Huovisella oli tapana jakaa isosta säkistä purukumia ja tähdentää sen kautta kriittisen tarkastelun olennaisuutta: kannattaa pureskella hyvin teologisia opintoja.

Henkilökohtaisen kohtaamisen merkitys on olennainen teologian opiskelijoiden jäsentymisessä kirkkoon. Kohtaamisia on oltava läpi opiskeluajan, ja usein esimerkiksi käytännöllisten harjoitusten ohjaajat sekä työssäoppimisjakson ohjaajat ovat tässä hyvin merkittävässä asemassa.

Opintojaksojen aiheiden vuoksi he edustavat kirkon kasvoja pappiskutsumukseen olennaisesti liittyvissä harjoittelujaksoissa.

Itse olen korostanut henkilökohtaisten kohtaamisten merkitystä ensimmäisenä opiskelusyksynä: siinä vaiheessa, kun opiskelumaailman hengellisten yhteisöjen puoluevärejä ei ole vielä valittu. Tavoitteena on, että opiskelija saisi keskustelukumppaneita ja virikkeitä kokonaiskirkollisen näyn pohtimiseen. Huovisen vierailujen päätyttyä (ja orientaatiokurssin muututtua) kehitimme 2000-luvun alussa Mitä, missä, milloin? – Teologian opiskelijat ja kirkko-illan, jonka tarkoituksena oli jo opintojen

”Henkilökohtaisen kohtaamisen merkitys on olennainen opiskelijoiden jäsentymisessä kirkkoon.”

alkuvaiheessa esitellä eri mahdollisuuksia olla yhteydessä kirkkoon opiskeluaikana. Kirkkoon liittyvän ”päätilaisuuden” siirtyminen kaikille yhteiseltä orientaatiokurssilta (jossa on oma kirkkoon viittaava osuutensa) iltatilaisuudeksi aiheutti viestintähaasteita, mutta toisaalta tarjosi mahdollisuuden rakentaa tilaisuus enemmän kirkon omaksi toiminnaksi.

Opiskelijaseurakunta ja Helsingin tuomiokirkkoseurakunta ovat olleet erityisasemassa: kumpikin tarjoaa kokonaiskirkollisen ”paikallisseurakunnan” opiskelijoille. Olisiko mahdollista tässä toiminnassa saatujen kokemusten pohjalta kasvattaa entisestään opiskelijoiden roolia opiskeluajan paikallisseurakunnissaan? Jos tarjonta ja kysyntä kohtaisivat, voitaisiin monissa seurakunnissa löytää vastuullisia vapaaehtoisvoimia – ja moni opiskelija löytäisi yhteisön, jota kautta kasvaa kirkollisena vastuunkantajana.

Tiedekunnan rooli

Teologiset tiedekunnat eivät viime kädessä ole pappiskoulutuslaitoksia vaan akateemisen teologian opinahjoja. Tästä seuraa sekä siunausta että haasteita kirkolle. Erityisesti nykyisessä tilanteessa, jossa yhä harvemmallalla opiskelijalla on vahva pappiskutsumus opintoja aloittaessaan, korostuu kirkollisen opintopolun esillä pitämisen merkitys. Yhä useampi opiskelija valitsee lähtökohtaisesti opintokokonaisuuden, joka ei suoraan pätevöitä kirkon virkaan. Moni heistä päätyy opintojen myöhemmässä vaiheessa valitsemaan sittenkin kirkon vaati-

mia opintoja, mikä aiheuttaa haasteita opintorakenteisiin. Käytännöllisten harjoitusten ryhmät ruuhkaantuvat, opiskeluajat pidentyvät ja erilaista kitkaa voi esiintyä.

Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan suuri haaste on yhteisöllisyys. Paluuta yhtenäiskulttuurin tuomaan yhteisöluonteeseen ei ole, ja väkimääräkin on kasvanut sellaiseksi, että yhteisöllisyys on väistämättä erilaista. Sekä tieteellisen teologian tekemiselle että kirkon virkaan kasvamiselle olisi kuitenkin olennaista, että tiedekunnassa onnistuttaisiin säilyttämään jonkinlainen yhteisöllisyys. Vaikeaa se on: taloudelliset-tulokselliset paineet ajavat enemmän yksittäisten yksiköiden teräväkärkiseen puurtamiseen eivätkä kannusta yhteistyöhön. Yhteisöllisyyttä on vielä kuitenkin jäljellä, minkä huomaa nopeasti vertaamalla vaikkapa publiikkeja toisten tiedekuntien vastaaviin. Myös yhteistyö tiedekuntayhdistys TYT:n kanssa on ollut monipuolista. Jos nykyinenkin asiantila halutaan säilyttää, siihen joudutaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota. Yhteisöllisessä ilmapiirissä mahdollisuudet erilaiselle kasvulle kohenevat ja moni asia sujuu helpommin.

Yleistyksen tekeminen on aina vaikeaa, mutta tiedekunnassa olisi mahdollista käsitellä enemmän erilaisia teologian tekemisen tapoja. Vaikka tiedekunnan varsinaisena opetuslinjana ei olisikaan esimerkiksi raamattu-teologia, voitaisiin sen kaltaiseen kirkollisempaan teologian soveltamiseen viitata entistä enemmän. Tieteellistä pätevyyttä ei vähennä se, että todetaan

jostakin asiasta mahdollisia käytännön tulkintalinjoja. Päinvastoin, asian voi nähdä kokonaisvaltaisena opetusotteena ja yhteiskunnallisen toimintaympäristön huomioon ottamisena.

Monipuolista kasuaalitoimitusten käsittelyä?

Pappeuden kannalta aivan olennaista olisi entistä syvällisempi ja käytännöllisempi kirkollisten toimitusten opetus. Kirkko on pyrkinyt viime vuosina kehittämään tätä osaluetta ordinaatiokoulutuksessa (ja perehdytyksessä), ja työssäoppimajakson kohdalla on kannustettu entistä enemmän huomioimaan myös kasuaalitoimitukset muiden jumalanpalvelusten ohella. Silti tilanne on yhä se, että vasta-aloittavalle papille olisi mahdollista tarjota kohtalaisen vähällä opintopistemäärällä selkeästi paremmat valmiudet toimituksiin. Tämä olisi olennaista kirkon kannalta ja voisi tukea monin tavoin myös tiedekunnan tavoitteita.

Kasuaalitoimituksista olisi mahdollista rakentaa monialaisia oppikokonaisuuksia, joissa tähän suomalaisen uskonnollisuuden keskeiseen ilmiöön perehdyttäisiin eri tieteenalojen kannalta. Miltä ilmiö näyttää uskontotieteen, (kirkko)sosiologian tai (pastoraali)psykologian näkökulmasta? Miten nämä piirteet heijastuvat papin rooliin ja odotuksiin häntä kohtaan? Tällainen lähestymistapa ei toki poista käytännöllisemmän opetuksen tarvetta. Itse koin opinto-ohjelmaan aiemmin sisältyneen viiden opintoviiikon toimitusten teologia ja käytäntö-kurssin (Kari-Pekka Kinnunen) äärimmäisen hyödylliseksi, ja sen sisältöjä olen sekä levittänyt aikoinaan opiskelutovereilleni että myöhemmin teologiharjoittelijoille. On monin tavoin sääli, että syvempää käytännön perehtymistä kasuaalitoimituksiin ei ole enää edes valinnaisena mahdollisuutena. ■

Työssäoppimisjakso herättää pohtimaan

Mitä kirkolla minulle tarjottavaa?

HEIKKI SALOMAA

TT, SOVELTAVIEN OPINTOJEN YLIOPISTONLEHTORI
ITÄ-SUOMEN YLIOPISTON TEOLOGIAN OSASTO

Teologian opiskelijoiden kuvaukset seurakuntien työtodellisuudesta ovat usein selviytymistarinoita. Kuka selviää mistäkin? Kuka pääsee selville mistäkin? Kenellä on selvin päämäärä? Yliopistonlehtori Heikki Salomaa analysoi opiskelijoiden kokemuksia työssäoppimisesta osana uutta tutkimustaan.

Soveltavien opintojen ryhmäprosessit tuottavat oppimisen lisäksi myös katsomuksellista avartumista, arvioi Heikki Salomaa (kesk.)

Nuori pappi tuli Lahden Kirkkopäivätorilla tervehtimään ja kertoi ensikokemuksiaan seurakunnasta. Työ tuntui lähteneen sujuvasti liikkeelle, sillä papin perässä seuraili innokas joukko seurakunnan nuorisoa. Keskustelussa mies antoi palautetta saamastaan teologikoulutuksesta:

”Ordinaatiokoulutuksessa meiltä kysyttiin, mitä teille on opetettu seurakuntien talousarvion ja toimintasuunnitelmien laatimisesta ja budjetin seurannasta. Siihen oli helppo vastata laittamalla peukalo ja etusormi yhteen. Zero. Ei yhtään mitään. Pitäiskö teidän Joensuussa ruveta vähän muuttamaan systeemeitä?”

Vastasin, että kehitetään, kehitetään, koko ajan kehitetään, mutta muutos vaatii aina aikansa. Onneksi Joensuun teologikoulutuksen soveltavia opintoja tukee tätä nykyä 20 seurakuntaa neljässä hiippakunnassa, ja sen tuntiovetustehtävissä toimii noin 50 pappia ja kanttoria eri puolilta maata.

Mitä opiskelijalla on tarjottavanaan?

Tapaamani nuori maisteri oli tullut valituksi suoraan vakinaiseen papin virkaan huolimatta ilmeisistä osaamisensa puutteista. Mikä valinnan oli ratkaissut? Mitä ominaisuuksia seurakunnan päättäjät olivat painottaneet hakijoita arvioidessaan? Ainakin seuraavia vaihtoehtoja tulee mieleen: 1. persoonallisuus (välittömyys, avoimuus, tasapainoisuus, vakaus, huumorintajuisuus), 2. osoitettu työkokemus (työsuhteita seurakunnissa, muu koulutus ja siinä toimiminen), 3. koulutuksella hankitut tiedot ja taidot (tutkinnot, miten opiskelu on sujunut ja mistä aiheesta gradu olikaan kirjoitettu), 4. vuorovaikutustaidot (millainen kontakti haastattelutilanteessa syntyy, selkeys, johdonmukaisuus), 5. motivaatio (halu

omaksua työn todellisuus ja sopeutua sen rakenteellisiin ja sisällöllisiin haasteisiin, kuten työajattomuuteen ja ihmisten uskonnolliseen passiivisuuteen), 6. sitoutuminen kirkkoon ja sen tunnustukseen.

Lisäksi valituksi tulleella saattoi olla myös joitakin muita merkittäviä ominaisuuksia: 1. kyky kyseenalaistaa

ritään kehittämään koko ajan työelämävastaavuuden näkökulmasta. Työelämätodellisuudessa tapahtuva oppiminen on kuitenkin aina paljon moniulotteisempaa kuin mitä opetus suunnitelmissa pystytään hahmottamaan.

Merkittäväksi nousee tällöin kuitenkin opiskelijan kyky ja valmius hyö-

”Seurakuntatyön sisältö ei aina ole opiskelijoille ennestään tuttu.”

vanhoja toimintatapoja, 2. läpipohdittu teologinen näkemys, 3. sisäistetty ammattietiikka, 4. toimiva henkilökohtainen spiritualiteetti, 5. erinäisiä erityistaitoja (musikaalisuus, mediaosaaminen, johtamiskokemus, hallintotaitoja), 6. visio työstä ja tulevaisuudesta paikallisseurakunnan pappina.

Näitä jälkimmäisen luettelon asioita ei puolen tunnin tai tunninkaan mittaisessa työhaastattelussa pystytä todentamaan. Valitsijat ovat useimmiten hiukan sokeita omille intresseilleen ja valitsevat työyhteisön jäseniksi mieluummin ongelmattomia ja sopeutuvia hahmoja kuin uudistajatyyppejä. Valinnan oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi hakijoiden kaikki arviointikriteerit tulisi avata mahdollisimman yksiselitteisesti hakuprosessin käynnistyessä. Valitettavan harvoin niin on tapahtunut niissä rekrytointiprosesseissa, joissa seurakuntatyössä olen ollut mukana.

Mistä opiskelija pääsee selville?

Joensuussa läntisen teologian soveltavat opinnot sisältävät kahden kuukauden mittaisen työssäoppimisjakson, joka sijoittuu vuosittain aina tammi-helmikuun ajalle. Jaksoa py-

tyä työssäoppimisjaksostaan, harjoittelustaan ja eripituisista kesätyökokemuksistaan. Opiskelijoiden työyhteisöraporteissa ilmeni viisi erilaista näkökulmaa, joiden kautta opiskelijat työstivät suhdettaan mahdolliseen papin työhön: 1. vuorovaikutuksen laatu ja luottamuksellisuuden läsnäolo suhteessa seurakunnan työntekijöihin, 2. työyhteisön ja johtajuuden arviointi, 3. seurakuntatyön sisältöön perehtyminen, 4. työn ja työyhteisön ongelmatilanteiden käsittely- ja ratkaisumallit, 5. oman motivaation ja urapohdinnan työstäminen.

Esimerkit kuvaavat kunkin aiheen synnyttämää pohdintaa. Sujuvan ja luottamuksellisen ohjauksen saaminen ja muukin työjakson aikana syntynyt vuorovaikutus on merkittävä motivaatiolähde rekrytoitumispolulla. Sen arvoa kuvaa seuraava opiskelijan raporttikatkelma:

Työssäoppimisjakson aikana koin turvallisimmaksi kolmiokoksi ohjaajani, seurakuntasihteerin sekä kirkkoherran. Myös muut talon papit olivat ystävällisen suhtautumisensa johdosta tärkeitä mielennostattajia. Työyhteisössä positii- vista oli avoin, keskustelevala ja huumorin sävyttämä ilmapiiri. (Katinka)

Katinkan kuvaamassa työyhteisössä opiskelija samastui nopeasti työyhteisön sosiaaliseen maailmaan, mutta sisäisti samalla myös työn arvoja, toimintatapoja ja sisältöjä, vaikka aikaisempaa seurakuntatyökokemusta ei ollut lainkaan. Työssäoppimisjakson jälkeen Katinka palkattiin seuraavaksi kesäksi samaan seurakuntaan kesäteologiksi. Merkittävän usein Joensuusta valmistuneita teologeja onkin rekrytoitu työssäoppimis seurakuntiinsa.

Ryhmässä näkee pitemmälle

Työyhteisön ja johtajuuden analyytinen pohdinta puolestaan tuottaa toisenlaisia tuloksia. Opiskelija tunnistaa ilmiöitä, joihin suhtautuu kriittisesti, mutta samalla oppii ymmärtämään syitä niihin. Agnes raportoi:

Työyhteisöllä oli hyvin jämakkaa, mutta onneksi järkevä johtaja. Asiat menivät hyvin pitkälle hänen mieltymystensä mukaan. Onneksi hänen mieltymyksensä olivat fiksuja, harkittuja ja ennen kaikkea käsikirjaan hyvinkin tiukasti pohjautuvia. Tulin hänen kanssaan hyvin juttuun, sillä arvostin hänen jämakkyyttään, järkevyyttään ja raamattutietoisuuttaan. – Huono puoli tuossa vahvassa johtajahahmossa oli, että hän joko tietämättään tai tieten tahtoen loi työyhteisöön työnarkomaanihenkeä. Tämän seuraaminen oli hyvin raskasta toisinaan.

Aikaisemman työelämäkokemuksensa perusteella opiskelijalla oli kykyä arvioida työn kuormitusta koskevaa problematiikkaa. Näin hän ei ollut yhden näkemänsä työyhteisökulttuurin armoilla eikä yleistänyt sitä koskemaan kaikkea työtä seurakunnissa. Tämä arvioiva ja tulkitseva prosessi vahvistui, kun harjoitteluun sisältyi vertaisryhmän tarjoamaa reflektiota. Työskentely viikoittain kahdeksan opiskelijan ryhmässä seurakuntajakson aikana on eräs joensuulaisen soveltavien opintojen mallin vahvuus.

Seurakuntatyön sisältö ei läheskään aina ole opiskelijoille ennestään tuttu. Yhä useammin opiskelijat kohtaavat sen ensimmäistä kertaa vasta työssäoppimisjaksolla. Joskus kohtaaminen on työläs, mutta toisinaan seurakuntatyön näkeminen sisältäpäin vahvistaa uramotivaatiota. Kaarlo kertoo:

Oli vaikuttavaa nähdä, kuinka tehokkaasti kaikki tuntui työyhteisössä rullaavan eteenpäin. Samoin oli koskettavaa nähdä, kuinka paljon seurakunnan palveluita tunnuttiin ympäristössä tarvitsevan: hartauksia, kerhoja, juttutupia, messuja ym. tilaisuuksia useissa eri paikoissa useasti viikossa. Nämä tilaisuudet eivät kolisseet tyhjyyttään. Näin seurakunnan piirissä enemmän elämää kuin olin tiennytäkään.

Ongelmista oppii aina jotain

Eräässä seurakunnassa opiskelija tuli työssäoppimisjaksolle juuri, kun siellä ratkottiin kosteusvaurioisten työtilojen aiheuttamaa ongelmaa. Hänen raporttinsa on hyvä esimerkki prosessista, joka syntyy työn ja työyhteisön ongelmatilanteiden käsittelyä seurattaessa:

Työntekijäkokouksissa mukana olo oli usein varsin turhauttavaa, ja siinä tunte ulkopuolisuudesta valtasi usein mielen. Aluksi kyllä kysyttiin opiskelijoidenkin kuulumisia, mutta siinä kaikki. Olin huomaavinani kitkaa kirkon ja seurakuntakeskuksen remontista ja homeongelmasta johtuen. Pääsääntöisesti minulle jäi positiivinen kuva työyhteisön toimivuudesta, mutta johtajuudesta en osaa tämän enempää sanoa. (Sofia)

Opiskelijat oppivat tällaisten työtilanteiden kautta varautumaan ennalta työelämän ristiriitoihin. Tehokaimpana keinona he pitivät sellaisen työpaikkojen välttämistä, joista opiskelijoiden kesken liikkuu kriittistä tietoa joko johtajuuteen tai työyhteisön ihmissuhteisiin liittyen. Kuva-

tun kaltaisen ongelmatilanteen kohtaaminen ei kuitenkaan murentanut Sofian uramotivaatiota vaan antoi hänelle tärkeää tietoa seurakuntatyössä odotettavissa olevista olosuhteista.

Kirkon ja seurakuntien rekrytointitarpeiden kannalta merkittävintä työssäoppimisessa on kuitenkin opiskelijan omaa urapohdintaa koskeva työstäminen. Eliina kuvaa prosessiin:

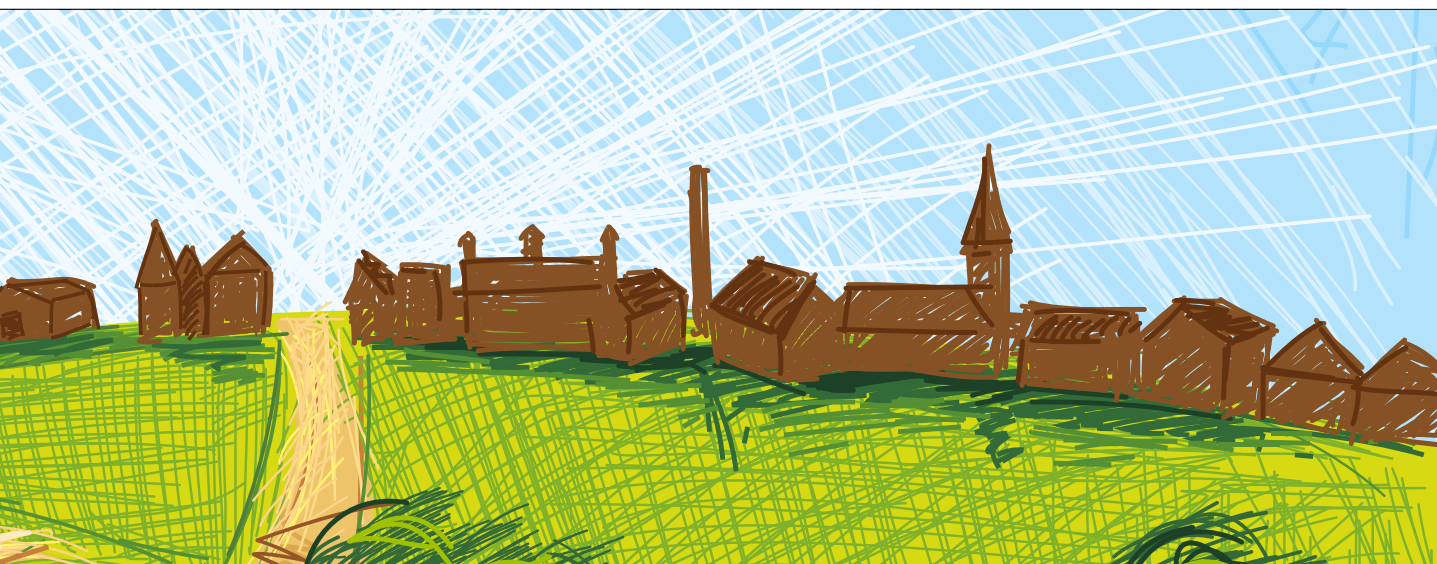
Seurakunnan eri työalojen kirjo ja liittymä ihmisen elämänkaareen tuntuu hyvältä ja olen alkanut luottaa siihen, voin ajatella toimivani seurakunnan työntekijänä, jopa pappina. Työssäoppiminen on syvästi vaikuttanut persoonani. Se on avannut ikkunan toisenlaiseen maailmaan kuin mitä nykyinen työni tarjoaa. Opinnot ovat vielä kesken, ja osa tenteistä jää leipätyön ohessa tehtäväksi. Samalla on tilaisuus puntaroida mahdollista siirtymistä uusiin tehtäviin elämässä.

Eliina tiivistä kolmeen sanaan syyn siihen, miksi kokemuksesta tuli näin myönteinen. Merkittävää oli, että työyhteisö neuvoi, auttoi ja rohkaisi palautteen antamisella.

Ovatko nämä kirkon työhön rekrytoitumista koskevat ilmiöt laajemminkin totta? Omalta osaltani osaan vastata lähinnä siihen, miten yleisiä ne ovat Joensuun teologikoulutuksessa. Täkaläinen soveltavien opintojakson malli perustuu vahvoihin ryhmäprosesseihin, joissa sosio-kulttuuriset ja katsomukselliset alaryhmät sekoittuvat keskenään. Se, mitä naisissa ryhmissä ja seurakuntatyön ohjaustilanteissa tapahtuu, on ilmeisesti hyvin merkittävää myös tulevaa rekrytoitumista ajatellen: kaikki siirtyvät kohti keskivertoa, ja sieltä kirkkoherrat mielellään noukkivat rekrytanttinsa. ■

Kirjoituksessa esiintyvien henkilöiden nimet on muutettu.

Papin alkutaival

Hyvä perehdytys avainasemassa

PANU PIHKALA

TUTKIJA, SEURAKUNTAPASTORI, KIRKKONUMMEN SUOMALAINEN SEURAKUNTA

Perehdytys tarjoaa onnistuessaan mahdollisuuksia eri työmuodoille, mutta vaatii erityishuomiota. Aloittavaa pappia kohtaavat monet haasteet. Katkeruuden välttäminen sekä omasta kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtiminen ovat avainasemassa.

Kaiken pohjalla on spiritualiteetti.

Rautainen laki: mitä pidempään olet tekemisissä jonkin asian kanssa, sitä vaikeampi sinun on ymmärtää vasta-aloittajan näkökulmaa. Tämä haaste on yhteinen perehdyttäjille ja professoreille. Siksi assistentit ovat olleet yliopistolla niin tärkeitä ja seurakunnissa toiset kohtalaisen tuoreet papit.

”Kesäkuun pappisviikkimykset pitäisi kieltää lailla”, ehdotti eräs kurssitoverini. Seurakunnilla on erityistarve työvoimalle kesäisin: ja juuri siksi. Kun vakituiset työntekijät ovat paljon leireillä ja lomilla ja kun seurakunnan normaali viikoittainen työrytmi kokouksineen ja kohtaamisineen ei pyöri kesällä, päättyy vasta-aloittanut työntekijä usein hyvin haastavaan tilanteeseen. Aikana,

jolloin hän tarvitsisi kaikista eniten muita, heitä onkin vähiten paikalla, ja niillä jotka ovat, erityisesti pastoreilla, on kovin paljon muuta tekemistä.

Seurakunnassa saattaa vallita täysin hyvä tahto: aloittavalle papille tulisi olla riittävästi perehdytystä, eikä hänelle tulisi kasata liikaa töitä liian nopeasti. Erilaisiin tilanteisiin tulisi olla sopeutumisaikaa. Mutta käytännössä keksäisin käy aivan liian helposti niin, että viikonloppuna nyt vain tarvitaan joku näihin kaikkiin eri toimituksiin ja kun kerran tuore pastori on töissä, niin...

Keskustelut kollegojeni kanssa eri puolilta Suomea osoittavat, että vaikka perehdytystä on kehitetty ansiokkaasti viime vuosina, on sen toteutuminen yhä vaihtelee-

”Kaikkea ei voi eikä tarvitse yrittääkään osata heti. Vuodet ja kokemukset opettavat.”

vaa. Parhaimman perehdytyksen ovat saaneet ne, joiden kohdalla on toteutunut kaksi seikkaa: esimies on ollut valveutunut, ja aloittelija itse on huolehtinut perehdytyksensä toteutumisesta. On karua, että jälkimmäisen asian merkitys korostuu, mutta tämä on tosiasia. Uudet ja kattavat perehdytysohjeet ovat uusi asia seurakunnissa: ja ne saattavat jäädä toteutumatta jo sen vuoksi - saati kaikkien muiden töiden keskellä.

Kristinuskoon on ikaikaaisesti kuulunut oppi-isä (rippi-isä, mentori) -käytäntö, jota hyödynnetään yhä liian vähän Suomessa. Kenties parasta, mitä aloittavalle papille voi tapahtua, on luotettavan kokeneemman kollegan tuki. Välttämättä kyseessä ei tarvitse olla kymmeniä vuosia vanhempi henkilö, vaikka pitkää kokemusta kannattaakin arvostaa. Kohtalaisen tuore pastoritoveri saattaa muistaa vielä erittäin hyvin, millaista aloittaminen oli ja tarjota erinomaista tukea.

Kirkon rekrytoinnin avainkysymys

Perehdytyksestä ei pitäisi tinkiä yhtään: päinvastoin olisi pyrittävä tekemään kaikki voitava, jotta aloittavan papin ensimmäiset työvuodet sujuisivat riittävän hyvin. Opiskelijoiden parissa tehtävän työn lisäksi tämä on avainkysymys: miten pitää jo aloittaneet papit kirkon töissä?

Tarkkoja lukuja on vaikea esittää (joskin niiden tutkiminen olisi mielenkiintoista), mutta joka tapauksessa aivan liian moni pastori (joukossa myös kurssitovereitani) on jättänyt seurakuntatyön muutaman vuoden jälkeen. Tämä vaihtoehto korostuu

entisestään, kun teologisen koulutuksen yleissivistävyys on sisäistetty aiempaa laajemmin.

Alaa vaihtavat kohtaavat paljon haasteita: jokainen joutuu (ja saa) muokata tietään paljolti itse. Teologikoulutus antaa erilaisia valmiuksia, muttei suoraa pätevyyttä. Teologeja on kymmenittäin erilaisissa tehtävissä: toimittajina, järjestötoimijoina, konsultteina... Jokainen seurakuntatyöstä irtautuva aktiivinen ja itsenäinen toimija on suuri menetys kirkolle, vaikka työpaikan vaihtaminen ei merkitsekään kaikkien yhteyksien katkeamista kirkkoon. Eri tehtävissä toimivat entiset pastorit voivat olla myös, usein piilevästi, kirkon (lähetyks)tehtävän kannalta olennaisissa asemissa, mutta silti heidän osaamistaan tarvittaisiin perusseurakuntatyössäkin.

Katkeruuden välttäminen ja hengellisyys

Kesällä edesmennyt evankelista Kalevi Lehtinen osui vuosia sitten satumalta Vivamon saunaan samaan aikaan kun pohdin omaa ordinaatio-tani. Löylyjen lomassa kyselin vinkkejä papin taipaleelle. Kalevi vastasi ensisijaisesti kaksi asiaa, jotka nyt myöhemmin voin oman paljon vaatimattomamman kokemukseni kautta vahvistaa.

Ensiksi, on vältettävä katkeroitumista. Kalevin sanoin: ”Aivan liian moni pappi katkeroituu johonkin ensimmäisten kahden-kolmen vuoden aikana ja lähtee.” Jokainen aloittava pappi kohtaa pettymyksiä, epäkohtia, ymmärtämättömyyttä. Olennaista on se, miten näihin asioihin suhtautuu. On aivan liian helppoa omaksua

marttyyrimäinen asenne (tuo kristittyjen ikuinen kiusaus myös väärissä tilanteissa) – ja vaihtaa työpaikkaa. Hengellisesti voi kysyä itseltään, mikä edistää Jumalan valtakunnan työtä. Epäkohtien poistamiseksi on tehtävä töitä, mutta samalla sen tiedostaminen, että katkeroitumisen kiusaus on ”paholaisen työtä”, voi auttaa kilvoittelemaan.

Toiseksi, on huolehdittava oman hengellisyyden, spiritualiteetin hoitamisesta. Vaikka elämänmuutos voi olla suuri ja monia sekä kiehtovia että kuormittavia tekijöitä on paljon, tulisi löytää aikaa ja tilaa hiljentymiselle. Amerikkalainen teologian professori ja pastori Joseph Sittler puhui ”pastorin pilkkomisesta”: lukuisat eri asiat pilkkovat papin arjen kuin terät konsanaan. Jumalan valtakunnan mietiskely uhkaa jäädä hankintojen, määrärahojen säästämisen, hallinnon hoitamisen ja kaiken muun alle. Ja kuitenkin, jos pastorilla ei ole aikaa Raamatun ja teologian tutkimiseen, hän laiminlyö yhtä pääasiallista tehtäväänsä.

Pastoraalikurssit, vertaistuki ja liikunta

Vanhat viisaudet korostuvat papin alkutaipaleella. Fyysisestä kunnosta on pidettävä huolta, jotta jaksaa kokonaisvaltaisesti. Liian moni, minä mukaan lukien, on aluksi unohtanut liikunnan uudella paikkakunnallaan. Seuraukset saapuvat vääjäämättä. Ja toisinpäin: säännöllisen kuntoilun ja etenkin luonnossa liikkumisen siunaukset alkavat pian näkyä yleisessä hyvinvoinnissa.

Toiseksi, yksin ei pidä jäädä. On päästävä mahdollisimman pian irti siitä kuvitelmasta, että papin pitää aina jaksaa. Ei kukaan aina jaksaa, mutta kaikilla on mahdollisuus jaksaa riittävästi, jos olosuhteet ja omat valinnat sitä tukevat. Tukiverkon havaitsemisessa ja rakentamisessa tarvitaan yhteydenottoja virkatovereihin sekä vastuuntuntoa paitsi it-

sestä myös toisista. Lopputuloksena kaikki voivat paremmin.

Pastoraalikurssit ovat siunauksellinen asia, vaikka kurseja toisinaan moititaankin (kuten kaikkia opintoja). Niiden opetusta on järjestelmällisesti kehitetty, ja omien kokemuksien mukaan ne palvelevat seurakuntatyötä monin tavoin, etenkin lähijaksoina. Aivan olennaisessa osassa on toisten kohtaaminen ja yhteinen jakaminen. Vertaistuki ja liikunta toteutuvat kuin itsestään; ja soitinten mukaan ottaminen kannattaa aina. Yhdessä musisoiminen palvelee myös kurssien pitkien päivien jaksamista. Kirkon koulutuskeskuksen rantapuut ja Tuusulanjärvi tarjoavat aina tukea.

Muutenkin erityisesti opiskelijoille on hyvä tähdentää kirkon koulutustarjonnan laajuutta. Kirkko ei aina ansioitu vaikkapa palkkatasossa tai työaikajärjestelyissä, mutta koulutukseen on harvinaisen laajoja mahdollisuuksia. Haasteeksi muodostuvat lähinnä seurakunnan varallisuus, eli pohjimmiltaan kokonaiskirkon resurssien jako. Esimerkiksi kovin montaa pastoraalikurssia ei tulisi joutua tekemään omalla ajalla tai kustannuksella, kuten eräissä seurakunnissa on käytännössä tapahtunut.

Suuri haaste: eri työntekijäryhmien yhteistoiminta

Sama haaste kohtaa sekä kirkon opiskelijatyössä että seurakuntien työntekijöiden koulutuksissa: miten saada eri alojen väkeä yhteisiin tilaisuuksiin? Tällaiset kohtaamiset ovat olleet valitettavan harvinaisia, mutta kokemukset toteutuneista sellaisista ovat olleet erittäin hyviä. Moni asia helpottuu, kun tuntee paremmin toisten alojen työntekijöitä – tulevia tai jo viarrassa olevia.

Perehdytys palvelee parhaimmillaan tätä ja voi toimia jopa uuden yhteistyön rakentamisen siltana eri työmuotojen välillä. Tietty laajasti toteu-

Jokainen aloittava pappi kohtaa pettymyksiä, epäkohtia, ymmärtämättömyyttä. Olennaista on se, miten näihin asioihin suhtautuu.

tetut koulutukset, kuten taannoinen uuden rippikoulusuunnitelman koulutus sekä käynnissä olevat Hengellinen työ verkossa -koulutukset, kokoaivat mukavasti eri työntekijäryhmien edustajia mukaan. Käsiteltävän aiheen lisäksi oppimista tapahtuu myös toisilta ja heidän tavoistaan toimia, mikä on etenkin aloittaville työntekijöille kullannarvoista viisautta.

Seurakunta työyhteisönä -pastoraalikurssin sisältöjä olisi hedelmällistä käydä läpi myös laajemmalla työntekijäjoukolla kuin pelkästään pastorien kesken. Panostus tähän voisi maksaa ajankäytön ja resurssit takaisin moninkertaisesti. Samalla senkaltaiset toimenpiteet ovat aina askel pois liiasta pappiskeskeisyydestä; muiden työntekijäryhmien edustajat kokevat toisinaan mielestäni täysin

oikeutetusti, ettei heille tarjota yhtä rikkaasta koulutustarjontaa.

Vasta-aloittanut pappi on luonnollisesti täynnä sekä kysymyksiä että intoa ja toisinaan lisäksi itseluottamusta. Hyvä itsetunto on olennaisen tärkeä asia, ja ollessaan rehellinen se myös lopulta vie pois liiasta omien vahvuuksien korostamisesta. Jos tuore pappi pitää korvansa auki, hän huomaa hyvin pian, että seurakuntalaiset enimmäkseen opettavat häntä, eikä päinvastoin. Tämä on viime kädessä helpotus, jos siihen osaa siten asennoitua: virka kantaa myös tällä tavalla. Kaikkea ei voi eikä tarvitse yrittääkään osata heti. Vuodet ja kokemukset opettavat. Pappuus, ja kirkon vastuunkantajana toimiminen yleensä, on pitkä tie. ■

Onko rekrytointistrategia edelleen ajankohtainen?

JUSSI PERÄÄHO

HIIPPAKUNTAPASTORI (PIISPAN
TEOLOGINEN SIHTEERI),
LAPUAN HIIPPAKUNNAN
TUOMIOKAPITULI

Kirkon rekrytointistrategia (2009–2015) hyväksyttiin vuonna 2009. Tuolloin nähtiin siltä, että kirkolla on edessään työvoimapula. Nyt kirkon henkilöstöuutisten painopiste on vaihtunut. Rekrytointivaikeuksien sijaan kerrotaan enimmäkseen henkilöstöleikkaustarpeista. Onko rekrytointistrategia enää ajankohtainen?

Henkilötyövuosien kasvuvuodet näyttävät olevan mennyt aika. Seurakuntien niukkenevat resurssit pakottavat miettimään, täytetäänkö avoimeksi tullut virka. Ennusteiden mukaan tulevan kymmenen vuoden leikkaustarve on lukumääräisesti suunnilleen sama kuin eläkkeelle jäävien määrä. Opiskelijat pohtivat, onko tulevaisuuden kirkossa sittenkään työtä.

Kaikkia eläkkeelle jäävien virkoja ei voida jättää täyttämättä. Vapautuvat työpaikat eivät aina jakaudu ihanteellisesti tai tasaisesti seurakuntatyön perustehtävän kannalta. Tulevina vuosina jäädään eläkkeelle erityisesti sairaalasielunhoidosta, perhe-

neuvonnasta, lapsityöstä ja papistosta. Erityisen suuri määrä eläköityviä on myös hallinto- ja toimistotyöntekijöiden sekä kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijöiden keskuudessa.

Rekrytoinnin tärkeys ei vähene taloudellisesti tiukentuvien vuosien aikana. Näkisin, että tilanne on jopa päinvastainen. On olennaisen merkittävää, että kirkko löytää ja saa parhaat markkinoilla olevat työntekijät väheneviin avoimiin paikkoihin. Kun työntekijöitä on vähemmän, on entistä tärkeämpää, että he osaavat työnsä ja hoitavat sen ammattitaitoisesti. Uuden työntekijän palkkaaminen on niin kallis ja pitkäkestoinen investointi, että siinä ei ole varaa epäonnistua. Huonosti hoidetulla rekrytoinnilla menetetään moni hyvä työnhakija yksityiselle tai julkiselle sektorille.

Oma haastava ja ajankohtainen kysymys on, miten kirkko onnistuisi houkuttelemaan työntekijöitä kasvukeskusten ulkopuolelle ja kauas kirkon työhön valmistavista oppilaitok-

kelijoita kirkon työhön valmistaviin oppilaitoksiin.

Rekrytoinnin kehittäminen on vuosien työ

Rekrytointistrategiassa esitetään rekrytoinnin strategiset tavoitteet. Lähtökohtana on pidettävä sitä, että kirkolla on riittävä, ammattitaitoinen ja kirkon työhön sitoutunut henkilöstö. Tärkeää on myös se, että kirkon työ tunnetaan ja sen työtehtävät kiinnostavat sekä miehiä että naisia. Kolmas tavoittelemisen arvoinen asia on, että kirkon työnantajamaaine on hyvä.

Yhteistä kaikille tavoitteille on, että niiden saavuttamiseksi on tehtävä jatkuvasti työtä. Tavoitteet eivät raukea niukkoinakaan aikoina, ja niitä ei saavuteta viikoissa tai muutamassa kuuksikaudessa. Rekrytointia ei ole vain avoimen paikan täyttäminen, vaan se on laaja-alaista ja pitkäkestoista työtä, joka nivelyy osaksi seurakunnan perustyötä.

Jokainen seurakunnan ja kirkon työntekijä rekrytoi omassa työssään, halusi hän sitä tai ei. Ajatus seura-

”Rekrytoinnin tärkeys ei vähene taloudellisesti tiukentuvien vuosien aikana.”

sista. Jo nyt on pulaa kanttoreista tai pienempien seurakuntien papeista. Tulevaisuudessa tilanne voi olla vielä vaikeampi. Mitä siis pitäisi tehdä? Yksi vastausyritys on se, että erityisesti näiltä alueilta on saatava uusia opis-

kuntatyöhön lähtemisestä voi lähteä itämään jo muutaman vuoden iässä, kun pieni lapsi istuu kirkon penkissä ja kysyy isältään, voisiko hänestäkin tulla pappi tai kanttori. Nuorempien ja vanhempien seurakuntalaisten am-

matinvalintapohdiskelut on otettava vakavasti ja rohkaistava heitä kohti kirkon työtä.

Rekrytoinnin onnistumisen ja kirkon työn houkuttelevuuden kannalta perustavaa laatua oleva asia on työntekijöiden hyvinvoinnista huolehtiminen. Työntekijöiden riittävän määrän kanssa on turhauttavaa tehdä työtä, jos työntekijöiden ammattitaitoon ja sitoutumiseen ei panosteta. Jos ”perälauta vuotaa”, on loputon työ täyttää toisesta päästä. Rekrytointiponnistelut eivät auta, jos työntekijöitä lähtee pois ennen eläkkeelle jäämistään. Huonosti työssään viihtyvä työntekijä on myös huono käyntikortti ammattiaan miettivälle.

Kenen vastuulla rekrytointi on?

Yksi rekrytointistrategian laatimisen syistä oli selkiyttää kirkon rekrytoinnin kokonaisuutta ja eri toimijoiden vastuita. Rekrytoinnin eteen tehdään työtä kirkkohallituksessa eri osastoilla ja työryhmissä, piispainkokouksessa, hiippakunnissa, seurakunnissa, oppilaitoksissa ja ammattijärjestöissä. Osin tehtävät ovat päällekkäisiä ja resursseja valuu hukkaan. Paikoin on epäselvyyttä siitä, kenen vastuulla mikäkin asia on ja tehtäviin ei välttämättä tartuta.

Strategiassa on esitetty kullekin toimijalle (ei kuitenkaan ammattijärjestöille) toimenpiteitä rekrytoinnin kehittämiseksi ja vastuiksi. Jotkut toimenpiteistä ovat hyvin yleisluontoisia ja kuuluvat organisaation perustointoihin. Joukossa on myös konkreettisia tehtäviä, jotka voi ottaa suoraan työställe.

Toimenpidelistat voivat parhaimmillaan toimia kunkin toimijan osalta peilinä. Onko meidän organisaatiossa toimittu niin, että kirkkoon saataisiin houkuteltua lisää työvoimaa myös tulevana vuosina? Ymmärretäänkö meillä rekrytoinnin tärkeys? Hoideaanko rekrytointiprosessit laaduk-

kaasti? Huomiodaanko rekrytointi toiminta- ja taloussuunnittelussa?

Rekrytointi ei ole esimerkiksi seurakunnassa pelkästään johdon, hallinnon tai nuorisotyön vastuulla. Johto ja hallinto huolehtivat yksittäisten rekrytointiprosessien läpiviemisestä ja voivat toimia aloitteen tekijöinä. Nuorisotyössä on laaja kontaktipinta hyödynnettäväksi, mutta pitkäaikainen rekrytointi on kaikkien työalojen yhteistä työtä.

Strategiassa on kirjoitettu auki myös seurakunnan yksittäisten työntekijöiden vastuuta. Työntekijöiden tehtävänä on kertoa seurakunnan ja kirkon työstä ja työtehtävistä sekä esitellä koulutusväyliä. Lisäksi työntekijöiden tehtävänä on toimia opiskelijoiden ohjaajina harjoittelun, työssäoppimisen ja mentoroinnin yhteydessä. Yksittäinen työntekijä voi edistää hyvin paljon seurakunnan ja kirkon rekrytointitoimintaa sekä herätellä muitakin yhteiseen vastuuseen.

Yhteistoiminnan sujumiseksi ja kirkon rekrytoinnin kehittämiseksi strategiassa esitettiin myös rekrytoinnin koordinaatioryhmän perustamista, johon kuuluisi edustus eri tahoilta. Lisäksi ehdotettiin Kirkon työhön -hankkeen käynnistämistä, johon palkattaisiin hanketyöntekijä kehittämään rekrytointia ja erityisesti luomaan yhteyksiä kirkon työhön opiskeleviin.

Opiskelijakontaktit ovat arvokkaita

Lapuan hiippakunnassa on toimittu pitkään ja aktiivisesti rekrytoinnin kehittämisen eteen. Yksi hyvä toimintamuoto on ollut vuosien varrella Kirkon työhön -seminaari. Seminaari on järjestetty joka toinen vuosi ja siihen kutsutaan kaikkien eri alojen kirkon työhön opiskelevia. Viimeksi seminaari toteutettiin kevättalvella 2011. Osallistujia oli yli 50.

Opiskelijoiden palaute on ollut

myönteistä. He kokevat tärkeänä, että kirkko ja hiippakunta välittävät heistä, kun heidät kutsutaan mukaan. Ilmainen kaksipäiväinen seminaari antaa pienen, mutta merkityksellisen tilan oman kutsumuksen pohdintaan. Moniammatillisuus koetaan suurena rikkautena yhteisissä työskentelyissä.

Kevään seminaarin yksi havahduttava kokemus hiippakuntatyöntekijöille oli huomata, että yli puolella osallistujista oli aikaisempi ammattitutkinto taustalla. Mielenkiintoista oli nähdä sekin, että toisen ammatin kautta tulevien motivaatio hakeutua kirkon työhön vaikutti selkeämmältä kuin suoraan lukiosta tai peruskoulusta kirkon työhön opiskelemaan lähteneillä. Kirkon työ on monelle unelmien työpaikka.

Kontaktit kirkon työhön opiskeleviin ovat arvokkaita. Niiden kautta tullaan puolin ja toisin tutuiksi. Kirkon järjestämät seminaarit madaltavat kynnystä työnhakuun. Opiskelijajoukko on hienoa ja osaavaa porukkaa. Se, että tällaista joukkoa on olemassa tai mihin se työllistyy, on paljon kiinni siitä, miten hoidamme rekrytoinnin. ■

Kirjoittaja on ollut kirkon rekrytointistrategiatyöryhmän jäsen v. 2007–2009.

Kirkon rekrytointistrategiaa koskevat AKIn linjaukset

Kirkkohallitus vahvisti keväällä kaksi vuotta sitten kirkon rekrytointistrategian ”Meidän kirkko – tulevaisuuden työpaikka”. Strategian toteuttamiseksi päätettiin nimetä kirkon rekrytoinnin vastuuhenkilö sekä käynnistää ”Kirkon työhön” -hanke ja palkata sille hanketyöntekijä. Vastuuhenkilöiden nimeäminen on edelleen kesken. Hankkeen rahoitusta on kuitenkin jo osoitettu rekrytointiesitteisiin, rekrytointimessuihin sekä teologiien koulutuspolkukutkimukseen.

Kirkon rekrytointitoimia ja rekrytointistrategiaa on käsitelty AKIn koulutus- ja työvoimapolitiisessa toimikunnassa ja AKIn hallituksessa. Hallitus on vahvistanut toimikunnan valmistelun pohjalta rekrytointia koskevat AKIn linjaukset keväällä 2011:

Rekrytointia haittaavia ilmiöitä:

- Kesätyöntekijöiden työehtojen kirjavuus ja säästöjen sekavuus antaa nuorille erittäin huonon kuvan seurakunnasta työnantajana. Myös harjoittelujen järjestelyissä ja harjoittelijoiden kohtelussa on liian usein parantamisen varaa.
- Kirkon työsuhteiden pysyvyys näyttää heikkenevän: määräaikaisten virkasuhteiden käyttö on yleistynyt yleisten työmarkkinoiden esimerkiksi seuraten. Pappien ja kanttorien irtisanomisen mahdollistava lainmuutos tulee voimaan parin vuoden kuluessa.
- Papiston heikko palkkakehitys ei ole rekrytoinnille eduksi.
- Seurakuntia on ohjeistettava turvaamaan perustehtävän toteuttaminen, vaikka henkilöstön määrää jouduttaisiin vähentämään seurakuntien tulojen alentuessa. Tilastojen mu-

kaan henkilöstön määrä muissa tehtävissä on jatkuvasti kasvanut, mutta hengellisen työn tehtävissä – lastenhojaajia lukuun ottamatta – viime vuosina jopa laskenut.

- Kielitaitovaatimukset – erinomainen suomen kielen taito ja ns. virkamiesruotsi – ovat suuri este ulkomaalaisten rekrytoinnille, eikä vaatimuksista tiedoteta riittävästi opintojaan Suomessa aloittaville opiskelijoille.

Rekrytoinnin edistämisen mahdollisuuksia:

- Lisäpanostus rekrytointiin paikallis-seurakunnissa onnistuu työnjohdollisin priorisoinnein ja palkkauksellisin ym. kannustein.
- Kilpailua opiskelijoista käydään oppilaitosten ja koulutusohjelmien välillä: miten voitaisiin ohjata teologiopiskelijoita yleiseltä linjalta pappisvirkaan kouluttavalle linjalle ja suosituimpiin musiikin koulutusohjelmiin hakevia kirkkomusiikin koulutusohjelmaan.
- Työntekijöillä mahdollisuus raken-

taa rekrytoinnin edellytyksiä seurakunnan lapsille ja nuorille suuntaamassa toiminnassa.

- Erityisesti kanttoreiden kohdalla vaikuttaminen pitää aloittaa jo varhain – vireillä oleva hanke musiikkioppilaitosten ja seurakuntien yhteistyön käynnistämiseksi on merkittävä askel oikeaan suuntaan.

AKIn rooli rekrytoinnissa:

- AKI toimii luotettavana yhteistyökumppanina kirkon rekrytointihankkeissa.
- AKIn tehtävänä on valvoa henkilöstörakenteen painopisteen säilymistä kirkon perustehtävässä.
- AKIn tehtävänä on huolehtia, että rekrytointistrategian toteuttaminen tapahtuu kirkon yhteistoimintasopimusta noudattaen ja henkilöstön jakamisesta huolehtien.
- AKIn esittämä kutsu kirkon töihin voi olla vakuuttavampi kuin kirkon hallinnon.
- AKilla on hyvät resurssit tukea tulevien ja aloittavien työntekijöiden ammatillisen identiteetin kehittymistä. ■

MATKALLA KIRKON VIRKAAN

ANNA-MARIA TIMONEN

TEOLOGIAN YLIOPIKAS, HELSINGIN YLIOPISTO

Minulle oli jo teologiseen tiedekuntaan hakiessani ja sinne sisään päästessäni varsin selvää, mihin tähtään teologian opintojen myötä. Kirkon työntekijöiden kohdalla puhutaan paljon siitä, miten papin työ on kutsumustyö. Siihen minut on kutsuttu, ja on ollut upeaa toteuttaa tuota kutsumusta teologian opintojen, kesätöiden ja seurakuntaharjoittelun muodossa. Ne ovat kirkon virkaan valmistavia polkuja, joita on ollut ilo kävellä eteenpäin. Myös monet muut polut, erilaiset luottamustehtävät ja vapaaehtoistyö ovat valmistaneet minua kirkon virkaan. Kyseessä on siis yksi iso kokonaisuus, josta osa muodostuu kesäteologina toimimisesta.

Kesätöiden myötä olen saanut vahvistusta siihen, että tie, jolle olen päätenyt opiskeltuani ja valmistuttuani ensin toiselta alalta maisteriksi, on oikea. Olen saanut kokea lukuisia innostumisen hetkiä seurakuntalaisten parissa niin kesätöissä kuin myös seurakuntaharjoittelussa. Matkan varrella olen kohdannut erilaisia tilanteita, joissa olen päässyt hyödyntämään sekä omaa että kollegoilta opittua asiantuntemusta.

Kollegoilta olen oppinut paljon sellaisia asioita, joita vain työssä oleminen voi opettaa. On oltava reipas ja rohkea, jotta voi saada mahdollisimman paljon elämänviisautta tulevaisuutta varten.

Teologin työ on monipuolista ja mielenkiintoista. Se on myös vaativaa työtä, koska siinä on läsnä koko ihmiselämän kirjo ja kohtaa ihmisiä, jotka elävät hyvin erilaisissa elämäntilanteissa.

Erilaisissa elämäntilanteissa elävien ihmisten kohtaaminen opettaa paljon siitä elämän monimuotoisuudesta, joka meitä kaikkia ympäröi. Mielestäni kesäteologina toimiminen on keskeinen oppimisprosessi matkalla kirkon virkaan. Ilman sitä tuleva kirkon työntekijä joutuisi hyppäämään johonkin tuntemattomaan vailla kokemusta siitä, miten selviytyä erilaisista tilanteista yhdessä muiden työntekijöiden kanssa.

Olen oppinut paljon matkani varrella. Kesäteologin työhön olen tarttunut avoimin ja tarkkaavaisin mielin. Kesäteologi on hyvällä tarkkailupaikalla suhteessa nuoriin, muihin seurakuntalaisiin ja työntekijöihin. Kesäteologin työs-

sä tarvitaan kykyä saumattomaan yhteistyöhön ja kaikkien ihmisten kunnioittamista. Näitä taitoja tarvitaan myös tulevalla työuralla, ja ilman niitä pappi on pulassa. Kumpakaan ei myöskään voi oppia kirjoista.

Olen huomannut, miten suuri merkitys on sillä, että työntekijät ja isokset tulevat hyvin toimeen keskenään. Saumaton vuorovaikutus ja avoimuus auttavat eteenpäin myös vaikeissa tilanteissa. Olen nähnyt, miten yhteen hiileen puhaltaminen rippileirillä on välttämätön osa leiriä ja sen onnistumista. Työtä tehdään yhdessä ja silloin on varmistuttava siitä, että jokainen voi sanoa mielipiteensä ja vaikuttaa yhteiseen työhön. Työntekijöiden ja isosten esimerkki heijastuu myös leiriläisiin. Avoin ja toista kunnioittava ilmapiiri rakentaa siltoja ihmisten välille, niiden puute muuria.

Kesätyöhön kannattaa lähteä reppu tyhjänä olemalla valmis kehittämään koko ajan itseään. Sama ajatusmalli toimii myös valmistumisen jälkeen. Kesäteologin työssä vahvistuva taito olla joustava tarpeen vaatiessa on arvokas taito työelämässä.

Olen havainnut, että jokaisella työntekijällä on vastuu siitä, että osaa laittaa rajat jaksamiselleen. Hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että luodaan hyvät puitteet kriisitilanteita varten ja että myös kesätyöntekijät saavat työnohjausta kriisitilanteita kohdatessaan. Vaikeista asioista puhumisen ja niiden purkamisen on ensiarvoisen tärkeää.

Kesäteologina toimiminen on opettanut minulle, miten tärkeää on valvoa, että työntekijälle kuuluvat oikeudet toteutuvat asianmukaisesti. On hyvä tiedostaa, mihin on oikeutettu.

Mielestäni kesäteologin työ valmistaa hyvin kirkon virkaan. Siinä pääsee kehittämään asiantuntemustaan aidoissa tilanteissa, ideoimaan ja kehittämään toimintaa ja pääsee osalliseksi yhteisöstä, jossa monenlaiset ihmiset kohtaa-ivat iloineen ja suruineen. Työssä pääsee näkemään, miten eri tavoin usko vaikuttaa ihmisten elämässä ja havainnoimaan elämää sen kaikessa rikkaudessaan. ■

Opiskelijat tulevaisuuteen

KAISA TAKKULA
MUSIIKIN YLIOPPILAS,
SIBELIUS-AKATEMIA

AKIn opiskelijatoiminnan perinteinen opiskelijaseminaari teologian ja kirkkomusiikin opiskelijoille järjestettiin Ilkon kurssikeskuksessa Kangasalla 26.–27.3.2011. Aiheena seminaarissa oli tulevaisuuden näkymät seurakuntatyössä.

Seminaarissa oli tarkoituksena pohtia joukolla sitä, millaisia haasteita kirkon työntekijät tulevat kohtaamaan tulevaisuuden työssä. Kirkon rakennemuutos mietityttää ja epävarmuus tulevasta herättää opiskelijoissa paljon kysymyksiä, joita oli hyvä pohtia myös yhdessä. Paikalle oli saapunut kolmekymmentä teologian ja kirkkomusiikin opiskelijaa ympäri Suomea. Kirkkomusiikin opiskelijoita seminaariin osallistui ilahduttavasti aiempia vuosia enemmän, joskin heidän edustuksensa olisi voinut olla suurempikin.

Mukana teemaa pohtimassa olivat Tampereen hiippakunnan dekaani Ari Hukari, Kirkon tutkimuskeskuksen tutkija Kati Niemelä ja Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin koulutusohjelman johtaja Timo Kiiskinen sekä kolme jonkin aikaa jo työelämässä ollutta nuorta pappia: Mirka Makkonen, Mikko Laitinen ja Janne Keränen.

Vahvaa asiaa ja mielenkiintoisia keskusteluja

Seminaarin avasi Kati Niemelä esitelmällään kirkon tulevaisuuden ke-

kurkistamassa

hitysnäkymistä ja muutoshaasteista. Kirkon toimintaan kohdistuu monenlaisia muutospaineita. Suomalaisen uskonnollisuus on muutoksessa. Tulevaisuudessa toimitusten määrä tulee kasvamaan (erityisesti haetaan siunaamisten osalta), kirkon jäsenistö ikääntyy ja väki vähenee. Kirkon työntekijäkentässä eläköityminen tulee olemaan vilkasta seuraavien kymmenen vuoden aikana. Niemelän arvion mukaan vuoteen 2020 mennessä noin viisikymmentä prosenttia vuonna 2010 töissä olleista kirkon työntekijöistä on jäänyt eläkkeelle. Myös kirkon työntekijöiden työorientaatioissa ja asenteissa on havaittavissa muutoksia. Kati Niemelän esitystä kiiteltiin erittäin informatiiviseksi, napakaksi ja selkeäksi. Esitelmän tiedot ja tilastot antoivat hyödyllistä taustatietoa koko seminaarin ajaksi.

Timo Kiiskisen johdolla keskusteltiin pienryhmissä vapaaehtoistyön haasteista ja mahdollisuuksista. Seminaarin osallistujat pääsivät miettimään, millaista vapaaehtoistyön tulisi olla, jotta se olisi mielekästä sekä työntekijöiden että vapaaehtoisten näkökulmasta. Selvää kaikille tuntui olevan, että vapaaehtoistyön pyörittäminen vaatii työntekijöiltä organisointia ja motivoimistaitoja. Vapaaehtoistyö sekä rikastuttaa seurakunnan elämää, mutta tuo myös lisätyötä työntekijöille. Timo Kiiskinen ilmaisi alustuksessaan myös huolensa kirkkomusiikin tulevaisuuden puolesta. Sibelius-Akatemian viimeinenkin kirkkomusiikin professuuri ollaan lakkauttamassa, ja tämä huolestuttaa kirkkomusiikin kouluttajia. Miten säilyttää laatu ja ammattilaisten arvostus myös tulevaisuudessa?

Ari Hukarin piti värikkään luennon rakennemuutoksesta hiippakunnan näkökulmasta. Hukari painotti johtamisen merkitystä kirkossa. Pastoraalitehtävän lisäksi kirkkoherroilla tulisi Hukarin mukaan olla myös työelämätyylistä johtajuuden taitoa, jotta esimerkiksi seurakuntien yhdistymiset hoidettaisiin mahdollisimman kivuttomasti ja ammattitaitoisesti. Hukari ennusti, että tulevaisuudessa kirkossakin tullaan työskentelemään suuremmissa yksiköissä.

Kaiken kuullun jälkeen pääsimme vielä Mikko Laitisen johdolla pohtimaan nuoren työntekijän jaksamista. Vaikka työn palo ja kutsumus on vahva, niin jokaisen kirkon työntekijän tulisi muistaa oman jaksamisensa rajat. Osallistujilta saadun palautteen mukaan osiolla oli tärkeä paikkansa seminaarissa ja palautteissa kiiteltiin rohkeaa ja puhuttelevaa esiintuloa aiheesta.

Lauantai-illan päätteeksi vietettiin vesperiä, jonka jälkeen aikaa jäi saunomiselle ja vapaalle keskustelulle. Keskusteltavaa riittikin, sillä alustukset olivat herättäneet monessa osallistujassa paljon ajatuksia. Erityisen hienona monet kokivat sen, että kirkkomusiikin ja teologian opiskelijat pääsivät kohtamaan toisiaan, tätä ei opintojen aikana nimittäin paljon satu. Tässä taas oiva osoitus AKI-yhteistyön hedelmällisyydestä.

Sunnuntaiaamu aloitettiin Marian ilmestyspäivän messulla, joka toteutettiin leirikeskuksen pienessä idyllisessä kellarikappelissa seminaarissa mukana olleiden nuorten pappien, Mikko Laitisen, Mirka Makkosen ja Janne Keräsen johdolla. Messun kruunasi kirkkomusiikin opiskelija Senni

Valtosen upea soitto kanteleella, klarinetilla ja tinapillillä.

Loppupäivä kuluikin pienryhmäkeskusteluissa seminaariin osallistuneiden nuorten pappien johdolla. Keskusteluissa pohdittiin seminaarin antia, mutta puhuttiin myös kirkon työntekijänä olemisesta käytännön näkökulmasta. Seminaarin päätti opiskelija-asiamies Vesa Engströmin pitämä ay-info.

Uusia ajatuksia ja pohdittavaa

Seminaarista saatu palaute oli pääosin positiivista. Monet osallistujista totesivat palautteissaan, että parasta oli päästä miettimään tulevaisuuteen liittyviä asioita yhdessä muiden kanssa. Seminaari oli herättänyt monessa myös uusia ajatuksia ja uutta pohdittavaa. Valmiita ratkaisuja näihin suuriin kysymyksiin ei ehkä saatu, mutta tuskimpa niitä oli tarkoituskaan viikonlopun aikana ratkaista. Kuten yksi seminaariin osallistuneista totesi palautteessaan: "Ajatustenvaihto ja yhteen kokoontuminen on aina antoisaa." "Seminaarissa oli saatavilla tarpeeksi informaatiota, jota oli tila käsitellä ja analysoida", kiteytti eräs osallistujista seminaarin tunnelmat.

Seminaari avasi varmasti monen osallistujan ajattelemaan kirkon tulevaisuutta ja sen työntekijänä olemista monelta uudelta kantilta. Tässä auttoi varmasti myös osallistujille jaettu Kirkon tutkimuskeskuksen laatima Kirkko 2020 -tulevaisuuslonteko. ■

Akin seuraava opiskelijaseminaari järjestetään maaliskuussa 2013. Ensi vuoden keväällä 21.3. teologian ja kirkkomusiikin opiskelijat viettävät yhdessä Kirkon päivää Helsingissä.

Kohtuuden rajoissa...

SEPPÖ KIRKINEN

KANTTORI, KUOPION

KALLAVEDEN SEURAKUNTA

Vuoden Kanttori Seppo Kirkinen tunnetaan mm. Nuorten Käsikellokuoro Dolcesta. Hän on tehnyt pitkän rupeaman seurakuntatyössä. Nyt työura on vienyt seurakunnasta yliopistomaailmaan.

Suomen vanha kansanviisaus toteaa, että laiska töitään luettele. Tämä kansanviisaus ei ole kuitenkaan estänyt järkeviä ja ahkeria ihmisiä julkaisemasta muistelmiaan, jotka osin käsittelevät myös heidän työhistoriaansa. Työ on yksi oleellinen osa meidän ihmisten elämää. Apostoli Paavali jo aikanaan ohjasi Tessalonikalaisia työn tekemiseen toteamuksellaan, että jos joku ei suostu tekemään työtä, hänen ei pidä myöskään syödä.

Tässä kirjoituksessa uhmaan vanhaa suomalaista kansanviisautta ja kohtuuden rajoissa kirjoitan jotakin omasta työhistoriastani. Kohtuuden rajoissa siinä mielessä, josta Paavali kirjoittaa Roomalaisille: ”älkää ajattele itsestänne liikoja, enempiä kuin on aihetta ajatella, vaan pitäkää ajatuksenne kohtuuden rajoissa.”

Viranhaku ja alkumetrit virassa

Alkusyksystä 1980 kanttorin opinnoistani Kuopiossa oli enää kolme tenttiä jäljellä. Ajattelin ottaa rauhallisesti tulevan lukuvuoden. Kuulin, että Kuopion Kallaveden seurakuntaan olisi tulossa kanttorin virka auki. Ajattelin, että virasta käsin olisi taloudellisesti turvallisempaa opiskella ur-

Seppo Kirkinen ja Käsikellokuoro Dolce kuoron 10-vuotisjuhlissa Kuopion Musiikkikeskuksessa.

kujensoiton diplomitutkintoon. Niin suoritin tentit ja valmistuin jouluna 1980. Helmikuun alussa 1981 Kallaveden virka julistettiin haettavaksi. Vein heti hakupaperit Kuopion tuomiokapituliin. Hakupapereissani juhlaallisesti vakuutin, että en ole samanaikaisesti hakemassa mitään muuta kanttorin virkaa. Tämä vakuutus tuntui silloin olevan tärkein asia. Ilman sitä haku olisi mitätöity. Syksyllä 1981 olivat vaalinäytteet ja seurakuntalaiset saivat käydä äänestämässä itselleen kanttoria. Nämä vaalit taisivat olla lajissaan Suomen viimeiset. Sain suurimman äänimäärän. Äänestysprosentti oli huikea 1,6. Viranhakuprosessi viran auki julistamises-

ta valtakirjan saamiseen kesti noin kymmenen kuukautta, mikä oli varsin kohtuullinen aika tuolloin.

Aloittaessani virkauraani johdettavanani oli kirkkokuoro ja nuortenkuoro. Kallaveden kirkon valmistuttua vuonna 1983 aloitin lapsikuorotoiminnan. Lapsikuorotoiminta laajentui 1986 Vehmasmäen kylälle tuona vuonna valmistuneen kappelilaajennuksen myötä.

Seurakuntarakenteen muutosta

Kallaveden seurakunta on vanha Kuopion maaseurakunta eli Kuopion emäseurakunta. Kirkkona oli virkaan tullessani Kuopion tuomiokirkko. Seurakunnan jäsenmäärä oli noin

Ari-Pekka Keränen

”Hiippakuntakanttorin toimi on avannut monenlaisia näköaloja kanttorin työhön.”

seitsemäntuhatta henkeä. Vuonna 1983 valmistui Jynkän kaupungin-osaan uusi noin viidensadan hengen kirkko, joka sai 26 äänikertaiset urkunsu seuraavana vuonna. Näillä oli hyvä harjoitella ja valmistautua urkudiplomitutkintoon, jonka suoritin vuonna 1985. Tuomiokirkosta jumalanpalvelukset jäivät vähitellen pois. Tänä päivänä Kallaveden seurakunnan jäsenmäärä on noin 25 000 henkeä. Vajaa viisikymmentä prosenttia kaikista alle 18-vuotiaista kuopiolaisista asuu Kallaveden seurakunnan alueella. Seurakunta on siis virassa-oloaikanaan muuttunut pienestä 7 000 hengen maalaisseurakunnasta, jolla oli suuri 1 200 hengen kirkko keskel-

lä kaupunkia, isoksi ja nuorekkaaksi 25 000 hengen seurakunnaksi, jolla on pieni 500 hengen kirkko kaupunkilähiössä. Tämä on yksi ilmiö siitä paljon puhutusta seurakuntien rakennemuutoksesta.

Numeroiden pyörittelyä

Uudelle Petosen asuinalueelle valmistui seurakuntatalo vuonna 1999, sen soitin Hankintoihin kuului aloittees-tani käsikellot. Nuorten Käsikellokuoro Dolce sai alkunsa. Vanhimmat silloiset lapsikuorolaiseni siirtyivät soittamaan käsikelloja. Lapsikuoroja johdin kaksikymmentä vuotta, jona aikana kuoroissa lauloi noin yhdeksänsataa lasta. Vuodesta 2003 olen saanut keskittyä pelkästään lasten ja nuorten käsikelloryhmiin, joita on tällä hetkellä neljä: kaksi käsikellokerhoa, varhaisnuorten Käsikellokuoro Dolce Minores ja nuorten Käsikellokuoro Dolce. Työhistoriani aikana on yli tuhat lasta ja nuorta laulanut/soittanut johdollani ja noin kaksi ja puoli tuhatta nuorta tutustunut rippikoulun opetustyyliini.

Seurakunta, hiippakunta, Sibelius-Akatemia

Mielestäni merkittävimmät työtehtäväni ovat olleet lasten ja nuorten parissa. Tämä on ollut varsin luonnollis-

ta Kallaveden seurakunnan jäsenten ikärakenteestakin johtuen. Lasten ja nuorten kuorotoiminnassa oleellista on ollut myös toimiminen heidän vanhempiansa kanssa. Monet harjoitukset, leirit, esiintymiset, esiintymismatkat eri puolille Suomea ja moniin ulkomaihin (Englanti, Italia, Ruotsi, Saksa, Tanska, Unkari, Venäjä, Viro, Yhdysvallat) eivät olisi olleet, eivätkä tule olemaan mahdollisia ilman vanhempien kannustusta, tukea ja yhteistyötä lasten ja nuorten parhaaksi.

Hiippakuntakanttorin sivutoimessa, josta nyt olen irtautumassa, toimin vuodesta 1993 lähtien. Toimi on avannut monenlaisia näköaloja kanttorin työhön, sen kehittämiseen sekä erilaisiin kanttoreiden työympäristöihin. Hiippakuntakanttorin tehtävässä toimiminen ja mukana oleminen on antanut itselleni paljon.

Työhistoriaani on nyt aukeamassa uusi sivu ryhdyttyäni hoitamaan Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin aine-ryhmän Kuopion osaston ainejohtajan tehtävää. Seurakuntatyö ja sen maailma on muuttumassa korkeakoulu-työksi yliopistomaailmassa. Mutta se ei ole vielä historiaa. Kunhan se muuttuu historiaksi, kenties kirjoitan siitäkin. Kohtuuden rajoissa... ■

Kirjoittaja on Vuoden Kanttori 2011.

Opiskelija – löydä oma liittosi!

VESA ENGSTRÖM

AKIN OPISKELIJA-ASIAMIES

Mikä on kesätyöläisen kuukausipalkka? Miten päivärahat määräytyvät? Minkälainen työsopimus kannattaa solmia? Onko kesätyöntekijällä lomaa? Harva pärjää työelämän kysymysviidakossa ilman ammattiliiton tukea. Oman alan ammattiliittoon kannattaa liittyä jo opiskeluaikana. Sieltä saat vastaukset kesätyö- ja harjoittelukysymyksiin sekä paljon muuta hyödyllistä tietoa. Erillistä maksua vastaan voit halutessasi liittyä myös työttömyyskassaan.

Kirkollisen alan opiskelijoiden etuja ajavat Akavan kirkolliset ammattiliitot: Suomen Kanttori-urkuriliitto ja Suomen kirkon pappisliitto. Liitot tarjoavat jäsenilleen neuvontaa: liiton toimistoon voit ottaa yhteyttä, koskipa kysymyksiä sitten leirivapaita tai kohtuullista kuukausipalkkaa. Liitot tarjoavat opiskelijajäsenilleen myös monenlaista toimintaa aina seminaareista kesätyöinfoihin ja saunailtoihin. Opiskelijajäsenillä on myös mahdollisuus päästä kohtuuhintaan haistelemaan tuulia liittojen järjestämiin jäsenkokouksiin.

Opiskelijajäsenet saavat kuusi kertaa vuodessa jäsenlehti Cruxin, jossa on paljon opiskelijoita kiinnostavaa

asiaa. Opiskelijajäsenet ovat oikeutettuja myös moniin muihin rahanarvoisiin etuihin kuten matka-apurahoihin, matkavakuutukseen ja erilaisiin alennuksiin. Tsekkaa jäsenetusi oman liittosi nettisivuilta!

Liitot opiskelijan asialla

Ammattiliitot ajavat opiskelijoiden palkkauksellisia, sosiaalisia ja koulutuksellisia etuja. Liitot neuvottelevat Kirkon työmarkkinalaitoksen kanssa esimerkiksi kesätyöntekijöiden työehtoista. Lisäksi liitot tukevat opiskelua ja työelämäyhteyttä edistävää toimintaa mm. osallistumalla seurakuntaharjoittelun kehittämiseen. Opiskelijatoimintaa varten Akavan kirkollisten ammattiliittojen toimis-

tossa työskentelee kaksi osa-aikaista opiskelija-asiamiestä, joiden tehtävänä on muun muassa opiskelijajäsenten rekrytointi ja neuvonta, opiskelijoille suunnattujen tapahtumien ja infotilaisuuksien järjestäminen sekä yhteydenpito kirkkoon ja akavalaiseen opiskelijatoimintaan. Annukka Ruusula vastaa kanttoriopiskelijoiden asioista ja Vesa Engströmin vastuulla ovat teologit. Opiskelijasiemiehiin voit törmätä omassa oppilaitoksessa vaikkapa tenttikahvien merkeissä.

Kassan jäsenyys kannattaa!

Opiskelijana voit halutessasi liittyä myös työttömyyskassan jäseneksi. Työttömyyskassan jäsenyys

LIITY OMAN
LIITTOSI
JÄSENEKSI
– SE KANNATTAA!

on hyvä ”vakuutus”, jos töitä ei heti valmistumisen jälkeen löydykään. Työttömyyskassaan kuuluva ja työsäoloehdon täyttävä opiskelija saa ansiosidonnaista päivärahaa valmistuttuaan tai opintojen keskeytyessä vähintään vuodeksi.

Opiskelijajäsenet eivät ole automaattisesti työttömyyskassan jäseniä, sillä kassan jäsenyys on maksullinen: 50 euroa vuodessa. Kassan jäseneksi voit liittyä, mikäli olet opiskelun ohessa tai lomilla työssä vähintään 18 tuntia viikossa. Töiden ei tarvitse olla oman alan töitä – työssäoloehdot voi kerryttää niin seurakunnan kesätöissä kuin marketin kassallakin. Mikäli haluat liittyä työttömyyskassaan, ota yhteyttä omaan liittoosi. Sieltä saat tarkemmat ohjeet.

Mahdollisuus vaikuttaa

Ammattiliiton opiskelijajäsenyys ei tarkoita vain postiluukusta kolahtavaa jäsenlehteä ja muita etuja, vaan myös todellista vaikuttamismahdollisuutta liiton asioihin. Opiskelijoiden ääntä kuullaan aina liiton ylimässä johdossa asti, oli sitten kysymys opiskelijoita tai tulevaisuuden työntekijöitä koskevista asioista. Liiton hallituksissa on opiskelijaedustajat, samoin valtuuston kokouksissa opiskelijatoimikunnan jäsenet edustavat kaikkia alan opiskelijoita, myös sinua.

Jokaisen opiskelijan suurin linkki liiton päätöksentekoon on omaa opintoa edustava opiskelijatoveri. Jos sinulla on toiveita tai kysymyksiä liiton opiskelijatoimintaa koskien, nykäise rohkeasti oman oppilaitoksesi edustajaa hihasta. Oheisesta listasta löydät liittojen opiskelijatyöryhmien jäsenet. Opiskelijaedustajat vaihtuvat tasaisin väliajoin, joten jos laajempi vaikuttaminen työmarkkinoilla kiinnostaa, kannattaa ainejärjestösi rekryviestiin vastata. Tulevaisuuttasi koskevat päätökset tehdään jo tänään. ■

OPISKELIJAJÄSENTEN EDUSTUKSET

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO

Opiskelijatoimikunta

vars. **Johanna Kinnunen**, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, vara avoinna

vars. **Anssi Pyykkönen**, Tampereen ammattikorkeakoulu, vara avoinna
vars. **Veera Heino**, Sibelius-Akatemia Kuopio, vara **Riina Impiö**
vars. **Lauri Palo**, Sibelius-Akatemia Helsinki, vara **Sabine Nieminen**

Valtuusto

Valtuuston kokouksiin osallistuu kaksi opiskelijaedustajaa, jotka opiskelijatoimikunta valitsee keskuudestaan.

Hallitus

Veera Heino, Sibelius-Akatemia Kuopio

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO

Opiskelijatoimikunta

Opiskelijatoimikunnan jäsenillä ei ole varajäseniä, toimikuntaa täydennetään tarpeen mukaan.

Marcus Lundqvist,

TSF/Åbo Akademi

Antti Rahikainen,

FO/Joensuun yliopisto

Tomi Pirskanen,

FO/Joensuun yliopisto

Terhikki Hakli,

TYT/Helsingin yliopisto

Tiia Trogen,

TYT/Helsingin yliopisto

Johan Savola,

TYT/Helsingin yliopisto

Katja Kujanpää,
TYT/Helsingin yliopisto
Anna-Maria Timonen,
TYT/Helsingin yliopisto

Valtuusto

Valtuuston kokouksiin osallistuu 6 opiskelijaedustajaa, jotka opiskelijatoimikunta tavallisesti valitsee keskuudestaan.

Hallitus

Antti Rahikainen, TYT/Helsingin yliopisto

AKI

Opiskelijatyöryhmä

AKIn opiskelijatyöryhmään kuuluvat Kanttori-urkuriliiton ja Pappisliiton opiskelijatoimikuntien jäsenet.

Valtuusto

Valtuuston kokouksiin osallistuu 4 teologiopiskelijaa ja 2 kanttoriopiskelijaa, jotka AKIn opiskelijatyöryhmä valitsee keskuudestaan.

Hallitus

Antti Rahikainen ja **Veera Heino**

AOVA

vars. **Johan Savola**, vara **Anssi Pyykkönen**

Opiskelijajäsenten edustuksiin tulee muutoksia syksyn aika. Ajan tasaisen listan löydät liittojen kotisivuilta.

Naispapit saivat uuden puvuston

PIRKKO POISUO

ROVASTI, KAPPALAINEN,
MALMIN SEURAKUNTA

On aivan samantekevää, mitä papilla on virantoimituksessa päällään; itse sanomahan on tärkein. – Kai nyt jokainen aikuinen ihminen osaa pukeutua tilanteen vaatimalla tavalla. – Kyllä suunnittelu nyt kesittää: onko se niin vaikeaa vetää muutama viiva paperille ja nuijia se pukuohje valmiiksi!

Yllä olevan kaltaiset kommentit ovat viime vuosien aikana käyneet minulle tutuiksi. Kuinka paljon mielipiteitä ja toiveita on vuosikymmenten varrella kohdistettu papin virkapukeutumiseen! 1980-luvulla itsekkin vastasin moniin kyselyihin, joissa kartoitettiin tulevan naispuolisen papin pukeutumistoiveita. Tällöin ymmärsin, ettei virkapukeutuminen olekaan aivan yksinkertainen asia. Kun sitten Naisteologityhdistyksen puheenjohtajana sain vuosittain paljon yhteydenottoja virkapukuun liittyen, päätin, että yrittänyt ei laiteta. Otin yhteyttä piispainkokoukseen, ja **Gustav Björkstrandin** johdolla toiminut työryhmä aloitti toimintansa vuonna 2007. Myöhemmin minut nimettiin uuden työryhmän puheenjohtajaksi, ja syyskuussa 2010 piispainkokous antoi uuden ohjeistuksen papiston virkapukeutumisesta (Piispainkokous 14.–15.9.2010).

Työryhmän alkutyöskentelyn aikana käsitelimme myös miespuolisen papin virkapukeutumista ja kesäpu-

Merja Laaksamo

kutoiveita. Koska työryhmän toimeksianto liittyi kuitenkin erityisesti naispuolisen papin virkapuvun kehittämiseen, keskityimme siihen. Uudessa virkapukuohjeistuksessa on kuitenkin aiempaa selkeämmin annettu ohjeita pappien pukeutumisesta jumalanpalveluksissa, kirkollisissa toimituksissa, yhteisissä kokoontumisissa sekä erityistilanteissa.

Suunnittelua säätelevät tekijät ja haasteet

Työryhmä teki melko mittavan tausta-analyysin papinpuvun kehityksestä

ja selvitti papiston pukeutumista eri maiden kirkoissa. Papin virkapuku sijoittuu suomalaiseen yhteiskuntaan, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kulttuuriin sekä suomalaiseen vaate- ja pukeutumiskulttuuriin. Pappi ei edusta itseään vaan kirkkoa. Virkapuku antaa käyttäjälleen työrauhan, jotta tämä voi toimia viran mukaisissa tehtävissä. Pappi on usein tilanteen keskiössä, mutta hän ei ole keskipiste. Pappi virkapukuineen on tausta tai kehys varsinaiselle toimitukselle tai hartaudelle. Näin papin puku on viesti, eikä pappi voi virantoimituk-

sessaan pukeutua täysin omien mieltymystensä mukaisesti. Seurakuntalaisten ja eri tilaisuuksiin osallistuvien kannalta on tärkeää, että papin tunnistaa papiksi: kirkolliset toimitukset ja sielunhoitokeskustelut ovat hetkiä, jolloin ollaan ihmiselämän käännekohtassa.

Pukeutuminen koskee siis toisaalta pappia itseään, toisaalta sitä yhteisöä, jonka palveluksessa pappi on. Monessa haastattelussa on tullut esiin se, että vaikka seurakuntalainen arvostaa ”meijän pappia”, joka metsällä kulkiessaan tai kaupassa käydessään pukeutuu tavanomaisesti eikä ”pröystäile”, hän edellyttää, että toimituksissa, jumalanpalveluksissa ja muissa ”virallisemmissä tilaisuuksissa” pappi pukeutuu asianmukaisesti. Mieleeni on monen vuosikymmenen takaa jäänyt erään seurakuntalaisen tokaisu: ”Kai nyt pappikin pukeutuu arvokkaasti, kun me omaisetkin olemme halunneet kunnioittaa kuollutta läheistämme pukeutumalla muuten kuin arkikampeisiin! Miksi pappi ei haluaisi kunnioittaa häntä ja meidän suruamme!”

Papin virkapuku on ihmisen koko elinkaaren puku: virkapukua käyttävät ovat fyysisesti monen muotoisia, kokoisia ja ikäisiä. Pukua suunnitellaan tietynä aikana - ajassa, mutta sen tulee kestää aikaa. Sen tulisi pukea niin laihaa kuin tukevampaaakin, sopia pitkälle ja lyhyelle, nuoremmalle eikä enää niin nuorelle papille. Virkatehtäviä hoidetaan myös odotusaikana, joten muuntelumahdollisuus on tässäkin suhteessa tärkeä peruserä.

Suunnittelusta puvustoon

Uudistamistyön alkuvaiheessa työryhmä tutki eri maiden pappien pukeutumista ja kävi läpi 1990-luvulla tehtyjä tutkimuksia ja selvityksiä naispuolisten pappien pukeutumisesta. Ryhmän yksimielinen kanta oli, että taiteilija **Vuokko Nurmesniemen**

”Seurakuntalaisten ja eri tilaisuuksiin osallistuvien kannalta on tärkeää, että papin tunnistaa papiksi.”

halukkuutta papinpuvun uudistamiseen tiedustellaan. Neuvotteluissa ja tapaamisissa kuitenkin kävi ilmi, että Nurmesniemi olisi suostunut vain siihen, että asuun lisätään housut. Pukuun ei saanut tehdä mitään muutoksia. Koska ”Vuokon” pukuun käyttäjien taholta kohdistettu arvostelu liittyi myös materiaaliin, kapeaan haameeseen, pitkään jakkuun, kuumuuteen, juhlapaidan materiaaliin ja puettavuuteen, oli edettävä toista tietä.

Verrattuna 1980-luvun tilanteeseen aika on muuttunut myös lainsäädännön osalta, ja kilpailuttamiseen ja hankintaan liittyvä lainsäädäntö on ohjannut myös suunnittelu- ja hyväksymisprosessia. Piispainkokous järjesti kirkkohallituksen kautta avoimen suunnittelukilpailun, jossa noudatettiin lakia julkisista hankinnoista. Kilpailuun lähetettiin 22 pukusuunnitelmaa. Osallistujien ehdotuksia arvioitiin nimettömästi (nimimerkillä), ja nimettömyyden suojaa noudatettiin arviointimenettelyn loppuun saakka.

Kilpailun voitti vaatesuunnittelija, muotoilija **Kirsimari Kärkkäinen**. Hän toimii Added Value Designin toimitusjohtajana, ja häntä pidetään työ-, virka- ja ammattiasujen suunnittelun edelläkävijänä. Kärkkäisen työ *Spring of light* erottui voittajatyöksi selkeästi. Hän osallistui kilpailuun myös toisella työllä. Se sai toisen palkinnon.

Kärkkäisen puvussa ei enää ole kysymys pelkästään yhdestä puvusta, vaan puvustosta. Virka-asun suunnittelussa on kiinnitetty huomiota sekä historialliseen että liturgiseen perinteeseen ja toimivaan kokonaisuuteen sekä monipuolisuuteen. Puvustossa on

myös uusia erilaisia osia, joista käyttäjät voivat valita käyttötärpeen ja osin myös henkilökohtaisen istuvuuden mukaan (ekologisuus, keveys, helppo-hoitoisuus, pestävyys).

Virkapukeutumisen kolmijako

Vaikka miesten ja naisten pukeutumisessa on omat haasteensa, on virkapukeutumisen ohjeisto yhtenäinen koko papistolle. Työryhmän työskentelyssä havaitsimme usein, että vaateetukseen liittyvä terminologia on moniselitteistä, ja tämä semanttinen kirjavuus aiheuttaa yllättävän paljon ongelmia ja vääriä tulkintoja. Esimerkkinä mainittakoon käsite ”papin juhlapuku”. Aiemmissa ohjeissa se oli miesten kohdalla määritelty kaftaaniksi, ja naispuolisen papin kohdalla se merkitsi tuolloin Vuokko Nurmesniemen pukua.

Kuitenkin tietooni tuli tilanteita, joissa juhliin kutsun saaneilta naisilta oli edellytetty juhlapukua, mieheltä frakkia. Miespuolinen pappi oli ”salonkikelpoinen” kaftaanissa, joka rinnastuu frakkiin. Jotkut naispuoliset papit olivat sen sijaan saaneet kuulla huomautuksia epäasianmukaisesta pukeutumisestaan: pukukoodistossa ”Vuokko” on jakkupuku – ei juhlapuku!

Siirtymäkauden säädös

Vaikka Vuokko Nurmesniemen suunnittelema papinpuku on saanut osakseen paljon kritiikkiä, on sen arvo tienraivaajana ja suunnannäyttäjänä kiistaton. Hän suunnitteli jotain aivan uutta. Viranhoidon haasteet, ilmastolliset ja käytännölliset perusteet

ovat olleet uudistuksen käynnistäjinä. Olen itsekin käyttänyt pukua alusta alkaen lähes viikoittain, ja mielestäni taiteilija Nurmesniemen oma luonnehdinta puvun ”veistoksellisuudesta” osuu kohdalleen.

Moni pappi on kysynyt, miten nyt käy ”Vuokon”. Pukeutumisohjeisiin on siksi liitetty yksiselitteinen siirtymäkauden säädös:

Vuokko Nurmesniemen suunnittelemaa naispuolisen papin juhlapukua voidaan edelleen käyttää juhlapukuna ja tummanapukuna. Siihen kuuluvaa Kalevala Koru -ristiä saa käyttää vain Nurmesniemen suunnitteleman puvun kanssa. Uusi virkapuku hankitaan Kirsimari Kärkkäisen suunnittelemana Valonsäde-virkapukumallistosta.

Suunnittelijalla on pukuunsa/mallistoonsa niin sanottu isyys-oikeus. Siksi on tärkeää kunnioittaa puvun/malliston perusideaa, ja näin ollen pukujen osia ei saa sekoittaa keskenään.

Ohjeet kantavat

Piispainkokous ohjeistaa papistoa

myös jumalanpalveluspukeutumisen, papiston yhteisten kokoontumisten ja kunniamerkkien käytön tiimoilta. Merkittävä on uusi ohje: ”*Yksityisessä ehtoollisessa tai ripissä voidaan käyttää stolaa papin tummanpuvun ja papin juhlapuvun kanssa.*”

Katse tulevaan

Kirsimari Kärkkäisen virkapukumallisto on saanut Euroopan unionin rekisteröidyn yhteisömallin suojan. Mallisto julkistettiin kirkkohallituksessa 14.6.2011. Julkistuksen jälkeen valmistajat kilpailutetaan lainsäädännön mukaisesti, ja uudet puvut tulevat – Deo volente – sarjatuotantoon loppuvuodesta. Korostan sitä, että tämä ajoitus on epävarma: erilaiset yllätystekijät voivat hidastaa prosessia (esimerkiksi valitusajat).

Tämän vuoksi ei erilaisiin hintatiedusteluihin voi vastata tarkasti. Tarkoitus on kuitenkin, että puku on hinnaltaan nykyistä edullisempi: vaikka puvuston osia on useita, ei kenenkään tarvitse hankkia niitä kaikkia. Ja

tosiasiahan on, että nykyisinkään ei naispuolisten pappien kaapeissa ole vain Vuokko Nurmesniemen pukua – erilaiset tilaisuudet edellyttävät erilaisia vaatekappaleita. Kirsimari Kärkkäisen mallisto antaa mahdollisuuden laadukkaaseen puvustoon, jossa jokainen vaatekappale on tarkkaan suunniteltu, mietitty, analysoitu ja testattu.

Kiitos - tack!

Kun huhtikuussa 2007 naputtelin kirjettäni piispainkokoukselle, en tiennyt olevani pitkän tien alussa. Tämä tie on ollut vaiheikas, erittäin haastava, mielenkiintoinen ja opettava. Se on jälleen kerran paljastanut sen, kuinka paljon sisukkuutta ja sitoutumista yhteiseen työhön on ole-massa.

Haluan lämpimästi kiittää emeritus piispa Gustav Björkstrandia, jonka aloitteen pohjalta Naisteologit-yhdistyksen ehdotus eteni piispainkokoukseen. Suuret kiitokseni osoitan työryhmien jäsenille, jotka vaivojaan säästämättä ovat vieneet hanketta

Papin juhlapuku

Miespuolisen papin juhlapuku on polvi-taipeeseen ulottuva papintakki (kaftaani), mustat suorat housut, papinkaulus ja liiperit sekä valkoinen papinpaita, mustat sukat ja mustat kengät.

Naispuolisen papin juhlapuku (design Kirsimari Kärkkäinen) on papinjakku, jossa on valkoinen säde, risti kiinnitettynä ja kussa sille varattuun paikkaan, polvipituinen tai pitkä hame tai housut, valkoinen papinpaita ja asukokonaisuuteen sopivat mustat sukat ja kengät.

Kirsimari Kärkkäisen malliston papin juhlapuvussa papinjakku on kahta pituutta, josta käyttäjä voi valita itselleen istuvamman. Jakun kaulusosa on hieman korotettu. Edessä olevan piilonapituksen avulla kiinnitetään jakkuun valkoinen Valonsäde-somiste, joka jatkuu helmaan asti. Jakussa on pienet taskut. Risti on ni-

meltään Valonlähde. Se kiinnitetään jakkuun sille varattuun paikkaan. Risti ei siis enää ole ketjussa, eikä sitä saa käyttää irrallisena muiden vaatteiden kanssa. ”Vuokon” pukuun liittyvää ristiä ei voi käyttää uuden puvun kanssa – eikä irrallaan muun vaatetuksen kanssa!

Polvipituisia hameita on kahta pituutta. Myös housuja on kahta mallia; niiden läheksen leveys vaihtelee. Edessä on pienet taskut. Takasaumassa on päästö- ja sisennysvaraa.

Valkoinen papinpaita on ns. pantapaita, jonka piilonapitus on edessä. Piilonapitus ei ole monimutkainen. Papinpaidan malli on aiempaa selkeämmin naiselle sopiva.

Violetti on piispan paidan väri. Naispuolisen papin virkatunnuksiin kuuluvaa ristiä ei käytetä piispan virka-asussa.

Pitkä hame on siis tarkoitettu käytettäväksi juhlatilanteissa (pappisvihkimys, il-

tajuhlat, promootio). Jumalanpalveluksissa ja toimituksissa voi valita jakun lisäksi joko housut tai polvipituisen hameen.

Papin tummapuku

Miespuolisen papin tummapuku on yhtenäisen tumman puvun kanssa pidettävä musta pantakauluksellinen papinpaita, mustat sukat ja mustat kengät.

Naispuolisen papin tummapuku (design Kirsimari Kärkkäinen) on papinjakku, jossa on musta säde, risti kiinnitettynä jakussa sille varattuun paikkaan, polvipituinen hame tai housut, musta pantakauluksellinen papinpaita sekä asukokonaisuuteen sopivat mustat sukat ja kengät. Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää mustan pantakauluksellisen papinpaidan kanssa muuta yhtenäistä tummaa pukua.

eteenpäin ja tuoneet omaa osaamistaan ja asiantuntijuuttaan kehitystyöhön! Kiitän myös piispainkokouksen jäseniä ja kirkkohallituksen sihteerit, asiantuntijoita ja toimistohenkilökuntaa merkittävästä työpanoksesta tämän hankkeen hyväksi.

Kiitos kuuluu luonnollisesti teille, hyvät virkaveljet (sic!) ja -sisaret sekä opiskelijat, jotka olette vuosikymmenten ajan kertoneet toiveistanne ja näkemyksistänne papiston pukeutumiseen liittyen. Seurakuntalaiset ovat myös antaneet papiston pukeutumisesta merkittävää palautetta.

Tällä tiellä on kulkenut myös kaksi taiteilijaa ja suunnittelijaa, jotka arvokkaasti, innokkaasti ja tehtäväänsä paneutuen ovat luoneet uutta. Kun Vuokko Nurmesniemi lokakuussa 1987 esitteli suunnittelemansa virkapuvun, hän ristiä osoittaen totesi sen kuvastavan puvun kantajan siunaussellista tehtävää, sillä ”risti siunaa kantajansa”.

Kun Kirsimari Kärkkäinen seisoi lehdistön ja valokuvaajien piirittä-

Merja Laaksamo

Kirsimari Kärkkäisen (vas.) suunnittelemassa puvussa ei enää ole kysymys pelkästään yhdestä puvusta vaan puvustosta.

mänä kirkkohallituksen juhlasalissa kesäkuussa 2011, hän sanoi: ”Valonlähde- ja Valonsäde-nimikkeet kuvastavat itselleni sanomaa, jonka mukaan kirkon ja papin työn tulisi olla ihmisten elämään iloa ja valoa tuottavaa; tien, merkityksellisyyden ja taroituksen näyttäjiä.” ■

Kirjoittaja on virkapukutyöryhmän puheenjohtaja.

Piispainkokouksen ohje papin ja lehtorin virkapukeutumisesta löytyy mm. sakasti.evl.fi-sivustolta päätöksenteko/piispainkokous -valikon alta, www.evl.fi-sivuilta sekä tuomiokapitulien www-sivuilta.

Tummapuku poikkeaa juhlapuvusta sikäli, ettei siihen kuulu pitkää hametta. Säde on tässä kokonaisuudessa musta, samoin ”pantapaita”. Se on malliltaan samanlainen kuin vastaava valkoinen paita juhlapuvussa.

Aivan uutta on bambukuituinen musta neulos-pantapaita, jota mallistossa on sekä lyhyt- että pitkähihaisena. Se on hyvin istuva ja materiaaliltaan hengittävä.

Papin arkipuku

Miehen arkipukuna on musta pantakauluksellinen papinpaita ja tilanteen mukaan tavallinen puku tai muu arkiasu sekä asuun sopivat sukat ja kengät.

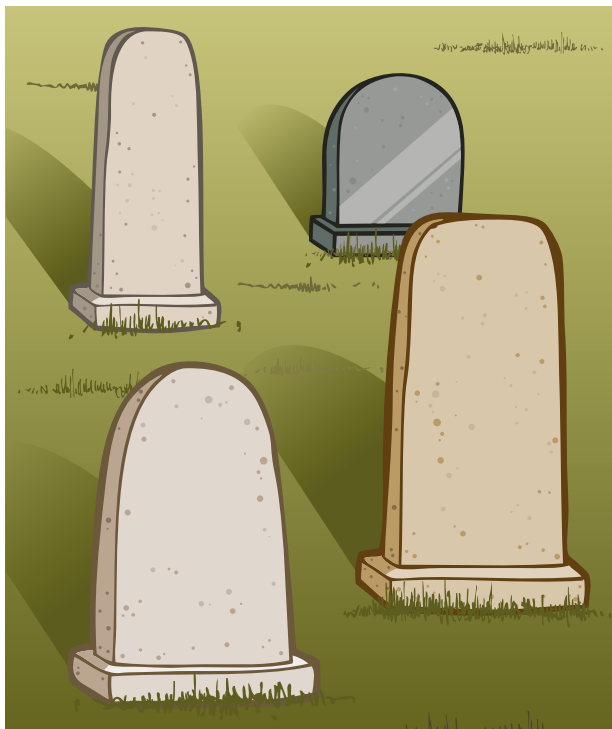
Naisen arkipukuna on musta pantakauluksellinen papinpaita ja tilanteen mukaan papin jakkupuku, tavallinen jakkupuku tai muu arkiasu sekä asuun sopivat sukat ja kengät. Papinjakussa ei ole sädettä.

Papin pukeutumiseen liittyvän keskustelun aikana on epäselvyyttä aiheuttanut papin arkipukeutuminen. Erityisesti seurakuntavirassa olevat papit joutuvat saman päivän aikana hyvin monenlaisiin tilaisuuksiin, ja pukeutumista joutuu tällöin harkitsemaan tarkemmin välttääkseen ali- tai ylipukeutumista. Suomalainen pukeutumiskulttuuri mahdollistaa miehelle monimuotoisemman arkipukeutumisen kuin naisille: erivärisiä, kohtuuhintaisia ja materiaaliltaan monenlaisia pukuja myydään kaikkialla maassa. Naisten kohdalla tilanne ei ole aivan samankaltainen: laadukas, asiallinen jakkupuku maksaa moninkertaisesti miesten pukuun verrattuna. Myös muotitrendit vaikuttavat naisten pukeutumiseen enemmän: jos vallalla on esimerkiksi lyhyehkö hamemuoti, on erittäin vaikeaa saada pidempää hametta.

Kirsimari Kärkkäisen malliston osia voi käyttää myös arkipukuna siten, että papinjakussa ei pidetä silloin sädettä. Luonnollisesti pappi voi käyttää myös muuta asua ja mustaa pantapaitaa.

Työryhmän jäsenille on tullut prosessin aikana yhteydenottoja, joissa kysytään mahdollisuutta/oikeutta käyttää ulkomailta hankittuja papinpaitoja. Jos ne ovat mustia pantapaitoja, tuskin kukaan niiden alkuperää tutkii – kunhan niissä on selkeästi valkoinen ”sokeripala”. Kärkkäisen mallistossa on kuitenkin nyt suunniteltuna hyvälaatuinen paitamallisto, joka on suunniteltu suomalaisten kokostandardien mukaan. Mallistossa on otettu huomioon myös erilaiset vartalo-tyypit. Jos valmiskoot eivät sovi, on puvun osia luonnollisesti korjattava tai teetettävä ne mittatilauksella. ■

Sattumia hautausmaalla

sä luki: Naima Into, syntynyt silloin ja kuollut sitten aikaan. Että sillä lailla: ei taida kirkkoherralle tulla yhtään kastejuhlia. Myöhemmin Into-nimisiä tapasinkin, ja heille oli tuo tarina kovin tuttu.

Kirkkomme sijaitsee hautausmaan yhdessä osassa, ja aikaan siellä ei ollut kunnan valoja. Erään kerran minulla tuli asiaa kanttorille ja huomasin urkuparvella valoa. Meidän pimeän hautausmaan läpi pimeään kirkkoon. Kanttori soitteli tuttua säveltä, johon yhdyin laululla. Koska soitto vain jatkui, korotin ääntäni ja lauloin sydämeni pohjasta. Yhtäkkiä urut hiljenivät ja naiskanttorilta pääsi kimakka parkaisu: Kuka siellä? Siinä taisi syntyä perusteellinen peljästyks, sillä rauhoittelu vei pitemmän aikaa. Yhdessä tulimme pimeästä kirkosta ulos. Nykyisin alue on valaistu.

”Kannattaa tehdä hautausmaalle
kävelyjä muulloinkin kuin
hautajaissaattueessa.”

Alle kouluikäinen, mutta hieman jo lukutaitoinen poika käveli mummonsa kanssa Ypäjän hautausmaalla. Usein itsekin kävelen läheisen hautausmaan hiljaisuudessa ja jututan ihmisiä. Kun mummon mukaan poika sai sanoista selvää, sanoin pojalle, että mitäs tuossa hautakivessä lukee. Poika tavasi nimen ihan oikein. Mutta sitten pojalla välähti, että siinähan on myös kännykkänumero. Soitetaan sille. Poika näet luuli syntymä- ja kuolinaikaa puhelinnumeroksi.

Nuorena pappina kiertelin hautausmaallamme ensimmäistä kertaa. Oli vielä syksyä ja tapasin siellä väkeä. Kerroin, että olen uusi kirkkoherra ja pitäähän hautausmaahan tutustua. Vastaani tuli oikein huumorimies, joka kehui Ypäjää minulle. Sitten hän jatkoi kierrosta kanssani ja totesi, että yksi suuri puute täällä on. No, minkälainen? Näytänpä sinulle yhden löytämäni nimen. Ja kas, kives-

Vuosia sitten kuljin Ypäjän hautausmaan poikki postiin. Matkalla eräs mies pysäytti minut ja oli iloinen, kun tapasimme. Mentiin hänen sukulaisensa haudalle ja siinä sitten asiaan: ”Vie kivi pois ja korjaa sitä, ja ennen kaikkea kaikki nimet on maalattava.” ”No, mahdankos minä osata semmoista tehdä?” sanoin. Siihen, mies vastasi: ”Kyllä minä kaikki kulut korvaan, mutta ihmettelen, että mihin se työtaito on nyt yhtäkkiä kadonnut.” Mies luuli minua läheisen Loimaan kiviveistämön työmieheksi. Toki nauroimme makeasti tapaukselle. Joten papit ja kanttorit: kannattaa tehdä seurakuntansa hautausmaalle kävelyjä muulloinkin kuin hautajaissaattueessa. ■

RISTO AHTI
KIRKKOHERRA
YPÄJÄ

Kantis

Tule mukaan.
Saat kirja-
lahjan!

KOTIMAAKAUPAN
KANTA-ASIAKASPÄIVÄT 2011

Tapahtuma, jossa näet kaikki.

Tule tutustumaan uutuuksiin ja tarjouksiin. Voit sovittaa kirkollisia virka-asuja sekä näet erilaiset mallit ja materiaalit. Esillä on myös kaikkien kustantajien kirjoja, joiden valikoima on koottu nimenomaan seurakunnan tarpeita ajatellen.

Katso kiertueaikataulut: www.kotimaakauppa.fi/kantis

7.9. Lohja
13.9. Iisalmi
14.9. Kuopio
15.9. Joensuu
21.9. Tampere
22.9. Jyväskylä
28.9. Salo

29.9. Forssa
5.10. Kotka
6.10. Kouvola
10.10. Helsinki
11.10. Kerava
12.10. Lahti
13.10. Mikkeli

18.10. Oulu
19.10. Kokkola
26.10. Vaasa
27.10. Seinäjoki
1.11. Turku
2.11. Rauma
3.11. Pori

9.11. Hämeenlinna
16.11. Hyvinkää
17.11. Riihimäki
23.11. Kajaani
24.11. Nivala

kotimaakauppa.fi

KAIKKEA MAAN JA TAIVAAN VÄLILTÄ.

En dag på jobbet

TOMAS RAY

KAPLAN I JOHANNES
FÖRSAMLING, HELSINGFORS

Församlingsarbete i Helsingfors är inte bara glamour och champagne, ibland är det hårt arbete också. Under den beskrivna arbetsdagen får också en kollega en positiv överraskning.

Det bästa med jobbet som präst är att alla dagar är olika. Ingen dag är den andra lik. Det kanske låter som en kliché, men sanningen är att även om rutinerna är desamma kring gudstjänster och förrättningar, är människorna man möter och situationerna olika. Det resulterar i att det som främst behövs för att göra jobbet är en stor social kompetens.

Ändå handlar prästjobbet inte alltid om gudstjänster och förrättningar, det finns en hel del annat som äter av ens tid. På våren satte vi oss ned med prästerna i församlingen och gjorde upp nya dokument med fördelning av vår arbetstid i procentsatser. Själv satte jag den största procentsatsen (25 %) på annat än direkta prästuppgifter, såsom ungdomsarbete, information och mission. Om det är meningsfullt, lämpligt eller ens önskvärt kan man nog diskutera, men sanningsenligt är det i alla fall. Under en normal vecka går den största delen av min tid åt till sådant

som mina teologiska studier inte har förberett mig för. Men jag vet av erfarenhet att så kunde också en kyrkoherde säga.

Ändå har jag valt att beskriva en arbetsdag som innehöll enbart prästuppgifter. Dagen jag valde var torsdagen 2.6, Kristi himmelfärdsdag. På schemat för dagen stod två högmässor och ett dop. En ganska normal "söndag", trots att det var en torsdag. Veckan innan hade varit arbetsdryg så predikan blev skriven dagen innan, som

egentligen skulle ha varit en ledig dag. Det som jag dock valde att inte förstöra min lediga dag med var att gå på ett möte som kantorerna inbjudit till med mål att välja psalmerna för hela sommaren. Eftersom jag skulle vara bort nästan hela sommaren, med läger och semester, så jag igen idé i det. I regel är det kantorerna tillsammans med prästerna som väljer psalmerna. Psalmerna för högmässan valdes därför denna gång i min frånvaro.

Kristi himmelfärdsdag började in-

Det bästa med jobbet som präst är att alla dagar är olika. Ingen dag är den andra lik, säger Tomas Ray.

te så bra. När jag kommit halvvägs till Tomas kyrka, där den första högmässan skulle vara upptäckte jag att jag inte fått mig de saker som jag kvällen innan satt i en påse för dopet. Alltså var jag tvungen att återvända. För att mina kolleger i den första mässan inte skulle bli oroliga slår jag dem en signal och berättar var jag befinner mig, att jag nog kommer att hinna i tid till högmässan, men att jag inte kommer att vara där som jag normalt brukar en halv timme innan. Nu blev det med

andan i halsen fem före. Inte direkt någon drömstart på dagen, men vad kan man när man ibland är lite glömsk. I högmässan känner jag igen de flesta ansiktena. Vår församling är en ihopslagen församling av tre gamla och denna del av församlingen som den första mässan är i, har jag jobbat i tidigare. I församlingen finns ett tiotal människor, max tjugo. Det är en bra massa att komma igång med, eftersom vi ofta har två mässor efter varandra. Jag hinner dricka en kopp kaffe efter mässan innan det blir dags att åka till nästa.

Nästa mässa är i vår huvudkyrka, Johannes kyrkan. En "vanlig söndag" går där ca. 50 personer. I dagens mässa är jag predikant och assisterar celebranten vid nattvarden. I församlingen jobbar sju präster, inklusive kyrkoherden och varje söndag har vi 3-4 mässor. Det är samma predikan jag håller som i Tomas kyrka eftersom församlingen är en annan än i Tomas kyrka. I Johanneskyrkan är jag i god tid, eftersom avståndet mellan kyrkorna inte är långt. Det enda som innebar lite stress i början av den mässan är, att en av ungdomarna som skulle gå i processionen glömt bort att det var idag han skulle vara med istället för på söndagen. I vår huvudhögmässa har vi alltid procession, i regel med ungdomar, både hjälpledare och konfirmander. Eftersom en saknas hoppas jag själv in i processionen på den frånvarande ungdomens plats.

Efter mässan blir det inget kaffe den här gången. Det är bråttom till dagens dop som skall börja kl. 14 i Viks kyrka. Viks kyrka är den yngsta kyrkan i Helsingfors och ligger inte på vår församlings område. Mamman till barnet är en släkting, så därför gick jag med på att döpa, denna gång. I Helsingfors är det inte alls ovanligt att man går över varandras områden. Men ofta vill åtminstone jag ha en god orsak varför jag har förrättningen. Det kan vara typ

att jag haft förrättningar tidigare i familjen, när de fanns på vårt eget område. Dopföräldrarna ville ha en kantor till dopet. Eftersom föräldrarna var tvåspråkiga kunde kantorn ha kommit från den lokala finska församlingen, men hon undanbad sig eftersom hon inte kände sig bekväm med att sjunga psalmer på båda språken. Istället kom en kantor från den lokala svenska församlingen, Petrus.

"Denna dag får jag vara präst, inte ungdomsarbetare, informatör eller missionär."

Jag blir även bjuden på dopkaffet som är i föräldrarnas hem. Ofta blir vi präster medbjudna på dopkaffet, även om det är på annan plats än själva dopet. Det betyder att jag ofta brukar räkna att ett dop tar ca tre timmar i utförande, totalt med resor, dopsamtal och förberedelser sex timmar. Denna gång blir även kantorn medbjuden. Klockan är nu omkring fyra. Mamman till dopbarnet bjuder mig på smörgås, de andra går direkt på den söta tårtan. Jag jublar, första gången något i matväg denna dag. Det blir nog att äta något ordentligt hemma sedan. Hemma är jag strax efter fem. En rätt så enkel dag, eftersom det inte är något kvällsjobb denna dag, som jag i regel har ca. tre kvällar i vecka. Men denna dag får jag vara präst, inte ungdomsarbetare, informatör eller missionär. En bra dag. ■

Luottamusmiehen ei ehkä pidä olla työntekijän paras ystävä, mutta jotakin ystävän ominaisuuksista luottamusmiehellä pitää olla, sanoo Juha Itkonen.

Luottamusmiehen roolia pohtimassa **Täällä vartioin minä!**

JUHA ITKONEN

KAPPALAINEN, LUOTTAMUSMIES, ORIVEDEN SEURAKUNTA

Kun minut valittiin työpaikkani luottamusmieheksi, tuli ajankohtaiseksi pohtia, että mikä se sellainen luottamusmies tosiasias-
sa oikein on. Sain JUKOLta kirjeen, jossa luki: ”Tämän työpai-
kan luottamusmiehenä toimii...”, ja siihen sai sitten kirjoittaa
oman nimensä. Mietin, että pitäisiköhän tämä kirje kehystää tau-
luksi tai kyltiksi, johon voisi liittää oman kuvansa sekä koiran-
omistajien pihoilta tutun kyltin: ”Täällä vartioin minä.”

Joskus luottamusmiehen voidaan
ajatellakin olevan työpaikan vah-
tikoira, joka tulee auttamaan, jos
työnantajan koetaan toimivan epä-
oikeudenmukaisesti. Niin kuin vah-
tikoira on turva pimeillä kujilla, niin
luottamusmieskin on turva hallinnon
ja työsopimusten maailmassa, jossa pie-
ni ihminen sekoaa usein konsepteissaan
kompastellessaan KirVESTES:n, Ha-
van, UPJ:n, KiT:in, JUKOn, SVTL:n
yms. maailmassa.

Kuva luottamusmiehestä vahtikoirana on luonnollisesti yksipuolinen, eikä työnantajakaan ole yleensä mikään kapitalistirosvo, joka pyrkii vain riistämään työntekijän selkänahasta kaiken minkä voi. Silti luottamusmies kulkee työntekijän ja työnantajan välisen kommunikaation ja hallinnon välimaastossa ja on tärkeää, että hänen edustamansa henkilöt voivat luottaa luottamusmieheensä kuin uskolliseen vahtikoiraan. Luottamusmiehen tulee toimia niinkin, että myös työnantaja voi häneen luottaa. Hyvä, aktiivinen ja asiallinen luottamusmies on esimiehelle rikkaus eikä taakka.

Hyvä hallinto hyvän toiminnan edellytys

Kerran siivotessani työpöytäni – siis tietokoneen työpöytä – poistin sieltä linkin kirkon keskushallinnon nettisivuille. Tietokone teki minulle hyvin puhuttelevan kysymyksen: tahdotko heittää Suomen evankelisluterilaisen kirkon keskushallinnon roskakoriin?

Joskus omien virkakiireiden keskellä tuntuukin siltä, että koko se hallinnollinen massa, joka Kirkon työmarkkinalaitoksen ja kirkkohallituksen taholta yksittäisiin seurakuntiin vyöryy, voitaisiin heittää suoraan silppuriin. Sitten kaikilla olisi raikkaan puhdas olo ja voisi keskittyä varsinaisiin töihin. Tällöin kuitenkin unohtuu, että hallinto on oikeastaan olemassa siksi, että sillä pyritään suojaamaan jotakin, mikä täydellisessä vapaudessa jäisi helposti jalkoihin. Tylsää ja kankeaa kokousjärjestystä tarvitaan siksi, etteivät vain ne kovaäänisimmät saisi määrätä asioista. Jäykkiä työvuorolistoja tehdään siksi, että työt jakautuisivat tasapuolisesti. Jonkun on pakko toimia sihteerinä kokouksissa, jotta tehdyt päätökset myös muistettaisiin. Pakkopullan tuoksuisia leirien turvallisuusasiakirjoja laaditaan, että mahdollisimman monet eri vaaratekijät tulisi otetuksi huomioon.

”Luottamusmies on turva hallinnon ja työsopimusten maailmassa.”

Tietysti joskus voi käydä niinkin, että hallinnosta tulee välineen sijasta päämäärä ja itsetarkoitus. Tällöin on menty pahasti metsään.

Hyvä hallinto on asioiden sujumisen edellytys, ja hyvä luottamusmies vapauttaa muita työntekijöitä toteuttamaan heidän varsinaista tehtäväänsä, koska hän on perehtynyt usein vaikeasti ymmärrettäviin ja monimutkaisiin sopimuksiin ja ohjeisiin. Luottamusmies on joku, jolta voi tarkistaa, miten asiat ovat sopimuksien näkökulmasta katsottuina.

Murista saa, muttei purra

Hyvästä vahtikoirasta voi siis tulla esimiehille tärkeitä viestejä työntekijäpuolelta kuljettava koira, mutta työnantajapuolen puudelia hänestä ei saa tulla. Näen ammattiyhdistysliikkeessä kaksi rinnakkaista painotusta sille, miksi koko järjestelmä luottamusmiehineen on olemassa. Yhtäältä toiminta tähtää omien etujen puolustamiseen ja omien intressien edistämiseen ja toisaalta yleisen oikeudenmukaisuuden toteutumiseen työpaikalla.

Näistä jälkimmäinen on jalompi päämäärä ja on kristillisessä työmarkkinakentässä usein saanut väistyä ensimmäisen tieltä. Jääräpäinen omista eduista kiinnipitäminen ja varsinkin lisää vaatiminen, nähdään usein ei-toivottavana ja vastenmielisenä räksyttämisenä. Sopivaan rajaan saakka kyse on kuitenkin terveestä itsekkyydestä. Jos ei yhteisissä neuvotteluissa ota esille niitä asioita, jotka oikeasti joko itseä tai edustamia henkilöitä närästävät, ne eivät muutu koskaan.

Luottamuskoiran ei pidä niellä

kaikkia hänelle heitettyjä luita pureskelematta. Jos ehdotetaan diakonian viran lakkauttamista, koska tässä taloudellisessa tilanteessa ei ole varaa maksaa hänen palkkaansa, niin luottamusmies voi vaatia vaihtoehtojen tutkimista. Voi vaikka kysyä, että miten näitä vajaata 30 tonnia viran palkkaukseen ei löydy, kun kirkon parkkipaikan asfaltointiin sitten löytyy useita satoja tuhansia euroja.

Luottamusmiesvahtikoiran pitää siis osata murista, mutta purra ei saa. Jos työnantajapuolen ja luottamusmiesten keskinäiset välit riitaantuvat, joudutaan vaikeuksiin. Keskustelu-yhteyttä ei tule koskaan katkaista. Luottamusmiehen on vältettävä kiusausta tulla rakkikoiraksi, joka nauttii kyetessään luomaan esimiespuolelle ahdistusta ja epäjärjestystä. Oma rooli on siis muistettava. Paikallisissa neuvotteluissa ei ole tarkoitus keksiä pyörää uudestaan, vaan varmistaa, että pyörä pyörii. Joku toinen on laatinut sopimuksen ja luottamusmiehen tehtävänä on valvoa niiden noudattamista.

Jossain päin maailmaa koira on halveksittu olento ainakin lapsuuteni suosikkisarjakuvan Tintin välittämän arvomaailman mukaan. Kun vertaan luottamusmiestä vahtikoiraan, teen sen tehtävää – ja koiraa – arvostaen. Koirasta sanotaan myös, että se on ihmisen paras ystävä. Luottamusmiehen ei ehkä pidä olla työntekijän paras ystävä, mutta jotakin ystävän ominaisuuksista luottamusmiehellä pitää olla. Häneen nimittäin tulee voida luottaa niin kuin hyvään ystävään. Ehkä juuri siksi häntä kutsutaankin luottamusmieheksi. ■

2.10.

JUMALAN SANANSAATTAJAT MIKKELINPÄIVÄ

Liturginen väri: valkoinen

Mt. 18:1 - 6 (7 - 9) 10

Virret: 137, 747, 138, 498, 228, 322

Muuta musiikkia: Mä olen niin pienoinen (CE1 94),
Suojelusenkeli (CE1 85), Eino Enkeli (LT2011/112)

Kuka on suurin

KALERVO SALO

Ihmisten yhteisöissä näyttää alati olevan tietty kilpailu-asetelma. Jokainen hakee omaa paikkaansa ja haluaa olla hyväksytty, merkittävä ja tärkeä osa organisaatiota. Tahdomme toisten osoittavan meille arvostusta ja hyväksyntää. On perin inhimillistä haluta olla yhteisössä suurin, jollain tavoin toisten yläpuolella.

Rekrytoitaessa ihmisiä työpaikalle pyritään hakijoiden joukosta etsimään henkilöä, joka kyvyiltään ja taidoiltaan on ajateltujen työtehtävien osalta muita edellä. Silloin kysytään, kuka on paras, kuka on suurin tai työntekijäorganisaation kannalta muita soveltuvampi.

Ei siis ihme, että opetuslapsetkin kyselevät, kuka on taivasten valtakunnassa suurin. Opetuslasten odottama ihannevasaus varmaan olisi ollut: juuri te tai juuri sinä olet paras ja merkittävin kristitty. Juuri sinun erinomaisuutesi ja henkilökohtaiset ominaisuutesi tekevät sinusta kaikkein tärkeimmän ihmisen taivasten valtakunnassa. Juuri sinä olet suurin.

Jeesuksen vastaus on yllättävä, ja sen kärki ei ehkä tämän päivän ihmiselle ilman selitystä avaudu. Suurin taivasten valtakunnassa ei ole se, jonka persoonalliset kyvyt ja taidot ylittävät muut. Pikemminkin Jumalan valtakunnassa etsitään aivan toisenlaisia taitoja ja kykyjä kuin tavallisessa ihmisyhteisössä.

Jeesuksen ajan aikuisten maailmassa lapsi samaistui lähinnä orjiin. Hänellä ei ollut itsenäistä ja arvostettua asemaa. Toki pääsääntöisesti hänen hyvinvoinnistaan huolehdittiin. Silti hänen mielipiteitään ei kuunneltu tai arvostettu. Isäntä määräsi talon asiat, ja muiden tehtävä oli totella häntä. Tässä organisaatiossa lapsi oli mieluummin mar-

ginaalissa kuin keskiössä ja arvostetussa asemassa oleva itsenäinen toimija. Näin oli sekä perheessä että muutoinkin tuon ajan yhteiskunnassa.

Meillä saattaa olla, että kasvatuksessa on menty toiseen ääripäähän. Lapsesta on tullut perheen rytmiä määräävä tekijä. Hän saattaa jopa terrorisoida koko perheen elämää. Lapsi saattaa olla merkittävä vallan käyttäjä, jonka ympärillä vanhempien ja muiden kasvattajien arki liiaksi pyörii.

Antiikin yhteisöissä oli toisin. Lapsen tehtävä oli kuunnella neuvoja, ottaa opikseen ja pyrkiä muiden perheenjäsenten opetuksia ja toimintatapaa seuraamalla valmistautumaan tulevaan aikuiseen elämäänsä. Lapsi teki työtä voimavarojensa mukaan – ja välillä ne ylittäenkin – muun talonväen, orjien ja palvelijoiden (mikäli talo oli riittävän varakas heidän ylläpitämisekseen), äidin, sisarusten ja muun suvun mukana. Hän osallistui kyläyhteisön talkoiisiin ja ehkä joihinkin juhliin. Silti muut tekivät päätökset, talossa isäntä, yhteisössä jonkinlainen vanhimmisto.

Jumalan valtakunnassa tilanne on toinen. Jeesus ei ainoastaan kyseenalaista ihmisten järjestystä, vaan ilmaisee suoraan, että vain lapsen kaltaiseksi nöyryntynyt pääsee ylittää sisälle taivasten valtakuntaan. Siis aikuisenkin täytyy suostua oppilaan asemaan. Hän ei ole mestari tai toista suurempi, vaan muiden kanssa tasa-arvoinen toimija. Vain Jeesus on suurin. Kaikki muut ovat Jumalan valtakunnassa lapsia, hänen oppilaitaan ja seuraajiaan. Jeesus itse on talon isäntä. Muut ovat lapsen asemassa.

Tekstissämme Jeesus puhuu väkevästi myös lapsen oikeuksista. Kaikilla lapsilla ei ole omia vanhempia, jotka kykenevät heistä huolehtimaan. Jeesuksen ajan olosuhteet muistuttavat tämän päivän kehitysmaita. Joillakin vanhemmilla toimeentulo on ollut liian niukkaa. Jotkut eivät muista syistä johtuen kykene huolehtimaan jälkeläisistään. Ilman sosiaaliturvaa toimivassa yhteiskunnassa lapsi on heikossa asemassa.

Ei siis ihme, että Jeesus väkevästi opettaa ihmisiä huolehtimaan myös niistä lapsista, jotka eivät ole omia. Ilman omia vanhempia elävä lapsi on hyvin haavoittuva ja altis erilaiselle hyväksikäytölle.

Opetus lapsista huolehtimisesta on yhä edelleen ajankohdasta. Alaikäiset suomalaiset tarvitsevat vastuullisia vanhempia, jotka riittävästi keskustelevat keskenään ja huolehtivat yhteisvastuullisesti jälkeläisten hyvinvoinnista. Tarvitaan myös niitä aikuisia, jotka suostuvat sijaisvanhemmiksi tai muiksi kasvatustyön ammattilaisiksi. Tarvitaan myös huolenpitoa maailman köyhistä lapsista. ■

9.10.

JEESUS ANTAA ELÄMÄN

17. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Jh. 11:21–29 (30–31) 32–45

Virret: 625: 1–3, 129: 2–5, 604, 249: 1, 2, 4, 6, 224: 1–4, 7–8, 625: 6

Muuta musiikkia: Jo päättyy tie (CE1 80), Voi hänen rakkauttaan (Mal 36), Elävää vettä (JLV 72), Onnellinen vaeltaja (LKM 195), Soi virteni kiitosta Herra (SV 173), Ei toista ole sellaista kuin Jeesus auttajamme (SV 65), Taas riemuiten laulan Jeesuksesta (SK 330)

Elämän säilöjät

TIINA REINIKAINEN

Miksi en käynyt hänen luonaan useammin? Miksi en kiittänyt häntä silloin, kun hän vielä eli? Oliko kaikki tarpeellinen välillämme selvitetty? Olisiko sairaus parantunut, jos olisimme menneet aiemmin lääkäriin? Eläisikö hän, jos häntä olisi hoidettu toisin?

Näitä kysymyksiä lukemattomat surevat kysyvät kuoleman lopullisuuden äärellä. Kuolema asettaa paitsi lähteneelle, myös tänne jääneille aikarajan, todellisen deadlinen, jonka jälkeen tehtyä tai tekemätöntä ei saa enää takaisin. Monta kertaa surevan kysymykset kumpuavat siitä, ettei pysty hyväksymään rakkaimpansa lähtöä. Toisinaan taas on joutunut tekemään läheisensä elämään liittyvän ratkaisun, josta ei ole voinut etukäteen tietää, oliko se oikea vai väärä. Tai sitten hyvää vaihtoehtoa ei ollut olemassakaan.

Usein jos-kysymykset kumpuavat myös ihan aidosta ja terveestä syällisyydestä. Sillä kukapa osaisi elää elämänsä oikein ja hyvin. Moni asia olisi pitänyt tehdä toisin kuin olin sen tehnyt. Siksi hautaan siunaamisen kaavassakin on mahdollisuus yhteiseen rikkiin, jota tosin taidetaan aika harvoin käyttää, ja toimittajaltaan se kysyy tällaisessa tilanteessa taitoa ja herkkyyttä.

Päivän evankeliumissa veljensä Lasaruksen kuolemaa surevat Martta ja Maria ottavat Jeesuksen vastaan tällä tulla ja niin inhimillisellä jos-lauseella: ”Herra, jos olisit ollut täällä, veljeni ei olisi kuollut.” Mutta se, miten Martta jatkaa puhettaan Jeesukselle osoittaa, ettei kyse ole surevan mielenilmaisusta, saati sitten Jeesuksen syyllistämisestä.

Vielä nytkin mahdottomana pidetty on hänestä mahdollista. Hän uskoo siihen, että Jeesus on ylösnousemus ja elämä. Koko Martan elämä on kyllä-vastausta Jeesukselle.

Evankeliumit kertovat Jeesuksen herättäneen aiemminkin kuolleita. Lasaruksen herättäminen oli kuitenkin siitä poikkeuksellista, että hän oli ollut haudassa jo neljättä päivää. Se viittaakin jo Jeesuksen omaan kuolleista herättämiseen. Siksi tätä sunnuntaita on kutsuttu pikku pääsiäiseksi tai syksyn pääsiäiseksi. Ortodoksit puolestaan viettävät Lasaruksen muistoksi Lasaruksen lauantaita Palmusunnuntain edellä ennen Suurta viikkoa.

Tässä Johanneksen evankeliumin kertomuksessa näkyy ylösnousemususkon kahdenlainen ulottuvuus: jo nyt – ei vielä. Se, joka uskoo, on jo nyt osallinen ylösnousemuksesta ja elämästä. Usko Kristukseen vastaa siihen, mikä on ihmisen elämän tarkoitus ja miten hänelle käy kuolemassa. Tämä kaikki ennakoii jo ruumiillista ja lopunajallista ylösnousemusta.

Lasaruksen kuolleista herättämisen kertomuksessa kuvataan hyvin kauniilla tavalla Jeesuksen myötätuntoa ja liikutusta ystäviensä surussa. Tämä on ainut kerta, kun Jeesuksen kerrotaan itkeneen. Munkki Serafim on kirjoittanut, että tässä kertomuksessa Jeesuksen inhimillisuus ja jumalallisuus näkyy kirkkaana. Jeesus itkee, niin kuin vain ihminen voi itkeä, ja hän herättää kuolleista, niin kuin vain Jumala voi herättää. Kristuksella on viimeinen sana tuon suuren ja pelottavan yli ja suuri lohdutus ihmisen suruun ja ikävään.

Keskustellessaan kerran saddukeusten kanssa ylösnousemuksesta Jeesus sanoi Jumalasta, ettei hän ole kuolleiden, vaan elävien Jumala. Toisaalla taas tämä kuoleman voittaja ja murheellisten ystävä käskää kuolleiden haudata kuolleet. Hän, joka on ylösnousemus ja elämä, kutsuu meitä ennen kaikkea elämään. Ettei tarvitsisi surra sitä, että elämä jäi elämättä. Moni onkin joutunut pettymään siinä, että on siirtänyt tärkeitä asiat odottamaan parempaa aikaa, ”sitten kun -aikaa”, jota ei koskaan tullutkaan. Päälimmäiseksi on jäänyt tunne siitä, että jospa saisi elää elämänsä uudelleen.

Uskallanko siis elää, luotanko siihen, että Jumala haluaa hyvää? Syönkö elämän pöydästä jo tänään, tuoreeltaan vai pihtaanko? Kavennanko elämän pelossa turhaan ja ryppy-otsaisesti omaa ja siinä samassa toistenkin elämää? Säästänkö ja säilönnkö syksyn haikeudella kaiken tulevaa varten, otettavaksi käyttöön sitten, kun kaikki ikään kuin alkaa? Vaikka elämä, se on nyt! ■

16.10.

KRISTITYN VAPAAUS

18. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mk. 2:18–22

Virret: 186: 1–3, 130, 185: 1, 5–7, 315, 514, 272: 4–5

Muuta musiikkia: Herra, Sinun armosi ulottuu taivaasiin (HH 25), Armolaulu (HH 24), Sateenkaariunet (JLV 136, NSV2010/79), Vapauden laulu (UM 78), Suo, Isä, että hiljaa tahtoosi tyytyisin (SK 289), Kun Kristus jo täysin on täyttänyt lain (SK 322)

Puuro ja vellit

JANI KAIRAVUO

Niissä rippikouluryhmissä, joissa olemme käyneet läpi Markuksen evankeliumia, on poikkeuksetta hämmästeltä päivän evankeliumissa esiintyviä esimerkkivertauksia. Ei mikään ihme: nykyihmiselle, joka ostaa niin kankaat kuin viinit valmiina kaupasta, eivät vertaukset kahdesta erilaisesta kankaasta tai uuden ja vanhan viinin eroavaisuudesta ole itsestään selviä.

Kysymys on itse asiassa varsin käytännönläheisistä esimerkeistä. Jos ompelee vaateen reikään paikan kankaasta, joka kastuessaan kutistuu enemmän kuin alkuperäinen vaate, totta kai siinä tulee vahinkoa. Samoin uusi viini saat-
taa käydessään rikkoa vanhat ja ravistuneet leilit. Molemissa esimerkeissä on kyse tuplavahingosta. Kutistumattoman kankaan tapauksessa koko korjaustyö on tehty turhaan, ja lisäksi paikan kutistuminen saattaa aiheuttaa vielä alkuperäistäkin suuremman reiän vaatteeseen. Viinivertauksessa taas hukkaan menevät sekä viini että leili.

Tapahtumien taustalla oli jälleen kerran suorituskeskeisten fariseusten epäily Jeesuksen lakihenkisyydestä vapauttavaa opetusta kohtaan. Kysymys ei ollut tällä kertaa pelkästään vanhojen perinnäissäännösten periaatteellisesta noudattamisesta, vaan jopa niiden ylisuorittamisesta. Mitkään ohjeet eivät nimittäin edellyttäneet paastoamista siinä laajuudessa, missä fariseukset paastoa harjoittivat.

Vertauksilla kutistumattomasta kankaasta sekä uudesta ja vanhasta viinistä Jeesus haluaa osoittaa, miten vaikeaa on yhdistää vanhoja ja uusia uskomisen muotoja. Eikä ongelmana ole vain vanhan liiton lakihenkisyyden ja uuden liiton armosanoman väistämätön yhteentörmäys. On kyse

kristinuskon ydinasioista vs. ihmisten niihin tekemistä lisäyksistä ja tulkinnoista. Suomalaista vertauskuvaa käyttäen on kysymys siitä, että puurot ja vellit menevät sekaisin.

Puuro on sitä kristinuskon ydintä, jota Jeesus aikanaan julisti: Kääntykää, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle! (Mt. 3:2); Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. (Jh. 10:25–26); Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle. (Mt. 25:40)

Löysät vellit taas ovat ihmisten keksimiä lisäyksiä ja usein tarkoitushakuisia tulkintoja Raamatun ikuisesta sanomasta. Vellien vaarana on se, että ne vääristävät Raamatun sanoman ja sitovat ihmisen suorituskeskeiseen uskonnollisuuden muotoon, josta Jeesus meidät jo kerran vapautti. Kutistamattoman kankaan vertauksessa alkuteksti käyttää vanhaan vaatteeseen tulleet repeämästä sanaa ”skisma”. Tämä muistuttaa, että puurojen ja vellien sekoittaminen johtaa useimmiten väistämättä myös kristikunnan sisäisiin riitoihin ja jakautumiseen.

Kirkon työntekijälläkin on vaarana, että omassa työssä vellit peittävät puuron. Mitä merkitsisi esimerkiksi papin työssä keskittyminen puuroon vellien sijasta? Varmaan ainakin keskittymistä sakramenttien toimittamiseen ja ilosanoman julistamiseen paperitöiden ja kahvikutsujen sijaan.

Puurojen ja vellien sekoittuminen on kohtalokasta ennen muuta sen vuoksi, että pohjimmiltaan on kyse siitä, miten iankaikkinen elämä saavutetaan. Monet suloiset vellingit asettavat omia lisäyksiään Jumalan luomaan pelastusjärjestykseen: ”Meidän liikkeen velliä syömällä pääset taivaaseen”. ”Jos et syö meidän velliä vähintään kolme kertaa päivässä, joudut kadotukseen”. ”Meidän velli on tarkoitettu vain kiveksellisille heteroseksualisteille”.

Tie taivaaseen ei kuitenkaan avaudu eri reseptien mukaan keiteltyjä vellejä maistellen, vaan yksin Jeesuksen Kristuksen kautta: ”Ei muuta lahjaa tarvita, kuin armon läheisyys. Näin meille juhlan valmistaa Kristuksen ystävyys.” (VK 527:5) ■

”Tie taivaaseen avautuu yksin
Jeesuksen kautta.”

23.10.

RAKKAUDEN KAKSOISKÄSKY

19. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Mk. 12:28–34

Virret: 537: 1–4, 131: 1–3, 401, 437, 226: 12–16, 329: 4–5

Muuta musiikkia: Lähimmäisen rakkaus (HH 2), Rakkauden lahja (JLV 144), Kaikista sanoista suurin UM 82)

Transformaatio

KATI KEMPPAINEN

Jeesuksen ja juutalaisten lainoppineiden väliset keskustelut päättyivät harvoin, jos koskaan, yhteisen ymmärryksen löytymiseen. Päinvastoin dialogin motiivina oli usein pyrkimys saada Jeesus loukkuun, osoittaa hänen harhaoppisuutensa ja tuomita hänen väärät tekonsa. Tämän päivän evankeliumissa kuultu sananvaihto on poikkeuksellinen: siinä lainopettaja on aidosti kiinnostunut Jeesuksen mielipiteestä. Hänellä oli jo varsin hyvä esiymmärrys siitä, mitä Jeesus tulisi sanomaan, olihan hän tarkkaillut tämän puheita aiemminkin. Hänen oma sydämensä oli avautunut ja lämmennyt Jumalan rakkaudelle, hän oli jo omassa ajatuksenkulussaan päässyt oivaltamaan jotakin todellista ja syvällistä Jumalan olemuksesta. Hän oli jo nähnyt lain vaatimusten läpi. Jeesuksen vastaus toimii tärkeänä tienviittana hänen hengellisellä matkallaan. Lukija jää miettimään, miten lainopettajan kävi ja rohkeniko hän astua valtakuntaan sisälle. Mutta tätä ei meille kerrota.

Jumala haluaa itseään rakastettavan sydämellä, sielulla, mielellä, ymmärryksellä ja voimalla. Siinä on sanottukin aika paljon. Mitä eroa näillä on? Miten sydämellä rakastetaan? Miten se eroaa ymmärryksellä, mielellä, sielulla tai voimalla rakastamisesta? Usko on kaikessa vaikuttava ja kaiken läpäisevä asia. Sen kuuluisi vaikuttaa koko olemukssamme, koko sisäisessä rakenteessamme. On ensinnäkin tarpeellista tietää ja rakastaa Jumalaa tiedon voimalla. Se saa meidät tutkimaan asioita, lukemaan, oppimaan, lisäämään tietoaamme ja laajentamaan ymmärrystämme. Uskon kuuluu myös läpäistä sydämemme, joka on tunteidemme keskus. Siellä asuvat ilo, itku, haltioituminen, rakkaus, suru, kaipaus – koko tunnerepertuaarimme. Sieltä löytävät

kotinsa Jumalan erityiset lahjat ja ihmeet meille. Siellä on paikka Jumalan rakkauden lämpimälle tulelle. Sieltä löydämme kosketuksen itseemme.

Jumalaa voi rakastaa myös sanattoman ihmetyksen kautta. Palvonta, kontemplaatio, Jumalan salaisuuksien katseleminen, hänen kanssaan viipyminen on tätä. Vaeltelu puutarhassa Jeesuksen seurassa tai elämän lähteen äärelle seisahtuminen ovat kielikuvia, joilla koetamme tavoittaa ja sanoittaa sitä, mistä on melkein mahdotonta puhua. Tämä ulottuvuus meissä on syvempänä ja ehkä työläämin löydettävissä kuin pää tai sydän. Jumalan rakkaus yltää tännekin. Tämä alue on salaisuuksien verhoama.

Kaikki yllä oleva muuttaa meitä ja voimaannuttaa meidät. Jumalan rakkaudella on transformatiivinen vaikutus. Hänen todellisuutensa muuttuu meidän todellisuudeksemme ja tahdot yhdistyvät. Meitä niin usein rasittava ja kiusaava ”minä” sulaa, antautuu ja antaa tietä ”sinälle”. Löytyy lähimmäinen ja rakkaus häntä kohtaan. Asian voi ilmaista myös seuraavasti: ”Aina kun joudut epätietoisuuden valtaan tai käyt itsellesi liian raskaaksi taakaksi, tee seuraava testi. Palauta mieleesi kaikkein köyhimmän ja heikoimman ihmisen kasvot, mitä olet koskaan nähnyt, ja kysy itseltäsi: hyödyttääkö tämä askel, jonka nyt aion ottaa, minenkään tätä ihmistä? Palauttaako se hänelle määräysvalan omaan elämäänsä ja kohtaloonsa? Toisin sanoen, johtaako se miljoonat fyysisesti ja hengellisesti nälkäiset vapauteen? Silloin löydät vastauksen ja oma minäsi sulaa pois.” (Mahatma Gandhi, suom. kirjoittajan).

Jumalan transformatiivinen rakkaus parantaa itsekkyytemme, minkä muodon se meissä onkaan ottanut. Tavaton tahan ei ole sekään, että olemme ryhtyneet parantamaan maailmaa ja palvelemaan lähimmäisiämme syistä, jotka ovat perimmältään itsekkäitä: hyväksytyksi tai tunnustetuksi tulemisen tarpeesta käsin – siksi, että emme ole koskaan tulleet olevaisiksi muuten kuin toisten kautta. Näin ei tarvitse olla. Jumalan rakkaus tekee meistä todellisesti olevaisia, ja muuta ei tarvita. Toisten palveleminen ja lähimmäisen rakastaminen, johon meitä kutsutaan, on puolestaan kristityn elämästä nouseva luonnollinen hedelmä, jonka Jumalan rakkaus saa pakottomasti aikaan. Se ei ole meidän lakimme, meidän uhrimme, meidän tekomme, meidän pätevyyskymme, meidän työmme, meidän pääsylippumme tai lunastuksemme: se on Jumalan lahja, joka syntyy vapaudesta, ilosta ja rakkaudesta. Se tulee voimaksemme, ja sen kautta voimme myös rakastaa häntä. ■

30.10.

USKO JA EPÄUSKO

20. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Jh. 9:24–38

Virret: 539: 1–5, 289 (synnintunnustus) 126, 314: 1–5, 389, 331: 1, 6

Muuta musiikkia: Pidä minusta kiinni (CE1 120, Mal 67), Niin suuresti on Jumala (CE1 48), Jumala hyvyydessään (CE1 47), On Jeesus nimi ihanin (CE1 30, HH 16), Oi katso, Herra puoleemme (SV 296), uudista sydämemme (SV 53), Vain usko antaa nöyryyden (SK 233)

Uskotko Ihmisen Poikaan?

KATI ELORANTA

Tämä sunnuntai johdattelee kahden mielenkiintoisen käsitteen äärelle: uskon ja epäuskon. Toisinaan on hyvä pohtia reilusti sitä, mitä usko käsitteenä pitää sisällään. Mitä me tarkoitamme, kun sanomme uskovamme, puhumme uskosta? Tämän päivän evankeliumi antaa yhden vastauksen näihin pohdintoihin.

Evankeliumin antama vastaus kulminoituu tietyllä tapaa kysymykseen, jonka Jeesus esittää parantamalleen miehelle: Uskotko Ihmisen Poikaan?

Tätä kysymystä on seurannut melkoinen tapahtumaketju. Jeesus on nähnyt tien vierellä kerjäläisen, joka on ollut sokea syntymästään saakka. Tämän miehen Jeesus parantaa tekemällä syljestä ja tomusta tahnan ja sivelemällä sitä kaverin silmiin. Mies saa vielä ohjeen mennä Siiloan altaalle peseytymään, ja tämän tehtyään mies huomaa parantuneensa. Sokea on saanut näkönsä takaisin.

Asiasta nousee kuitenkin häly tietyn piirin keskellä. Parantumishme on tapahtunut sapattina, ja eihän sellainen sovi, sillä parantaminen on selvästikin työtä. Siksi jotkut päättelevät, ettei ihme ole voinut olla Jumalasta lähtöisin, vaan jonkinlaisen jumalattoman huijarin tekosia. Siksi näkönsä saanut mies joutuu fariseusten eteen kuultavaksi tapahtuneesta. Tästä kohden sunnuntain evankeliumi alkaa. Näkönsä saaneelta mieheltä yritetään puristaa väkisinkin tunnustusta. Tunnustusta siitä, ettei hänet parantanut mies ole Jumalasta vaan onneton syntinen räpeltäjä. Mies ei tie-

dä, kuka hänet paransi, mutta sen hän tietää, että hän, syntymästään saakka sokea, on saanut näkönsä. Asiasta seuraa väittelyä fariseusten kanssa, ja lopulta fariseukset heittävät miehen ulos.

Kun Jeesus saa kuulla, että mies on heitetty ulos, hän haluaa lohduttaa ja puolustaakin miestä ja etsii tämän käsiinsä. Hän esittää myös miehelle kysymyksen: ”Uskotko Ihmisen Poikaan?” Vaikka Jeesus oli parantanut miehen ja antanut hänelle näön, ei miehessä ollut vielä syntynyt oma-kohtaista uskoa Jeesukseen. Ja mitä Jeesus tekee? Hän johdattaa taitavasti ja hienotunteisesti miehen uskoon: ”Sinä olet nähnyt hänet, hän on tässä ja puhuu kanssasi.” Niin mies polvistuu hänen eteensä ja vastaa: ”Minä uskon, Herra.”

Mitä usko siis on? Se on uskoa ja luottamusta Ihmisen Poikaan, Jeesukseen. Vastaus on toisaalta hyvin yksinkertainen. Sen hienompia määritelmiä ei tarvita. Mutta vaikka vastaus on yksinkertainen, eivät uskonasiat silti välttämättä ole yksinkertaisia. Ja kuka määrittelee sen, kuka Ihmisen Poika on ja mitä hän merkitsee? Tässä me ihmiset osoitamme melkoista hajontaa. Kristillinen oppi antaa tietyt puitteet, mutta väheksyä ei myöskään saa jokaisen omaa henkilökohtaista kokemusta eikä sitä, miten me oppia tulkitsemme.

Uskon lisäksi myös epäuskon käsite on pohtimisen arvoinen. Mitä epäusko oikein merkitsee? Jos epäusko on uskon vastakohta/voima, onko epäusko silloin uskon puutetta? Vai onko se jotain paljon enemmän, kieltämistä, väheksymistä vai mitä?

Entä onko epäusko jotain sellaista, mikä on olennainen osa myös kristityn elämää? Evankeliumikirjassa tätä pyhää luonnehditaan niin, että usko ja myös epäusko taistelevat jokaisen ihmisen sydämessä. Itse mietin sitä, että epäilykset kuuluvat ihan taatusti jokaisen kristityn elämään, mutta kuuluuko todella myös epäusko? Onko usko räplättävissä valokatkaisijan tavoin tyyliin uskon/kiellän/uskon jne.? Eli siis voiko Jumalan todella kadottaa sydäimestään, jos hänet on sinne kerran päästänyt? Nämä ovat vain hajanaisia, ilmaan heitettyjä kysymyksiä, joihin minulla ei ole antaa vastauksia. ■

”Epäilykset kuuluvat jokaisen kristityn elämään, mutta kuuluuko myös epäusko?”

5.11.

PYHIEN YHTEYS

PYHÄINPÄIVÄ

Liturginen väri: punainen

Mt. 5:1–12

Virret: 146, 134, 143, 142, 225, 632: 4

Muuta musiikkia: Oi Herra, luoksein jää (CE1 113),
Saan Kristuksen turviin nukkua (CE1 32), Aika tulee
ja aika on jo (UM 68), Helmiportti meitä johtaa (SK
86)

Kuka on autuas

KALERVO SALO

Vuorelle nousemisessa on oma vertauskuvallisuutensa. Korkea paikka soveltuu Jumalan kohtaamiseen. Mooses nousi vuorelle kohtaamaan Kaikkivaltiaan. Jerusalemin temppeli oli rakennettu vuorelle. Matteuksen kuvastossa vuori soveltuu erityisen hyvin paikaksi, jossa Jeesus opetti jotain erityisen merkittävää.

Juutalainen rabbi istuutui opettamista varten. Meilläkin puhutaan yliopistoissa oppituolista: professorin opettamisen paikasta. Paavi-instituutiollakin on oma *ex cathedra* -paikkansa lausua kirkkoa sitovia päätöksiä.

Jeesuksen vuorisaarna alkaa vaikuttavalla kahdeksan kertaisella julistuksella autuaista ihmisistä. Jeesuksen opetuksen pääpaino ei suinkaan ole sanassa ”autuas”. Kysymys ei ole onnelliseksi julistettavien ihmisten tuntomerkeistä. Muutoin autuaaksi -julistusten jälkilauseet olisivat tarpeettomia. Pääpaino on siinä, mitä nykyisen taistelevan seurakunnan jäsenistä tulevaisuudessa tulee. Jeesuksen opetuslapset ovat onniteltavia heidän tulevaisuutensa tähden. Jumalan valtakunta tulee olemaan heidän. Nämä ihmiset saavat nähdä Jumalan ja heitä tullaan kutsumaan Jumalan lapsiksi.

Teksti soveltuukin hyvin Pyhäinpäivään. Tässä on kysymys sekä nykyisyydestä että tulevaisuudesta. Jumalan kansaan kuuluvat kaikki seurakuntalaiset. Vielä kilvoittelevat ja jo perille päässeet seurakuntalaiset kuuluvat yhteen.

Julistamalla onnellisiksi ansiottomat Jeesus rikkoi ihmisen omiin ponnisteluihin liittyvän hurskaushanteen. Pelastus ei johtunut hengellisestä köyhyydestä, murheesta, nä-

lätä tai vainoista, vaan se seurasi Jeesuksen seuraajalle näistä inhimillisistä vaikeuksista huolimatta. Ihmiselämän suurissa vaikeuksissa ei sinänsä ole mitään hurrattavaa. Onnellisuuden perusta on oikeastaan siinä, että Jeesus on kutsunut seuraajansa Jumalan valtakunnan jäseniksi. Pelastus on heille mahdollista.

Ihminen saa kuitenkin esimakua tulevan valtakunnan ilosta jo nyt. Varsinainen vastakohta on siinä, mitä on nyt ja mitä kerran tulevaisuudessa tulee olemaan. Tekstin pääpaino on tulevaisuudessa, mutta nykyisyys heijastaa tätä tulevaisuutta. Jumalan valtakuntaan kuuluu ennen kaikkea sovinto Jumalan kanssa. Se uudistaa myös suhteen lähimmäisiin.

Köyhä on onnellinen, koska hän laittaa kaiken toivonsa Jumalaan. Hän ymmärtää oman toivottaman tilansa ja sen, että hän ei itse kykene itseään auttamaan. Köyhä ymmärtää, että onnellisuus ei riipu tavaroista tai niiden määrästä. Vain Jumala voi tuoda lohdun ja avun. Köyhyys sinänsä ei ole onnen lähde. Slummeissa eläminen ei mitenkään ole toivottava elämäntilanne. Nälkä ja muu köyhyyden tuoma hankaluus merkitsee koko elämän aikaista kipua. Pikemminkin kyse on köyhyydestä hengessä, tilasta, jossa ihminen ei luota omiin kykyihinsä, vaan Jumalan valmistamaan sovintoon.

Murheellisimpia ovat ne, jotka kohtaavat kuoleman aiheuttaman surun. Jeesus puhuu juuri tällaisesta surusta. Suru kuoleman keskellä voi kuitenkin muuttua Jumalan kohtaamisen iloksi. Kärsivällisyys merkitsee kreikkalaisen filosofian perushyvettä. Nöyrä ihminen toimii oikeudenmukaisesti, jopa yli-innokkaasti vääryyttä vastaan. Silti hän ymmärtää oman rajallisuutensa ja inhimillisyytensä.

Harva länsimainen ihminen tietää, miltä todellinen nälkä ja jano tuntuvat. Toisin oli vielä muutama sukupolvi sitten. Toisin on myös todellisuus maapallon useissa osissa. Toisin oli myös Jeesuksen elinympäristössä. Tässä on kyse nälästä ja janosta, joka voi koitua ihmiselle kohtalokkaaksi. Onnellinen on se, joka etsii vanhurskautta yhtä innokkaasti kuin janoon kuolemaisillaan oleva ihminen vettä tai nälkään kuolemaisillaan oleva ruokaa.

Armahtava kykenee samaistumaan toisen ihmisen kokemukseen, ajatuksiin ja tunteisiin. Puhdassydämissä motiivit ovat oikeat. Hän ei toimi kierosti eikä vääryyden keinoin. Rauhan tekijä toimii ihmisten välisten suhteiden cheyttäjänä.

Yksi kristittyjen tuntomerkeistä on heihin kohdistuva paine ja vaino. Joissain historian tilanteissa se on kääntynyt konkreettiseksi uhaksi, toisinaan vaino on verbaalista halveksuntaa. ■

6.11.

JEESUKSEN LÄHETILÄÄT

21. SUNN. HELLUNTAISTA

Liturginen väri: vihreä

Lk. 10:1–12

Virret: 172, 726, 424, 411, 427, 416: 2, 6, 7

Muuta musiikkia: Julistaa tahdomme valtakuntaasi (Mal 95), Nouse ja käy (JLV 128), Tahdon palvelulla (LKM 164), Lahjalaulu (Mal 83, JLV 135, NSV2010/26), Lähetä meidät (LKM 74), Me saimme hyvän sanoman (SV 313), SV 306–311, Nyt tulla jo sun valtakuntasi suo (SK 394)

Perustehtävä

TIINA REINIKAINEN

Seurakunnan työntekijät ja luottamushenkilöt on kutsuttu koolle keskustelemaan seurakunnan perustehtävästä. Perustehtäväksi karttuukin kokonainen lista toimitettavaa sen mukaan, mikä on kenenkin sydämen asia. Sieltä löytyy sanoman viemistä armollisesta Jumalasta, ympäristöasioita, syrjäytyneiden tukemista, kansainvälistä diakoniaa, pyhän kohtaamista ja arjessa välittämistä. Lista onkin liian pitkä.

Kun perustehtävä on viimein vaivalla saatu kiteytetty lyhyesti päihinänkuoreen ja työ näyttää loppuun saatutulta, yksi työntekijöistä pyytää vielä puheenvuoron. Hänen mielestään perustehtävä on sanoitettu liian ympäripyöreästi. Sen perusteella ei voi enää tietää, onko kyseessä kristillinen seurakunta, buddhalaisyhteisö vai kenties Punainen Risti.

Keskustelu kirkon tehtävästä kertoo jotakin sekä kirkosta että ajasta, jossa kirkko elää. Mammuttitautia poteva kirkko on vastannut ihan kunnioitettavastikin moniin ajan haasteisiin yhä moninaisemmaksi muuttuneen elämän keskellä. Tähän asti sillä on ollut myös niin aineellisia kuin henkisiä ja hengellisiä resursseja ottaa hoitaakseen näitä tehtäviä. Vähenevät varat ja uudenlainen henkisyys pakottavat kuitenkin väistämättä keskittymään olennaiseen, perustehtävään, jonka hahmottaminen ei näytä olevan kovin helppoa.

Jeesus tiivistää tämän sunnuntain evankeliumissa opetuslasten tehtävän yhteen lauseeseen. Hän kehottaa heitä pa-

rantamaan kaupungin sairaat ja kertomaan kaikille, että Jumalan valtakunta on tullut heitä lähelle. Tehtävä kiteytyy karitatiiviseen toimintaan ja sanomaan rakkaudesta, oikeudenmukaisuudesta ja rauhasta. Onko se meille liian yksinkertainen tehtävänmäärittely ja vastaus? Vai oliko varhaisten kristittyjen elämä tässä suhteessa jotenkin helpompaa?

Kirkko etsii tänä päivänä paikkaansa ja tehtäväänsä yhtenäiskulttuurin murtumisen, elämän moninaisuuden ja uushenkisyyden keskellä. Tiettyssä mielessä tässä on jotakin samankaltaista kuin siinä maastossa, jonka keskelle opetuslapset ja varhaiset kristityt lähetettiin raivaamaan tietä. Monikulttuurisuutta, uskon kohteita ja tapoja, henkisiä virtauksia ja synkretismia oli heidän ympärillään joka lähtöön. Kaiken keskellä heille oli olennaisinta seurata Jeesusta. Tuoreella uskolla ei ollut edes opillista muotoa.

Ensimmäisiä kristittyjä kutsuttiin tien kulkijoiksi, koska he veivät sanomaa Jumalan valtakunnasta jalkaisin eteenpäin. Sellaisiksi he myös itse itsensä mielsivät. Tien päällä, kodeissa ja kaupungeissa kohdattiin ihmiset. Yhteinen tie, yhteinen matka, jossa on tilaa toinen toisensa kuuntelemiselle ja jakamiselle, voi olla myös tänä päivänä aito todistus. Siinä voi tapahtua se sama Emmauksen tien kohtaaminen, kun opetuslapset tunnistivat Jeesuksen yhdessä kuljettuaan, yhteisen aterian hetkellä.

Lähetäessään opetuslapset matkaan Jeesus kielsi heitä ottamasta mukaansa rahakukkaroa, laukkaa ja jalkineita. Tämän kaiken on ajateltu alleviivaavan Jeesuksen antaman tehtävän kiireellisyyttä, vaikka Luukas painotti myös Jeesuksen seuraajien vaatimattomuutta ja köyhyyttä. Turhaa tavaraa ja painolastia ei saanut ottaa mukaan.

Juuri moni lähetystyöntekijä on kertonut tietämättään ja hyvää hyvyttään vieneensä vieraaseen maahan ja kulttuuriin turhina tavaroina omia uskon tulkintojaan ja tapojaan, joille ei olekaan ollut käyttöä tai ne eivät ole osoittautuneet ainakaan ensi alkuun kaikkein tarpeellisimmiksi. Esi-isien henkiä pelkäävä afrikkalainen ei ehkä löydä ensimmäistä kosketuskohtaa kristinuskoon meillä perinteisesti tulkitun sovitusopin kautta. Muslimille taas länsimaiseen ihmissuhdemössöön liitetty inhimillistetty Jumala voi olla vaikeasti ymmärrettävä.

Raahaanko itse mukanani sellaisia uskontulkintoja, tapoja ja traditioita, jotka estävät Jumalan valtakunnan työtä tai estävät yhteyden toisiin? Luukkaan mukaan keskinäinen yhteys oli niin tärkeä, ettei tarvinnut pelätä edes epäpuhdasta ruokaa. Näin valmistettiin tietä yhteiseen ehtoollispöytään, jossa ykseys ja yhteys, Jumalan valtakunta, jo nyt näkyy kaikkein kauneimmin. Siinä saan itsekkin palata alkuun – katsoa häntä, joka on kaiken takana, ja kysyä omaa paikkaa ja tehtävää. ■

13.11.

VALVOKAA!

VALVOMISEN SUNNUNTAI

Liturginen väri: vihreä

Mk. 13:33–37

Virret: 148, 132, 152, 163, 755, 321: 5

Muuta musiikkia: Päivä vain, se mua lohduttaapi (CE1 115), Kerran kaunchin (CE1 70), Koska valaissee kointähtönen (HH 65), Jos vain voisin valvoa (SV 171), Halki yön ja epäilyksen (SK 453), Jonkun on jäätävä valvomaan (SK 376), Lapset Jumalan, valvokaa (77)

Ole tietoinen!

KATI KEMPPAINEN

Ahdistumisella on jotakin tekemistä valppauden kanssa. Synnyttääkö valppaana ja asioista hyvin tietoisena oleminen ahdistusta, vai onko ahdistus Jumalan tapa saada ihminen lähelleen ja sitä kautta valveutuneeseen tilaan?

Ahdistuneisuus on jokaiselle tuttu olotila, ja sillä on paljonkin tekemistä masennuksen kanssa, mikä puolestaan on yksi kansantautimme. On joskus hyvin vaikeaa tietää, mistä varsinaisesta asiasta, ehkä kaukaisestakin, ahdistus kumpuaa. Monet saavat elää sen kanssa päivittäin: aamusta iltaan puristava vanne sydämen ympärillä ja välissä vain hetken lepo – sekini ehkä lääkkeillä aikaansaatu. Mitä toisen kärsimys herättää meissä? Häätä ja neuvottomuus lienevät tavallisia reaktioita. Olisi tarve tehdä tai sanoa jotakin, mutta sanat kuolevat huulille ja teot tuntuvat järjettömiltä.

Merkitseekö se jotakin, että Jeesus ei pyydä opetuslapsia rukoilemaan kanssaan, ainoastaan valvomaan? Se oli ainoa, mitä hän tarvitsi: että ystävät olisivat olleet edes jotenkin tietoisia hänen tilastaan. Kun toinen suree menetettyä läheistään, parantumaton sairauttaan, vieraantunutta lastaan, rikkoutuneita perhesuhteita tai mitä tahansa ahdistuksen aihetta, ei siinä ole kenelläkään taikasauvaa käytettävissä. Mutta läsnä voi olla ja ojentaa nenäliinan, millä pyyhkiä hikeä ja kyyneliä. Tieto siitä, että toinen tietää, merkitsee enemmän kuin sanat, jotka valitettavan harvoin osuvat maaliinsa.

”Hän alkoi nyt tuntea kauhua ja ahdistusta” ja ”olen tuskan vallassa, kuoleman tuskan”, ovat poikkeuksellisen voi-

makkaita ja pysähdyttäviä jakeita Raamatussa. Itselleni on aina ollut tärkeää se, että Jeesus joutui kärsimystiellään kokemaan kaiken inhimillisen kauhun, alkaen ystävien ymmärtämättömyydestä aina fyysiseen tuskaan ja Jumalan hylkäämiseen saakka. Jollakin tavalla Kristuksen kärsimystie ei voisi olla totta ilman, että siinä aidosti kärsi ihminen nimeltä Jeesus Nasaretilainen, siinä tilanteessa kaikesta jumalallisuudesta ja voimasta riisuttu mies. Opetuslapsista ei ollut osallistumaan Jeesuksen tuskaan. He tulivat käymään sisälle omaan kiirastuleensa myöhemmin. Opetuslasten luonnollinen uni kertoo, että he olivat autuaan tietämättömiä Jeesuksen kamppailusta. Ahdistuksessa ollaan yksin, ja se tekeekin siitä niin vaikean. Vain aivan samassa tilanteessa oleva voi tarkalleen tietää, mistä on kysymys.

Päivän evankeliumia on tunnetusti käytetty muistuttamaan siitä, miten kristittyjen elämään kuuluu valvominen. Tällä on tarkoitettu taistelua omaa sisäistä turtumista, paa- tumusta ja välinpitämättömyyttä vastaan. Olisi eletävä hengellisesti valppaana koko ajan, herkkänä ja uskollisena Jumalan puhuttelulle. Raamatunkohta voidaan nähdä myös muistutuksena meille kirkon profetallisesta tehtävästä. Kirkko on maailman kärsimykseen osallistuva ja maailmaa palveleva uskonyhteisö, jonka tehtävä on ulospäin suuntautunut, ei sisäänpäin kääntynyt. Tällainen kirkko julistaa Jumalan rakkautta ja hänen hyvää tahtoaan koko maailmaa kohtaan, se tekee sitä julistamalla, opettamalla, palvelemalla, asettamalla itsensä alttiiksi. Se kirkko Jeesuksen esimerkin mukaan ruokkii nälkäisiä, vaatettaa alastomia, lohduttaa surevia, asettuu heikomman puolelle valtaapitäviä vastaan ja julistaa Jumalan valtakuntaa maan päällä. Se valvoo.

Kehotus valvomiseen on siis enemmän kuin huolestunut- ta ja ehkä itsekeskeistäkin oman sieluntilan vahtimista. Se on kutsu ja kehoitus kantamaan vastuuta maailmasta, joka alkaa kotioveltamme ja oman kotiseurakuntamme ovelta. Kiusauksemme on siinä, että meillä on liian mukavaa omassa ja kaltaistemme seurassa. Maailman kärsimys on epämiellyttävää, ahdistavaa, pelottavaa, loukkaavaa ja haastavaa. Kun lähdemme sitä kohden Jumalan antaman profetallisen kutsumuksemme kanssa, astumme oman mukavuusalueemme ulkopuolelle. Mutta kirkon tehtävä ei ole ainoastaan tarjota suojaa ja tukea omilleen, vaan raivata tietä Jumalan valtakunnalle ja asettaa itsensä alttiiksi sen tähden. Meillä ei ole mitään tekosyytä olla tietämättömiä siitä, mitä maailmassa tapahtuu, kuka kärsii, miksi ja mitä me voimme tehdä asian eteen. ■

20.11.

**KRISTUS, KAIKKEUDEN HERRA
TUOMIOSUNNUNTAI**

Liturginen väri: vihreä

Mt. 25:31 - 46

Virret: 160, 128, 155, 159, 220: 4 - 9, 162

Muuta musiikkia: Kerran saapuu (HH 55), Kerran kaunchin (SK 491), Ole valmis, Herra saapuu (SK 92)

Paha saakoon palkkansa

KATI ELORANTA

Jokunen aika sitten eräs tutkimus valotti helvetin merkitystä suomalaisten pappien elämässä. Vastaus oli muistaakseni sen kaltainen, että eipä sillä oikein ole merkitystä. Tai ei ainakaan sellaista kuin ennen. Poissa ovat tuuheakulmaiset vanhat rovestit, jotka pelottelivat ihmisiä tulenlieskoilla ja iankaikkisella kadotuksella. Nykyään helvetistä ei juuri saarnata. Tämä tuntuu jakavan mielipiteitä. Pieni piiri on sitä mieltä, että kirkko nössöilee vaietessaan helvetistä. Pieni pelottelu/ravistelu tekisi edelleen terää. Mutta on myös paljon niitä, joiden mielestä helveti on vanhanaikainen ja turha käsite. Kirkon tehtävä ei ole pelotella vaan jakaa armon ja rakkauden sanomaa. Eräässä Aamulehden kirjoituksessa arvosteltiin menneen kesän konfirmaatiomessua, jossa synnintunnustuksen aikana korostettiin ihmisen syntisyyttä. Jätti ilmeisesti ikävän jälkimaun suuhun.

Että yritä nyt sitten tässä julistaa, kun mitä tahansa sanookaan, takkiin tulee kumminkin. Tai ei kai nyt sentään. Mutta helvetin suhteen tosiasia on kuitenkin se, että helveti on osa Raamatun sanomaa. Päivän evankeliumissa Jeesus sanoo: ”Ja niin he lähtevät, toiset iankaikkiseen rangaistukseen, mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään.” Eli vähän on vaikea vaieta, kun ei Jeesuskaan vaiennut. Mutta ymmärrän myös niitä, jotka kaihtavat helvetistä puhumisesta siksi, että monille ihmisille tämä elämä on alusta loppuun saakka yhtä helvetiä. Ei tällainen ihminen ansaitse tulla lyödyksi vielä tuonpuoleisilla pelkokertomilla. Tällainen ihminen tarvitsee ja ansaitsee tulla lohdutetuksi.

Mutta jonkinlainen kultainen keskitie olisi varmasti hyvä löytää. Itselleni tuomiosunnuntain sanoma on tärkeä ja muistuttaa ensisijaisesti ihmisen vastuullisuudesta Jumalan edessä. Ei tästä elämästä ole tarkoitus päästä kuin koira veräjältä.

Tätä kirjoitusta kirjoittaessani ovat Norjan tapahtumat vielä hyvin tuoreena mielessä. Ihminen pystyy toisinaan niin käsittämättömään pahuuteen ja julmuuteen, että täytyhän siitä joutua jotenkin vastuuseen. Itse tarvitsen uskoa siihen, että edes viimeisellä tuomiolla jyvät erotetaan akanoista, vaikken voikaan olla varma, kumpiin itse kuulun. Tämän maailman pahuuden keskellä ajatus ”paha saakoon palkkansa Jumalan edessä” voi auttaa eteenpäin. Ehkä sitä uskaltaa kaikesta huolimatta avata kotiovensa, jos voi luottaa Jumalan oikeusjärjestelmän toimivan. Vaikka jääkin Jumalan ratkaistavaksi, millaista palkkaa hän kullekin jakaa, ja vaikka meidän tehtävämme ei olekaan jakaa toisiamme sen kummemmin vuohiin ja lampaisiin.

Päivän evankeliumissa myös Jeesus korostaa ihmisen vastuullisuutta Jumalan edessä. Ei siis ole ollenkaan yhden-tekevää, miten me elämme ja millaisia jälkiä jätämme itsestämme tähän luomakuntaan ja toinen toisiimme. Kaikella mitä teemme tai jätämme tekemättä, on oma merkityksensä. Ja hyvä niin. Vaikka protestanttinen teologia korostaakin sitä, että pelastuminen on kiinni yksin armosta, on hyvä, että myös lähimmäisen rakkaudella on merkitystä. Juuri tätä tuomiosunnuntain Jeesus haluaa korostaa. Usko kulkee käsi kädessä välittämisen kanssa. Jumalan armo ja ihmisten välinen armollisuus kuuluvat yhteen. Jumala tarvitsee meitä kantamaan toinen toistemme taakkoja. Pohdittiinpa sitä mitä tahansa teologisia syvällisyyksiä, vievät kaikki tiet aina viime kädessä rakkauteen, välittämiseen. Siitähän kristinuskossa on kyse, tai ainakin pitäisi olla. Myös tuomiosunnuntaina.

Rakastamisen vaatimuksessakin on kuitenkin vahvasti läsnä armo. Aina ei ole helppoa rakastaa ja välittää. Joskus omat voimat eivät vain riitä, joskus tarve tulla rakastetuksi on suurempi. Jumalalle yrittäminen on melkein päällekkäin kuin mikään muu. Riittää, että yrittää ja lähtee liikkeelle pienestä. ■

” Usko kulkee käsi kädessä
välittämisen kanssa.”

KIRJOITTAJAT

KATI ELORANTA

Oppilaitosteologi, Tampereen seurakuntayhtymä

JANI KAIRAVUO

Kappalainen, Turun tuomiokirkkoseurakunta

KATI KEMPPAINEN

Kasvatussihtööri, Suomen Lähetyseura

TIINA REINIKAINEN

Kappalainen, Pielisensuun seurakunta

KALERVO SALO

Dosentti, kirkkoherra, Leppävaaran seurakunta

VIRRET JA MUSIIKKI

JUKKA HASSINEN

Kanttori, Jyväskylän seurakunta / Palokan alue seurakunta

LAULUJEN LÄHTEITÄ

CE1 = Chorus Ecclesiae 1

HH = Hartaisiin hetkiin. Hengellisiä yksinlauluja ... Bells 2007

JLV = Jaakko Löytyn Virsikirja (Fazer 1994)

KY = Kaikukoon ylityksesi. Lapuan hiippakunnan jumalanpalvelusmusiikkikokoelma 2006

LKM = Laula kaikki maa. SLS 1991

LT 2011 = Laulutuuli. Lasten Keskus 2011

MaL = Matkalauluja. Kirjapaja Oy 2001

NSV = Nuoren seurakunnan veisukirja (+ julkaisuvuosi)

SK = Siionin kannel, SLEY -kirjat Oy, 2000

SV = Siionin virret. Toim. Wilhelmi Malmivaara, laajennettu. Herättäjä-yhdistys 2005

UM = Uusia messulauluja. Kirjapaja Oy 2006

**AKAVAN KIRKOLLISET AMMATTILIITOT —
KYRKLIGA FACKFÖRBUND INOM AKAVA AKI R.Y.**
Perustettu 25.1.2001

**SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND R.Y.**

www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918

**Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Pappisliitto**
Jukka Huttunen
Espoon seurakuntayhtymän yhteisen seurakuntatyön pääliikku, TM
Puh. (09) 8050 2330
GSM 040 544 1695
jukka.huttunen@evl.fi

**SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO
FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND R.Y.**

www.skul.fi
kanttori-urkuriliitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907

Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriliitto
Mikael Helenelund
Kantor i Borgå svenska domkyrkoförsamling, FM
Puh. 040 584 9952
mika.helenelund@evl.fi

AKIN TOIMISTO

Akavatalo, Rautatöölänkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9-15
Puh. (09) 150 2453, faksi (09) 148 5875
toimisto@akiliitot.fi
Edunvalvontaan ja työsuhteeseen liittyvät
kysymykset osoitteeseen edunvalvonta@akiliitot.fi

LAKIMIESPALVELUT AKIN JÄSENIILLE

Puhelinpalvelu työhön ja virkaan liittyvissä lakiasioissa: ma-pe klo 9-15 lakimies Heidi Halonen ja varatuomari Anna-Maria Numminen
Puh. 050 463 8699, lakimies@akiliitot.fi
Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa: arkisin klo 10-16 Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531
Mainitse minkä liiton jäsen olet.

Toiminnanjohtaja
Esko Jossas, TT
Puh. (09) 150 2467
GSM 050 511 6683
esko.jossas@akiliitot.fi

Vesa Engström, teol.yo
GSM 050 597 5231
vesa.engstrom@akiliitot.fi
Pappisliiton opiskelijatyö, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu-, mentoointi- ja työllistymiskysymyksissä

Apulaistoiminnanjohtajat

Annamari Jokinen, VTM
Puh. (09) 150 2445
GSM 040 865 6630
annamari.jokinen@akiliitot.fi

Johdon assistentti
Tuula Anttonen, HSO-sihteeri
Puh. (09) 150 2453
tuula.anttonen@akiliitot.fi

Merja Laaksamo, pastori, TM
Puh. (09) 150 2466
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.fi
Cruxin päätoimittaja, AKIn viestintä, Pappisliiton hallinto, opintomatkat, pappien ammatilliset asiat, palvelussuhdeneuvonta

Toimistos sihteeri
Tuija Kukkonen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi
Jäsenyysasiat, alaosastot, luottamus-
mieskurssit

Opiskelija-asiamiehet

Annukka Ruusula, kanttori. Mum
GSM 050 518 4038
annukka.ruusula@akiliitot.fi
Kanttori-urkuriliiton opiskelijatointi, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu- ja työllistymiskysymyksissä

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi
Cruxin toimitussihteeri, jäsenyys-
asiat, opintomatkat

Anne Taanila
Puh. (09) 150 2657
anne.taanila@akiliitot.fi
Kirjanpito ja maksuliikenne

**ERITYISKOULUTETTujen
TYÖTÖMYYSSKASSA**

Asemamiehenkatu 2 C,
00520 Helsinki

Puh. (09) 7206 4343 ma-to klo 12-15
Faksi (09) 272 1212
erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Arvottava palkinto on n. 1 000 euron
arvoinen Jura-kahviautomaatti.

Anna palautetta lehestä ja voita kahviautomaatti!

Samalla voit antaa aihe-
ehdotuksia ja vaikuttaa lehden
sisältöön. Vastaa heti lyhyeen
kyselyyn osoitteessa
www.mcipress.fi/lukijakyselyt

Vastaaminen on helppoa.

1. Kirjautu osoitteeseen
www.mcipress.fi/crux
2. Merkitse numerosarja 0248
3. Tämän jälkeen pääset
lukijakyselyyn klikkaamalla
Lähetä-painiketta.

Ja sitten vain onnea arvontaan!

Lukijakyselyyn voi vastata kahden viikon sisällä lehden ilmestymisestä. Kyselyyn voivat osallistua kaikki MCI Press o:n tuottamien lehtien lukijat. Voit osallistua kyselyyn jokaisen ilmestyvän numeron yhteydessä, mutta vain yhdellä vastauksella lehden numeroa kohden. Kysely ja arvonta koskevat lehtiä, jotka ilmestyvät syyskaudella 2011. Palkinnon arvontaan osallistuvat kaikki vastanneet. Palkinto arvotaan 2.1.2012. Voittajalle ilmoitetaan sähköpostitse tai kirjeitse. Kevätkauden lukijapalkinnon iPadin voitti Impulssi-lehden lukija Seppo Rouvinen.

Oivalluksia.

Kirjautumalla seurakunta-asiakkaaksi saat heti näkyviin seurakuntien omat tuoteryhmät ja seurakuntahinnat. Seurakunnan työntekijänä saat myös omat ostoksesi seurakuntahinnoin.

Tuomas Nevanlinna
Jukka Relander

Uskon sanat

Mitä kristinuskolle kuuluu? Filosofit Tuomas Nevanlinna ja Jukka Relander ovat käyneet pohtimaan uskonasioita.

Teos

Serafim Seppälä

Valo jää

Dostojevski, Gibran, Kazantzakis ja Jumalan mysteeri

Ainutlaatuinen analyysi kaunokirjallisuuden hengellisestä ulottuvuudesta.

KIRJAPAJA

Juha Pentikäinen, Risto Pulkkinen

Lars Levi Laestadius

Yksi mies, seitsemän elämää

Kirja valottaa Laestadiusen persoonaa ja ajatuksia useasta eri näkökulmasta. Sen tarkoitus ei ole olla tavallinen elämänekerta vaan kirjoittajat ovat halunneet käsitellä erityisesti niitä puolia Laestadiuksesta, jotka on unohdettu.

KIRJAPAJA

Alistair E. McGrath

Tätä on teologia

Teologia voi muuttaa tapaamme nähdä meitä ympäröivä todellisuus.

KIRJAPAJA

Karoliina, Jaakko ja Seppo Löytty

Isä, poika ja pojantytär

Kolmen sukupolven saarnat

Väkevä puheenvuoro saarnasta ja saarnaamisesta. Kuinka saarna, julistettu Sana, voi yhä edelleen synnyttää ja ylläpitää uskoa?

KIRJAPAJA

kotimaakauppa.fi

KAIKKEA MAAN JA TAIVAAN VÄLILTÄ.

* . MK8 1 *

LIITY LIITON OPISKELIJAJÄSENEKSI, JÄSENYYS ON MAKSUTON!

Kirkkomusiikin tai teologian opiskelija liity Suomen Kanttori-urkuriliiton tai Pappisliiton opiskelijajäseneksi täyttämällä tietosi oheiseen lomakkeeseen. Postita lomake maksutta osoitteella Akavan kirkolliset ammattiliitot, Tunnus 5014883, 00003 Vastauslähetys (liitto maksaa postimaksun).

Voit täyttää liittymislomakkeen myös netissä osoitteessa www.akiliitot.fi/lomakkeet tai lähettää samat tiedot sähköpostilla os. toimisto@akiliitot.fi.

☐ Liityn Kanttori-urkuriliiton opiskelijajäseneksi

☐ Liityn Pappisliiton opiskelijajäseneksi

Etunimet ja sukunimi

Henkilötunnus

Lähiosoite, postinumero ja postitoimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Yliopisto/Oppilaitos

Opintojen aloitusvuosi

☐ Liityn työttömyyskassaan. Liiton opiskelijajäsenenä voit liittyä työttömyyskassaan erillistä korvusta vastaan, mikäli olet opiskelun ohessa tai lomilla työssä vähintään 18 tuntia viikossa.

Päiväys

Allekirjoitus

